

ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นโน้ตส์ที่มีต่อความสามารถในการอ่าน
จับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร

นางปิยรัตน์ สังขาทรี

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2556

**The Effects of Using the Concept Emphasized Reading Teaching Method
on Thai language Main Idea Reading Ability of Prathom Suksa IV
Students at Ban Inplaeng School in Sakon Nakhon Province**

Mrs. Piyarat Sangchatri

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถ
ในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง
จังหวัดสกลนคร

ชื่อและนามสกุล นางปิยรัตน์ สังชาติรี

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

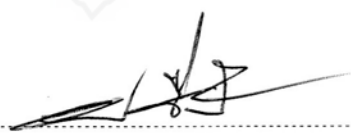
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะกร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะกร)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนามัย)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว่ำอิสระ ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถ
ในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร
ผู้ศึกษา นางปิยรัตน์ สังชาตรี รหัสนักศึกษา 2542100736 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะกร
ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ
สำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร
ก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 32 คน ใน 1 ห้องเรียนของ
โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ประกอบด้วย (1) แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับวิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ และ (2) แบบ
ทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย ปรากฏว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง ที่
ได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย
หลังเรียนสูงกว่าความสามารถดังกล่าวก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ การอ่านจับใจความสำคัญ การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ภาษาไทย ประถมศึกษา

Independent Study title: The Effects of Using the Concept Emphasized Reading Teaching Method on Thai language Main Idea Reading Ability of Prathom Suksa IV Students at Ban Inplaeng School in Sakon Nakhon Province

Author: Mrs. Piyarat Sangchatri; **ID:** 2542100736;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Suwannee Yahakorn, Assistant Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The objective of this research was to compare Thai language main idea reading abilities of Prathom Suksa IV students at Ban Inplaeng School in Sakon Nakhon province before and after being taught with the concept emphasized reading teaching method.

The research sample consisted of 32 Prathom Suksa IV students in an intact classroom of Ban Inplaeng School in Sakon Nakhon province, obtained by cluster sampling. The employed research instruments comprised (1) learning management plans for the concept emphasized reading teaching method, and (2) a test on Thai language main idea reading ability. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings revealed that the post-learning Thai language main idea reading ability of Prathom Suksa IV students at Ban Inplaeng School, who were taught with the concept emphasized reading teaching method, was significantly higher than their pre-learning counterpart ability at the .05 level.

Keywords: Main idea reading, Concept emphasized reading teaching method, Thai language, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณีย์ ยะหะกร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และติดตามการศึกษา ค้นคว้าอิสระอย่างใกล้ชิดเสมอมา และทั้งได้สละเวลานับตั้งแต่เริ่มการวิจัยจนเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุะมาน กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณครูสดชื่น อุปชัย คุณครูเพตินนภา แสงสุวรรณ และ คุณครูพูนสุข อุปชัย ที่กรุณาตรวจสอบ แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อน นักศึกษาแขนงหลักสูตรและการสอนภาษาไทยที่คอยให้กำลังใจที่ดิ้นทำให้การศึกษาของข้าพเจ้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ปิยรัตน์ สังชาติรี

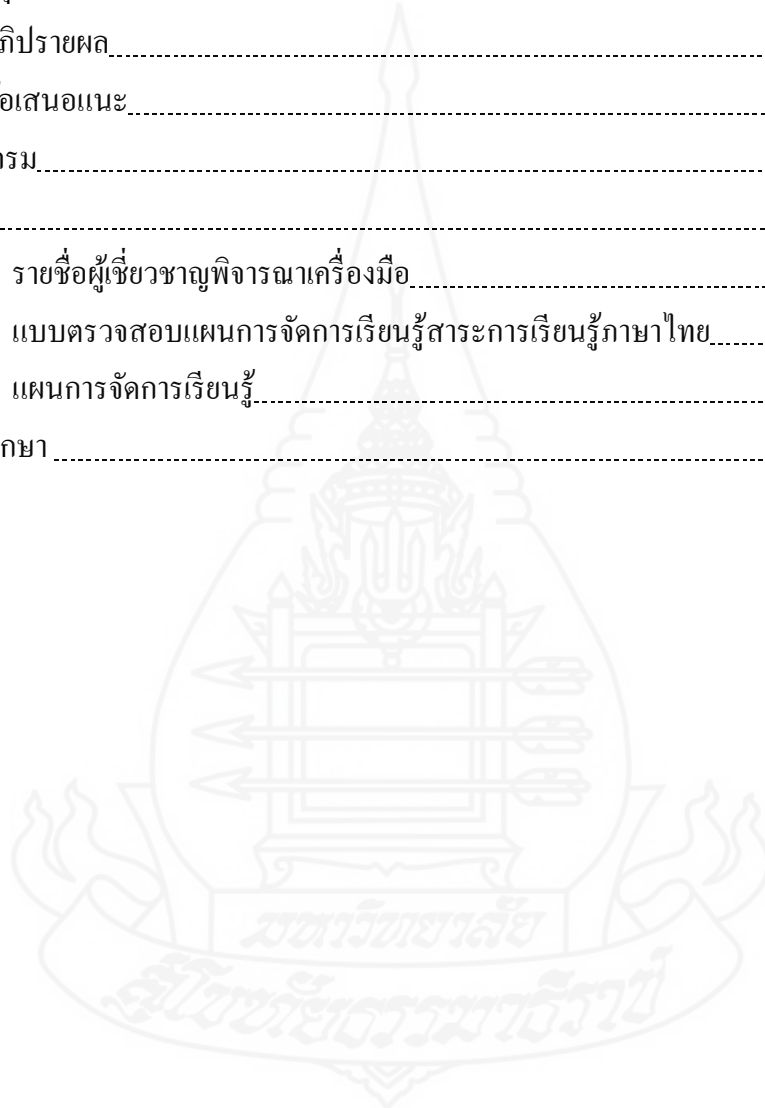
พฤษภาคม 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	6
หลักสูตรสถานศึกษา.....	9
การอ่านจับใจความสำคัญ.....	10
เอกสารเกี่ยวกับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์.....	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	33
รูปแบบการวิจัย.....	33
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	39
สรุปผลการวิจัย.....	39
อภิปรายผล.....	41
ข้อเสนอแนะ.....	42
บรรณานุกรม.....	43
ภาคผนวก.....	46
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือ.....	47
ข แบบตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	49
ค แผนการจัดการเรียนรู้.....	60
ประวัติผู้ศึกษา.....	143

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดสาระการอ่าน สาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	8
ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์.....	38

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 ผังแมงมุม.....	17
ภาพที่ 2.2 ผังมโนทัศน์.....	18
ภาพที่ 2.3 ผังลำดับขั้นตอน.....	18
ภาพที่ 2.4 ผังก้างปลา.....	19
ภาพที่ 2.5 ผังวัฏจักร.....	19

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยมีความสำคัญในแง่ที่ใช้ติดต่อสื่อสาร ศึกษาเล่าเรียน ค้นคว้าหาความรู้ นอกจากนั้นภาษาไทย ยังแสดงเอกลักษณ์และภูมิปัญญาของชาติดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 37) กล่าวว่า ภาษาไทยมีความสำคัญในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี เป็นสมบัติล้ำค่า ควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทย ตลอดไป

จากความสำคัญดังกล่าว หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้มีการเรียนภาษาไทยทุกระดับชั้น โดยกำหนดให้มีสาระ และ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระ และ มาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกำหนดไว้ 5 สาระ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดี วรรณกรรม ซึ่งในงานวิจัยนี้จะกล่าวเฉพาะที่เกี่ยวข้อง คือ สาระการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้เรียนต้องอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง อธิบายความหมายของคำ ประโยคและสำนวนจากเรื่องที่อ่าน อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนด และตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน คาดคะเนจากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสาระการอ่านตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นทักษะที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ต้องใช้ความรู้ความสามารถเพื่อที่จะทำความเข้าใจ

เข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารความหมายให้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน ทั้งยังมี ความสำคัญอย่างมากในการจัดการเรียนการสอน กล่าวคือ การเรียนทุกวิชา และทุกระดับชั้นต้อง อาศัยการอ่านเป็นสำคัญ ดังที่ เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2533: 7) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการ สอนในระดับประถมศึกษาร้อยละ 80-90 มาจากการอ่าน โดยการอ่านมีความสำคัญช่วยให้คนได้ เพิ่มพูนความรู้ ทั้งยังเป็นรากฐานในการเรียนวิชาอื่นๆ นักเรียนที่อ่านได้ดีมักจะเรียนวิชาอื่นได้ดี ตามไปด้วย ผู้ที่มีทักษะการอ่านที่ดีจะสามารถมีความรู้ใช้การอ่านนั้นแสวงหาความรู้ด้วยตนเองให้ เกิดประโยชน์และเป็นเครื่องมือที่สำคัญใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาอื่นๆ ได้ดี

แต่ในสภาพความเป็นจริงนั้น จากรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2555 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของโรงเรียนบ้านอินทร์ แปลง ตำบลอินทร์แปลง อำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านการอ่านอยู่ในเกณฑ์ต่ำคือร้อยละ 49.50 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษากำหนดไว้คือ ร้อยละ 70 จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ปัญหาดังกล่าวเพื่อ มิให้ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปัญหาส่วนใหญ่พบว่า การสอนอ่านในระดับประถมศึกษามุ่งสอนอ่าน เนื้อหาด้วยการท่องจำเพื่อสอบให้ผ่านมากกว่าทักษะกระบวนการในการอ่าน ทำให้นักเรียนมีความ สนใจในการอ่านน้อยเด็กอ่านได้แต่ไม่รู้เรื่อง อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ จึงเป็นปัญหาด้าน การอ่านที่ทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง ตำบลอินทร์แปลง อำเภอดอนจาน จังหวัดสกลนคร มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยต่ำ กว่าเกณฑ์มาตรฐาน

วิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาคือ ใช้วิธีการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการ อ่านสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ วิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่จะส่งเสริมทักษะการ อ่านของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีคือการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ของจรินทร์ทิพย์ วรกิจสวัสดิ์ (2550: 49) โดยมีขั้นตอน ดังนี้ คือขั้นแรกให้นักเรียนอ่านเรื่องเพื่อค้นหาโน้ตสโน้ตของเรื่อง แล้วให้ นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ต่อจากนั้นให้นักเรียนอ่านเพิ่มเติมเรื่องที่มี มโนทัศน์เดียวกับที่อ่านครั้งแรกแล้วให้นักเรียนจับคู่พูดคุยกันถึงเรื่องที่อ่านและเขียนลงในผังมโน ทรรศน์จากนั้นก็ให้นักเรียนอ่านเพื่อเป็นการจับใจความสำคัญจากผังมโนทัศน์

จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำวิธีการสอน อ่านแบบเน้นมโนทัศน์มาพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

3. สมมติฐานของการวิจัย

ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

4.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังเรียน

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 259 คน จัดชั้นเรียนแบบละความสามารถ

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 32 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โดยใช้เวลาเรียนปกติสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมงในวิชาภาษาไทย ใช้เวลาแผนละ 3 ชั่วโมง จำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอนทั้งหมด 15 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนและผู้ทดสอบ

4.4 ตัวแปรที่ศึกษา

4.4.1 *ตัวแปรต้น* คือ การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

4.4.2 *ตัวแปรตาม* คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

4.5.1 แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ จำนวน 5 แผน คือ

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องภูมิโงมรดกโลกและกระบือสัตว์มีค่าที่
เกือบถูกลืม
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องไวรัสสายร้ายและโรคไข้หวัดนก
- 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องหนูเคยจะบอกให้และประวัติองคูลีมาล
เถระ
- 4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องคนดีศรีโรงเรียนและทำอะไรเมื่อลูก
เป็นเด็กสมาธิสั้น
- 5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องอย่างนี้ดีควรทำและชีวิตเคลือบรสพระ
ธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ

4.5.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (Concept Oriented Reading Instruction)

หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่าน โดยมีขั้นตอน ดังนี้ คือขั้นแรกให้นักเรียนอ่านเรื่อง เพื่อค้นหาโนทัศน์ของเรื่อง แล้วให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ต่อจากนั้นให้นักเรียนอ่านเพิ่มเติมเรื่องที่มีมโนทัศน์เดียวกับที่อ่านครั้งแรกแล้วให้นักเรียนจับคู่ พูดคุยกันถึงเรื่องที่อ่านและเขียนลงในผังมโนทัศน์จากนั้นก็ให้นักเรียนอ่านเพื่อเป็นการจับใจความ สำคัญจากผังมโนทัศน์

5.2 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่ อ่าน สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่อง การตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน และเรียงลำดับ เหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้

5.3 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง เครื่องมือที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถของผู้เรียนในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นข้อสอบแบบคู่ขนานฉบับละ 35 ข้อ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ได้แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนให้สูงขึ้น
- 6.2 นักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้น
- 6.3 ครูผู้สอนภาษาไทยได้แนวทางการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ไปประยุกต์ใช้ในการสอนระดับชั้นอื่นๆ และเนื้อหาอื่นๆ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านอินทร์แปลงอำเภอดงเจริญ จังหวัดสกลนคร
3. การอ่านจับใจความสำคัญ
 - 3.1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
 - 3.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
4. เอกสารเกี่ยวกับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์
 - 4.1 ความหมายของมโนทัศน์
 - 4.2 ลักษณะของมโนทัศน์
 - 4.3 การสร้างมโนทัศน์
 - 4.4 แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์
 - 4.5 เทคนิคและวิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นส่วนประกอบหนึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีรายละเอียดเฉพาะที่เกี่ยวกับงานวิจัยดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

1.1 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ประกอบด้วย 2 สมรรถนะ ดังนี้

1.1.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

1.1.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

1.2 มาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ 5 สาระ 5 มาตรฐาน ประกอบด้วย สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความคือ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตารางที่ 2.1 ตัวชี้วัดสาระการอ่าน สาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน	1. การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองที่ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - คำที่มี ร ล เป็นพยัญชนะต้น - คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ - คำที่มีอักษรนำ - คำประสม - อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน - ประโยคที่มีสำนวนเป็นคำพังเพย สุภาษิต 2. การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ
3. อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน 4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 5. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผลประกอบ 6. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องสั้นๆ - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - นิทานชาดก - บทความ - บทโฆษณา - งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ - ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน - สารคดีและบันเทิงคดี
7. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
8. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

2. หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านอินทร์แปลงได้กำหนดคำอธิบายรายวิชาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไว้ดังนี้

ฝึกอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง อธิบายความหมายของคำ ประโยคและสำนวนจากเรื่องที่อ่าน อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน โดยระบุเหตุผล ประกอบ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการชีวิตประจำวัน เลือกรับหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ตลอดจนมีมารยาทในการอ่าน

ฝึกคัดลายมือด้วยตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน เขียนย่อความจากเรื่องสั้นๆ เขียนจดหมายถึงเพื่อนและบิดามารดา เขียนบันทึกและเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า เขียนเรื่องตามจินตนาการ ตลอดจนมีมารยาทในการเขียน

ฝึกทักษะการฟัง การดู และการพูด จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเรื่องที่ฟังและดู พุคสรุปจากกการฟังและดู พุคแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู พุครายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดูและการสนทนา ตลอดจนมีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

ฝึกเขียนตามหลักการเขียน เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่างๆ ระบุนิยามและหน้าที่ของคำในประโยค ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ บอกความหมายของสำนวน เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้

ระบุข้อคิดจากนิทานพื้นบ้านหรือนิทานคติธรรม อธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในการชีวิตจริง ร้องเพลงพื้นบ้าน ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

ใช้กระบวนการอ่านกระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิดวิเคราะห์และสรุปความ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการสื่อความ กระบวนการแก้ปัญหา การฝึกปฏิบัติ การอธิบาย การบันทึก การตั้งคำถาม การตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูด พุคแสดงความคิดเห็น ตลอดจนกระบวนการสร้างความคิดรวบยอด เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ความคิดในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย เห็น

คุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทยและตัวเลขไทย สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ดังนั้นจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาจะเห็นว่ามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านถูกต้อง เข้าใจความหมายของคำ จับใจความสำคัญ และเข้าใจเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และถ่ายทอดสู่การเขียน และการพูดได้

3. การอ่านจับใจความสำคัญ

ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้ดีนั้นเป็นทักษะสำคัญของการอ่าน เพราะถือว่าเป็นทักษะสำคัญการอ่านที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคข้อมูลข่าวสารที่มีความเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ผู้อ่านควรมีความเข้าใจและรู้จักจับใจความสำคัญของสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป ซึ่งผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดในเรื่องความหมายและความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญดังต่อไปนี้

3.1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

มีนักการศึกษาหลายคนกล่าวถึงความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ดังนี้
 ลม โชษ ค่านขุนทด (2544 : 33) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญว่า หมายถึงการอ่านเพื่อเข้าใจสาระสำคัญของสารในแง่มุมต่างๆ และผู้อ่านสามารถเข้าใจจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านได้รับอย่างถูกต้องครบถ้วน

ณัฐยา ภูขามคม (2552 : 17) สรุปความหมายของการอ่านจับใจความว่าเป็นการทำ ความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่านเพื่อต้องการทราบว่า เรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร การแปลความ ดีความ ขยายความ การประเมินค่า สามารถเข้าใจคำศัพท์ สามารถเรียงลำดับเรื่องได้ จับใจความสำคัญของเรื่องได้ การอ่านจับใจความจึงเป็นเครื่องมือที่จะประหยัดเวลาในการอ่าน เป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน การค้นคว้า เพื่อให้ได้ความรู้จากสิ่งที่อ่านได้ดี

แววมยุรา เหมือนนิล (2541 : 17) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป เช่น ถ้านักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ คือไม่รู้เรื่อง ก็ไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ว่าเรื่องนั้นดีหรือไม่ ไม่ได้เลย

สุภัทสร วัชรคุปต์ (2543 : 18) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นกระบวนการทางความคิดที่ต้องใช้ความสามารถในการทำ ความเข้าใจเพื่อรับสารหรือความคิดของผู้เขียน โดยการ

แปรความหมายตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ทำให้สามารถที่จะรับรู้และเข้าใจความหมายสิ่งที่อ่านได้ตรงกับความคิดของผู้เขียน

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545: 11) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปใจความสำคัญหาคำสำคัญ ใช้แผนภาพโครงเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่าน รวมทั้งการรู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับเนื้อหาและการพัฒนาทางด้านความคิด

สุพรรณิ อ่อนจาก (2548: 15) กล่าวว่า การอ่านจับใจความหมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อหาเรื่อง หรือข้อความที่อ่าน เพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหนและหมายความว่าอย่างไร การแปลความ ตีความ ขยายความ การประเมินค่า การอ่านจับใจความจึงเป็นเครื่องมือที่ประหยัดเวลาในการอ่าน เป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน การค้นคว้า เพื่อให้ได้ความรู้จากสิ่งที่อ่านได้ดี

สรุปได้ว่า ความหมายของการอ่านจับใจความ คือการอ่านเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่านแล้วสามารถจับประเด็นสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน เล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ บอกแนวความคิดของเรื่อง และสามารถแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านได้

3.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความมีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง การมีพื้นฐานทักษะการอ่านจับใจความที่ดีจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ดังนี้

ดวงใจ ไทยอุบล (2550: 123) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญว่า เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตในปัจจุบัน และถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ไม่ว่าจะในด้านการดำเนินชีวิต หรือเป็นการศึกษา ส่งเสริม พัฒนาสติปัญญา ความคิด เพิ่มพูนประสบการณ์

สุปราณี สิทธิพล (2549 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญว่าเป็นการแสดงถึงความเข้าใจในการอ่านสิ่งต่างๆ เป็นทักษะที่ต้องนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านข่าว บทความ อ่านสารที่ปรากฏในหนังสือต่างๆ อ่านแล้วจับประเด็นสำคัญได้นำข้อคิดไปใช้ประโยชน์ นักเรียนนักศึกษาต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้จำนวนมาก ยิ่งจำเป็นต้องจับใจความเรื่องที่อ่านให้ได้แม่นยำ ชัดเจน มิเช่นนั้นจะเกิดความสับสน ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการอ่านจับใจความเป็นการอ่านที่สำคัญที่ครูจะต้องคำนึงถึงเป็นเบื้องต้นในการสอนอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความ แล้วรู้จักนำการอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือ แสวงหาความรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

สรุปได้ว่าการอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อทุกคน เป็นทักษะที่จะต้องฝึกฝน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน รักการอ่าน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. เอกสารเกี่ยวกับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (Concept Oriented Reading Instruction) รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้วิจัยศึกษาจากหนังสือชื่อการอ่านเน้นมโนทัศน์ แต่งโดย กัทรี และคณะ (สาระสังเขปออนไลน์ <http://eds.b.ebscohost.com/eds/detail?Vid=2&sid=6b6629e8-7cde-4905-ae56-643337d7..27/5/2557> สืบค้นวันที่ 27 พ.ค 2557) จำนวน 344 หน้า และงานวิจัยของ จรินทร์ทิพย์ วรกิจสวัสดิ์(2550) เรื่องผลการศึกษาการสอนอ่านภาษาอังกฤษแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รวมทั้งความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมโนทัศน์ และการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ โดยรายละเอียดดังนี้

กัทรี และคณะ (สาระสังเขปออนไลน์ <http://eds.b.ebscohost.com/eds/detail?Vid=2&sid=6b6629e8-7cde-4905-ae56-643337d7..27/5/2557> สืบค้นวันที่ 27 พ.ค 2557) เขียนหนังสือชื่อการอ่านเน้นมโนทัศน์ ว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนอ่าน โดยเน้นกลวิธีสอนการอ่าน และการสร้างแรงจูงใจให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนอ่าน สำหรับกลวิธีการสอนการอ่านเน้นให้ผู้อ่านเข้าใจมโนทัศน์สำคัญของการอ่าน โดยจะทำได้ดีเมื่อผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญได้เป็นอย่างดีก่อน

จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยได้อ่านเพิ่มเติม รายละเอียด จากนักวิชาการไทย คือ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2554: 5-31-32) ได้กล่าวถึง การอ่านจับใจความโดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบสเคฟโฟลดิ้ง มีรายละเอียดว่าเมื่อก้าวถึงสเคฟโฟลดิ้ง (Scaffolding) บางคนอาจนึกถึงไม้ไผ่ที่ผูกทำเป็นร้านสำหรับนั่งฉายปูนหรือนั่งทาสีผนังตึก เมื่องานที่ทำสำเร็จเรียบร้อยแล้วก็จะมีการรื้อถอนอุปกรณ์ดังกล่าวออกไป สเคฟโฟลดิ้งจึงเป็นเครื่องช่วยพยุงให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ในทางการอ่าน แวกคา(Vacca, 2008: 652-658 อ้างในสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2554: 5-31-32) ได้อธิบายไว้ว่า สเคฟโฟลดิ้งเป็นกลวิธีการเรียนอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านจับใจความเป็นเครื่องช่วยสนับสนุนให้การอ่านของผู้เรียนพัฒนาจนบรรลุเป้าหมาย

แนวคิดของสแคฟโฟลด์จึงเกิดขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีพัฒนาการของผู้เรียนที่ได้ระบุว่าพัฒนาการทางร่างกายของบุคคลจะเป็นไปตามลำดับขั้นของอายุ ไวโกทสกี (Vygotsky, 1986: 14-16 อ้างในสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2554: 5-31-32) ได้แนะนำวิธีการที่จะให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียนใกล้เคียงกันโดยใช้หลักการช่วยเหลือให้ผู้เรียนทำงานอย่างอิสระ โดยได้รับความช่วยเหลือจากสมาชิกพร้อมชั้นเรียนรวมทั้งจากผู้สอนด้วย

วัตถุประสงค์ สแคฟโฟลด์เป็นกลวิธีที่นำมาใช้ในกระบวนการเรียนโดยผู้สอนเป็นผู้จัดเตรียม นำมาใช้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เมื่อบรรลุวัตถุประสงค์แล้วก็จะเปลี่ยนวิธีการไปใช้รูปแบบอื่น สแคฟโฟลด์จึงเป็นกรอบการทำงานชั่วคราวมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อฝึกทักษะการอ่านให้พัฒนาตามระดับที่ต้องการ
2. จัดกิจกรรมเฉพาะห้องเรียนที่ผู้เรียนในห้องมีทักษะการอ่านแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านใกล้เคียงกัน
3. สร้างปฏิสัมพันธ์ในทางบวกให้เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน

ลักษณะพิเศษของสแคฟโฟลด์ สแคฟโฟลด์ เป็นกลวิธีการเรียนมีลักษณะพิเศษต่างจากกลวิธีการเรียนอื่นๆ ซึ่งไวโกทสกี (Vygotsky, 1986: 14-16 อ้างในสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ 2554: 5-31-32) ได้อธิบายไว้ดังนี้

- 1) มีเป้าหมายชัดเจน ผู้เรียนสามารถดำเนินการได้ตรงตามเป้าหมาย โดยอาศัยคำแนะนำที่ระบุไว้ในบทเรียน
- 2) กำหนดบทบาทและหน้าที่ของการปฏิบัติงานไว้ชัดเจนช่วยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมไปสู่เป้าหมายได้ถูกต้อง
- 3) กำหนดงานให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติตามความสามารถของแต่ละบุคคล
- 4) มีเกณฑ์ (Rubrics) ใช้ประเมินผลงานที่เป็นรูปธรรม สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- 5) ระบุแหล่งเรียนรู้ตรงตามเป้าหมาย สามารถใช้ศึกษาค้นคว้าได้
- 6) มีวิธีลดหรือเพิ่มความคาดหวังแก่ผู้เรียนซึ่งอาจตั้งไว้สูงหรือต่ำจนเกินไป โดยปรับให้อยู่ระดับที่ใกล้เคียงกับความสามารถของผู้เรียน
- 7) มีวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักความสามารถที่แท้จริงของตนเอง ได้แก่ ความเพียรพยายามที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ความตั้งใจในการทำงาน และการมีสมาธิ

คุณลักษณะดังกล่าวจะปรากฏในผลงานถ้าผลงานมีคุณลักษณะไม่ผ่านเกณฑ์ ก็ต้องเพิ่มเวลาในการฝึกฝนจนกว่าจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

วิธีดำเนินงาน สแคฟโฟลด์เพื่อการอ่านมีลำดับในการดำเนินงานดังนี้

ขั้นนำ เป็นขั้นกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียน กลวิธีการเรียน แหล่งการเรียนรู้ รวมทั้งวิธีวัดผลและประเมินผล

ขั้นก่อนเรียน เป็นขั้นสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้สอนศึกษาพื้นฐานทางวัฒนธรรมและสังคมของผู้เรียนแต่ละคน แนะนำให้ผู้เรียนยอมรับนับถือวัฒนธรรมที่แตกต่าง ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

ขั้นอ่าน เป็นขั้นให้ผู้เรียนอ่านสื่อที่แจกให้เมื่ออ่านจบผู้สอนใช้เทคนิคคำถามตามลำดับขั้นการคิด จำ เข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า ให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในบทเรียนที่อ่าน

ขั้นปฏิบัติงาน เป็นขั้นให้ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคลตามลักษณะของงาน ถ้าเป็นงานกลุ่มต้องร่วมกันวินิจฉัยคำตอบที่ถูกต้องโดยหาข้อสรุปร่วมกัน

ขั้นหลังเรียน เป็นการวัดและประเมินผล ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การวัดผลอย่างเป็นทางการได้แก่ การประเมินผลงานโดยใช้เกณฑ์ (Rubrics) การประเมินที่ตรงตามสภาพจริง มีการทดสอบเพื่อวัดผลการอ่านตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ส่วนการวัดผลอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ การสังเกตปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน นอกจากนี้อาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ ใช้แบบสอบถามรวมทั้งทดสอบเป็นระยะๆ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการอ่านของผู้เรียน

รายละเอียดการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ผู้วิจัยจะได้ให้รายละเอียดของความหมายของมโนทัศน์ ลักษณะของมโนทัศน์ การสร้างมโนทัศน์ แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ และเทคนิควิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ดังนี้

4.1 ความหมายของมโนทัศน์

มโนทัศน์ เป็นคำมาจากภาษาอังกฤษว่า Concept ซึ่งมีผู้กำหนดคำอื่นๆ ขึ้นมาใช้ในความหมายเดียวกันนี้อีกมากมาย เช่น ความคิดรวบยอด มโนคติ มโนมติ มโนภาพ สังกัป เป็นต้น โดยได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546: 103) กล่าวว่า ความคิดรวบยอดเป็นผลสรุปจากการรับรู้ของเราที่มีต่อสิ่งเร้าที่มีคุณลักษณะต่างๆ ร่วมกันอยู่ เป็นการรวบรวมสิ่งที่คล้ายคลึงกันเข้ามารวมกัน เป็นรูปแบบเดียวกัน

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2546: 174) กล่าวว่าไว้ว่า มโนทัศน์ หมายถึง ความคิด ความเข้าใจที่สรุปเกี่ยวกับการจัดกลุ่ม สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดจากการสังเกต หรือการได้รับประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งนั้นหรือเรื่องนั้น แล้วใช้คุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จัดเข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้ง่ายขึ้น ดังนั้น มโนทัศน์จะทำให้เราสามารถจำแนกสิ่งใหม่ๆ และเข้าใจได้รวดเร็วโดยอาศัยประสบการณ์ของเราที่ผ่านมา

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า มโนทัศน์ คือ ความเข้าใจในข้อสรุปหรือการจำกัดความในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกิดจากการได้รับประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น และได้มีผู้ให้คำจำกัดความของมโนทัศน์ไว้หลายคำทั้ง ความคิดรวบยอด มโนภาพ มโนมิติ มโนคติ สังกัปก ฯลฯ

4.2 ลักษณะของมโนทัศน์

ครอนบาค (Cronbach) กล่าวว่ามโนทัศน์ต้องประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ (บันลือ พฤกษะวัน 2532: 95)

1. สามารถจำแนกประเภทได้ว่าอะไรอยู่จำพวกไหน ซึ่งได้แก่ การรู้จักจัดกลุ่ม จัดพวกของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
2. สามารถที่จะบอกคุณสมบัติที่ดีเด่น หรือลักษณะการใช้ประโยชน์ของสิ่งนั้นๆ จากลักษณะของมโนทัศน์ที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปได้ว่า มโนทัศน์ มีลักษณะเฉพาะเป็นนามธรรม สามารถกำหนดเป็นสัญลักษณ์เพื่อใช้แทนความเข้าใจหรือความคิด ในการจัดหมวดหมู่หรือแยกแยะให้เห็นข้อแตกต่าง ของสิ่งนั้นๆ ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

4.3 การสร้างมโนทัศน์

การสร้างมโนทัศน์มีหลายรูปแบบ ที่นิยมใช้กัน โดยทั่วไปมีจำนวนมาก ซึ่งมีผู้ที่กล่าวถึงการสร้างมโนทัศน์ไว้ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ (2553: 20) กล่าวถึงวิธีการสร้างแผนผังมโนทัศน์สรุปได้ว่า การสร้างแผนผังมโนทัศน์นั้นเริ่มต้นโดยการเขียนมโนทัศน์ใหญ่ไว้ตรงกลาง จากนั้นเขียนมโนทัศน์ที่มีความสำคัญรองลงมาเป็นลำดับชั้นจากใหญ่ไปย่อย เชื่อมมโนทัศน์ต่างๆ โดยใช้เส้นเชื่อมโยงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ จากนั้นเขียนคำเชื่อมที่แสดงถึงลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ และต้องคำนึงว่าคำที่นำมาเขียนนั้นควรเป็นคำสำคัญ (key word)

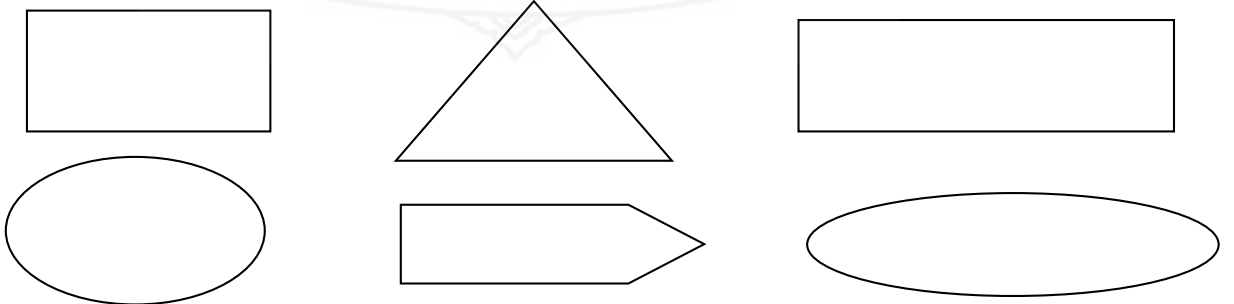
มนัส บุญประกอบ (2542) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างมโนทัศน์ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. เลือกเรื่องที่จะสร้างผังมโนทัศน์ โดยเขียนมโนทัศน์หลักที่เป็นมโนทัศน์ที่สำคัญที่สุดที่ศึกษา
 2. รวบรวมมโนทัศน์รอง มโนทัศน์ย่อย มโนทัศน์เจาะจง โดยจัดกลุ่มมโนทัศน์ที่มีธรรมชาติใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน
 3. นำมโนทัศน์ที่จัดวางตำแหน่งตามความสำคัญของมโนทัศน์ โดยวางลดหลั่นจากบนลงล่าง ให้มโนทัศน์หลักอยู่ด้านบนสุด แล้วลงสู่มโนทัศน์รองลงไปจนถึงมโนทัศน์เฉพาะเจาะจง
 4. ลากเส้นเชื่อมโยงเพื่อให้ความหมายระหว่างความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ที่จัดวางไว้ อาจเป็นการเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ในสายโยงเดียวกันหรือข้ามสายก็ได้ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น
 5. ทบทวนความชัดเจนและถูกต้องเหมาะสมของผังมโนภาพ แล้วพัฒนาให้ดีขึ้น มีการเชื่อมโยงอย่างมีความหมายและมีเหตุมากที่สุด
- ทิสนา แคมมณี (2547: 389-392) เสนอตัวอย่างผังกราฟิกที่แสดงความคิดรวบยอดแบบต่างๆ ดังนี้

1. ผังความคิด (Mind Map) เป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระ หรือความคิดต่างๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในภาพรวมโดยใช้เส้น คำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต สีและภาพแสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิด หรือสาระนั้นๆ โดยมีขั้นตอนในการสร้างผังความคิด ดังนี้

1.1 เขียนความคิดรวบยอดไว้ตรงกลาง แล้วแตกสาขาออกไปเป็นความคิดย่อยๆ

1.2 เขียนคำที่เป็นตัวแทนความหมายของความคิดนั้นๆ ลงไป และใช้รูปทรงเรขาคณิตแสดงระดับของคำ คำใดอยู่ในขอบเขตหรือระดับเดียวกันใช้รูปทรงเรขาคณิตเดียวกัน ล้อมกรอบคำนั้น ซึ่งรูปทรงเรขาคณิตที่นิยมใช้กันมีดังนี้

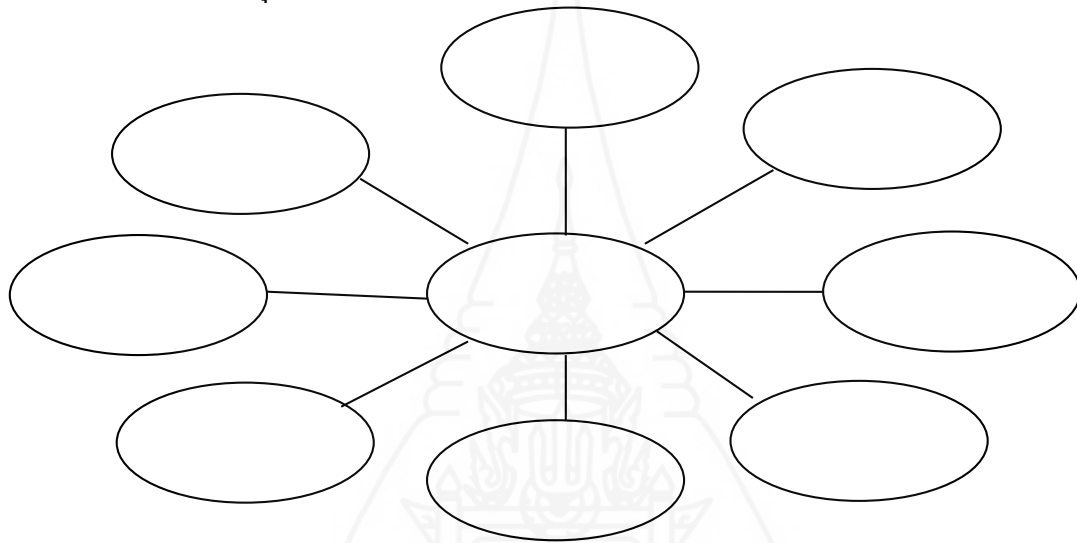

1.3 ลากเส้นเชื่อมโยงความคิด เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของความคิดต่างๆ เส้นที่ใช้อาจเป็นเส้นตรง เส้นโค้ง หรืออาจใช้ลูกศรแสดงความเชื่อมโยงกันของความคิดต่างๆ

1.4 ใช้สัญลักษณ์ต่างๆ เป็นตัวแทนความหมายของความคิดและความรู้สึกต่างๆ

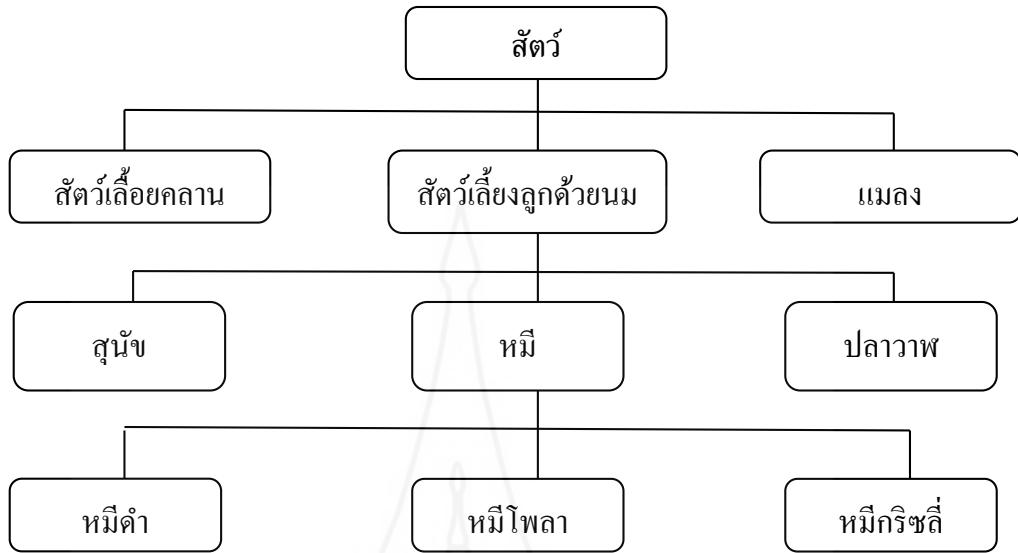
1.5 สร้างความคิดให้สมบูรณ์ตามความเข้าใจของตน

2. ผังแมงมุม (Spider Map) ผังแมงมุมเป็นผังแสดงมโนทัศน์อีกแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะคล้ายแมงมุม ดังภาพ

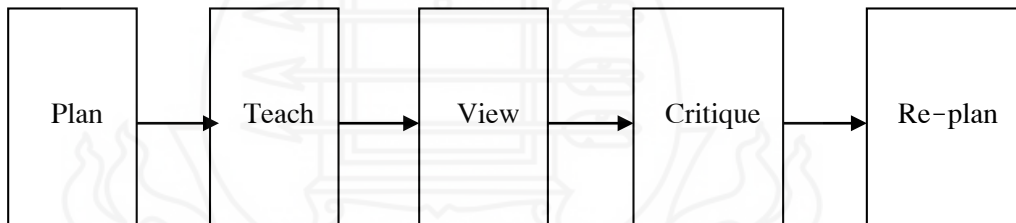
ภาพที่ 2.1 ผังแมงมุม

3. ผังมโนทัศน์ (Concept Map) เป็นผังกราฟิกที่แสดงความคิดรวบยอดไว้ตรงกลางและแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ใหญ่และมโนทัศน์ย่อยๆ เป็นลำดับชั้นด้วยเส้นเชื่อม ดังตัวอย่างแสดงในภาพ

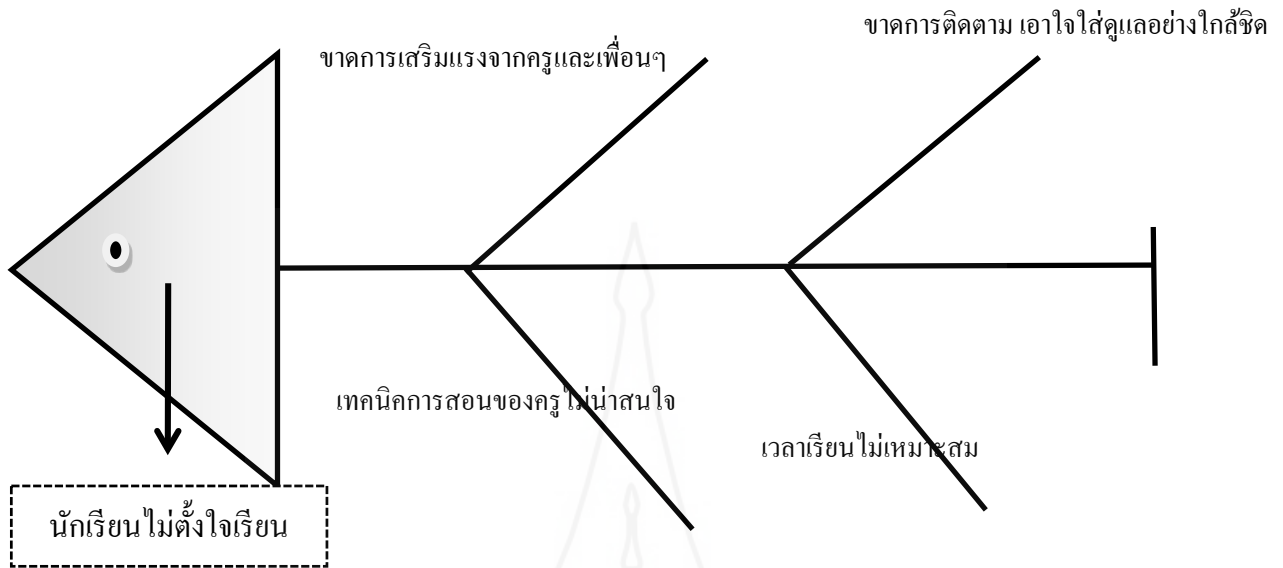
ภาพที่ 2.2 ผังมโนทัศน์

4. ผังลำดับขั้นตอน (Sequential Map) ผังลำดับขั้นตอนเป็นผังที่แสดงลำดับขั้นตอนของสิ่งต่างๆ หรือกระบวนการต่างๆ ดังตัวอย่างแสดงในภาพ

ภาพที่ 2.3 ผังลำดับขั้นตอน

5. ผังก้างปลา (Fishbone Map) เป็นผังที่แสดงสาเหตุของปัญหา ซึ่งมีความคิดซับซ้อน ผังก้างปลาจะช่วยให้เห็นสาเหตุหลักและสาเหตุย่อยที่ชัดเจน ดังตัวอย่างแสดงในภาพ

ภาพที่ 2.4 ฟังก้างปลา

6. ฟังวัฏจักร (Circle or Cyclical Map) เป็นผังที่แสดงลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน เป็นวงกลม หรือเป็นวัฏจักรที่ไม่แสดงจุดสิ้นสุด หรือจุดเริ่มต้นที่แน่นอน ดังตัวอย่างแสดงในภาพ

ภาพที่ 2.5 ฟังวัฏจักร

สรุปได้ว่า การสร้างผังมโนทัศน์นั้นมีหลายแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระของความคิดรวบยอดนั้น การทำให้เกิดความคิดรวบยอดโดยการสร้างผังมโนทัศน์มีขั้นตอน โดยเริ่มตั้งแต่ การเลือกมโนทัศน์ การกำหนดระดับความสำคัญของมโนทัศน์/การจัดลำดับขั้นของมโนทัศน์ การจัดกลุ่มมโนทัศน์ การแสดงตัวอย่าง/มโนทัศน์เฉพาะที่องค์ประกอบหรือมีความสัมพันธ์กับมโนทัศน์ที่ใหญ่กว่า โดยใช้ลูกศรหรือเส้นเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ในระดับต่างๆ ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้ผังมโนทัศน์แบบผังแมงมุม

4.4 แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

ในการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.4.1 ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงมโนทัศน์

ฮุนเซ่ (Hulse) ได้อธิบายถึงทฤษฎีการเรียนรู้เชิงมโนทัศน์ไว้ดังนี้ (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2546: 128)

1. ทฤษฎีเชื่อมโยง (Associative Theory) ทฤษฎีที่กล่าวถึงการเรียนรู้เชิงมโนทัศน์ว่าก็เป็นเช่นเดียวกับการเรียนรู้แบบอื่นๆ เป็นกระบวนการของสิ่งเร้าและการตอบสนอง การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการเชื่อมโยง ซึ่งมีพื้นฐานของแนวความคิดว่า สิ่งเร้าที่ซับซ้อนมีความสัมพันธ์กับการตอบสนอง ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการวางเงื่อนไข บางลักษณะของสิ่งเร้าสอดคล้องกับการรับรู้ของผู้เรียน และสิ่งเร้าใดที่ไม่สอดคล้องก็จะถูกขจัดไป และในการที่ผู้เรียนจะตอบสนองได้ก็อาศัยการแยกแยะและสรุปรวบยอด โดยมีการเสริมแรงจากครูในการตอบสนองที่ถูกต้อง

2. ทฤษฎีทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis – Testing Theory) ทฤษฎีนี้กล่าวถึงว่า การเรียนรู้เชิงมโนทัศน์เกิดจากผู้เรียนพยายามทดสอบสมมติฐานถึงความเป็นไปได้ของสิ่งต่างๆ จนพบหนทางที่ถูกต้อง การเรียนรู้เกิดจากกระบวนการของสิ่งของแต่ละส่วนที่แยกจากกัน และนำสิ่งที่สอดคล้องกันไปรวมกันเรียกว่า การไม่ต่อเนื่อง (Discrete) ของสิ่งที่เรียน

จากทฤษฎีการเรียนรู้เชิงมโนทัศน์ข้างต้นจะเห็นได้ว่า การเรียนรู้เชิงมโนทัศน์จะเกิดจากการที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งเร้าที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ไว้ด้วยกัน และเกิดจากการที่ผู้เรียนทดสอบสมมติฐานได้ถูกต้องนั่นเอง

4.4.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายพัฒนาขึ้นโดยออสเชเบล (Ausubel) มีรายละเอียดว่า การเรียนรู้ที่มีความหมายเป็นการสรุปความรู้ให้เหลือแต่ส่วนที่สำคัญแล้วนำมาเรียบเรียงเป็นโครงสร้างความรู้ในรูปของแผนภูมิที่ง่ายต่อการเข้าใจและการจดจำในลักษณะบนลงล่าง (top down process) มีชื่อเรียกว่าข้อสรุปล่วงหน้า (advance organizer) โดยข้อสรุปล่วงหน้าจะ

ช่วยเชื่อมโยงสิ่งที่รู้เข้ากับสิ่งที่ไม่รู้โดยโครงสร้างความรู้เดิมของผู้เรียนช่วยสะท้อนสิ่งที่รู้ออกมา ช่วยในการทำความเข้าใจความรู้ใหม่อย่างมีความหมายกล่าวคือ ผู้เรียนจะยังคงสามารถระลึกได้แม้ช่วงเวลาได้ผ่านไป โดยระดับของการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสูเบล (Ausubel) ประกอบไปด้วย ระดับความเข้าใจ ระดับการนำไปใช้ระดับการแก้ปัญหา และระดับความคิดสร้างสรรค์ การใช้ข้อสรุปล่วงหน้าจะได้ผลมากที่สุด ในรายวิชาที่ต้องอ่าน หรือต้องฟังบรรยายมากๆ อาทิ วิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งผู้เรียนต้องทำความเข้าใจอย่างมากเกี่ยวกับการลำดับของเนื้อหา ในการนำไปใช้ ผู้สอนต้องพยายามสร้างเงื่อนไขเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ดังต่อไปนี้

1. กระตุ้นความสนใจใส่ใจให้เกิดในตัวผู้เรียน
2. หาจุดเชื่อมโยงระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
3. นำเสนอหลักการหรือความคิดรวบยอดที่สำคัญๆ ตามลำดับ

ออสูเบล (Ausubel) ยังได้เสนอแนะเกี่ยวกับเทคนิค “การจัดการล่วงหน้า” ซึ่งเป็นเทคนิคที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ที่มีความหมายจากการสอนหรือบรรยายของครู โดยการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างความรู้ที่มีมาก่อนกับความรู้ใหม่ หรือความคิดรวบยอดใหม่ที่จะต้องเรียน หลักการที่นำมาใช้คือ

1. การจัดเรียงเรียง ข้อมูลข่าวสารที่ต้องการให้เรียนรู้ออกมาเป็นหมวด
2. นำเสนอกรอบ หลักการกว้างๆ ก่อนที่จะให้เรียนรู้เรื่องใหม่
3. แบ่งบทเรียนเป็นหัวข้อที่สำคัญ และบอกให้ทราบว่าเป็นความคิดรวบ

ยอดใหม่ที่จะต้องเรียน

สรุปได้ว่าการเรียนรู้ที่มีความหมายเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดที่มีอยู่เดิมกับความคิดรวบยอดใหม่ได้อย่างมีเหตุผลต่อเนื่องและสัมพันธ์กันทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย การนำข้อเสนอตามทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายมาใช้ในการสอนอ่าน จะช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ/กระบวนการคิด ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้และเข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันจริง

รูเมลฮาร์ท (Rumelhart) ได้อธิบายโครงสร้างความรู้ว่า หมายถึง หน่วยความรู้ต่างๆ ที่เก็บสะสมไว้ในสมอง หน่วยความรู้เหล่านั้นเป็นตัวแทนความรู้และประสบการณ์ของบุคคล อาจเป็นทั้งความรู้ ความจำ จินตนาการที่เกี่ยวกับประสบการณ์ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม อาจเปรียบได้ว่า โครงสร้างความรู้ (schema) เป็นกล่องขนาดใหญ่ที่สามารถบรรจุข้อมูลหลักและข้อมูลปลีกย่อยได้มากมาย มีความเชื่อมโยงเป็นลำดับขั้น (building blocks) และกลุ่มตามคุณสมบัติที่คล้ายคลึงเป็นเครือข่าย (network) และเมื่อได้พบข้อมูลใหม่จะเกิดการสร้างความหมาย

ถ้าผ่านการตรวจสอบได้โดยไม่มีกรปฏิบัติแล้ว ข้อมูลใหม่จะถูกซึมซับไว้เป็นโครงสร้างใหม่ต่อไป (จินดา ัณญทิพย์ 2547: 15)

ดีวาย (Devine) ได้ให้ความหมายของโครงสร้างความรู้ว่าหมายถึง ความรู้ทั่วไป ซึ่งบุคคลสะสมไว้ในหน่วยความจำ เป็นข้อมูลความคิด การรับรู้ โนทัศน์ การแก้ปัญหา อารมณ์ ซึ่งโครงสร้างความรู้นี้จะแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคลเด็กมักจะมีโครงสร้างความรู้เดิมน้อยกว่าผู้ใหญ่ และบุคคลวัยเดียวกันอาจมีโครงสร้างความรู้ในเรื่องต่างๆ แตกต่างกันไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้ในชีวิตของแต่ละคน (จินดา ัณญทิพย์ 2547: 16)

สรุปได้ว่าโครงสร้างความรู้ คือ ความรู้ทั้งหมดที่บุคคลสะสมไว้ในหน่วยความจำ ความรู้ที่เกี่ยวข้องกันจะเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย หากข้อมูลใหม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่บุคคลมีอยู่ บุคคลจะเข้าใจข้อมูลนั้นได้ และสามารถเก็บข้อมูลใหม่ไว้ได้อย่างเป็นระบบโดยมีความเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ผู้อ่านจะใช้ความรู้ส่วนใดมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณความรู้เดิมที่มีเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการอ่านแต่ละคน

4.5 เทคนิควิธีการการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

ในการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเทคนิควิธีการสอนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

4.5.1 การสอนอ่านตามแนวคิดของทฤษฎีโครงสร้างความรู้

หลักการของทฤษฎีโครงสร้างความรู้ที่นำมาใช้ประโยชน์ต่อการอ่านคือ

1. เราสามารถสรุปได้ว่าประสบการณ์ที่กว้างขวางเป็นสิ่งสำคัญต่อความเข้าใจถ้านักเรียนไม่มีประสบการณ์นั้น ก็ต้องมีกรอภิปรายหรือสนทนาก่อนการอ่าน
2. การอ่านเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างกว้างขวาง จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจ เพราะจะได้มีความรู้เรื่องนั้นสะสมไว้มากๆ ซึ่งจะสามารถนำไปช่วยให้เกิดความเข้าใจความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น
3. เหตุผลหนึ่งของผู้อ่านอ่านไม่เก่ง และพบความล้มเหลวในการทำ ความเข้าใจก็คือ ขาดความพยายามที่จะใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วช่วยทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน ดังนั้นครูจึงต้องชี้แนะเขาและแสดงวิธีให้เห็นว่า จะทำได้อย่างไร

ชมิคท์ และบาวแมน (Schmitt and Bauman 1986: 28-31) ได้เสนอขั้นตอนในการสอนอ่านตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้ ดังนี้

1. ขั้นตอนการอ่าน (pre-reading) เป็นขั้นตอนที่ครูดำเนินการสอนโดยเริ่มจากการบอกจุดประสงค์ของการอ่าน และพยายามนำไปเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียนเพื่อ

เร้าความสนใจให้ผู้เรียนอยากอ่าน แล้วทบทวนคำศัพท์และรูปประโยคที่เรียน ไปแล้ว และมีปรากฏในข้อความที่อ่านหรือสอนคำศัพท์และรูปประโยคใหม่ให้ผู้เรียนไม่รู้จักแต่จะพบในบทอ่าน

2. ขั้นการอ่าน (while-reading) เป็นขั้นที่นักเรียนแต่ละคนอ่านในใจและพยายามทำความเข้าใจในบทอ่าน ในระยะแรกๆ ครูอาจแนะนำและฝึกให้ผู้เรียนอ่านเป็นกลุ่มคำ โดยกวาดสายตาเป็นช่วงๆ แทนที่จะอ่านทีละคำ และครูอาจช่วยเหลือโดยแบ่งคำเป็นกลุ่มๆ ให้อ่าน หลังจากนั้นผู้เรียนจึงแบ่งกลุ่มคำเอง โดยเริ่มจากกลุ่มคำที่มีความยาวไม่มาก แล้วจึงขยายให้มากขึ้น

3. ขั้นหลังการอ่าน (post-reading) เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเมื่ออ่านจบแล้ว เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน โดยให้ทำแบบฝึกหัดในแบบต่างๆ เช่น ให้เติมคำลงในช่องว่าง ให้เขียนถูก-ผิด สรุปใจความสำคัญ เขียนแผนภูมิ เขียนเรื่องย่อจากเรื่องที่อ่านหรือเล่าเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

ดีไวน์ (Devine) ได้เสนอกิจกรรมสำคัญในการสอนอ่านที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 ประการคือ (จินดา ชัยทิพย์ 2547: 23-26)

1. การตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ครูควรเลือกกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถตรวจสอบความรู้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ได้แก่

1.1 การสอบถามนักเรียนโดยตรง เป็นวิธีการตรวจสอบโดยตรงว่าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านเพียงใด โดยครูพูดคุยและถามนักเรียน เช่นนักเรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การสนทนาสั้นๆ กับผู้เรียนสามารถบอกครูได้ผู้เรียนมีมีโนทัศน์อะไร หรือรู้ว่าผู้เรียนมีพื้นฐานรู้อะไรบ้าง สำหรับชั้นเรียนที่มีผู้เรียนเป็นจำนวนมากการพูดคุยกับผู้เรียนแต่ละคนอาจทำไม่ได้ ซึ่งมีวิธีการอื่นได้แก่

1) การสัมภาษณ์โดยวางแผนไว้ล่วงหน้า ครูสามารถที่จะวางแผนสัมภาษณ์หรือพูดคุยกับผู้เรียนบางคน หรือบางกลุ่มได้โดยพยายามหมุนเวียนไปเรื่อยๆ ให้ทั่วถึง หรือเมื่อครูสังเกตเห็นว่าผู้เรียนบางคนหรือบางกลุ่มมักมีปัญหาในการทำความเข้าใจบทอ่าน ครูก็อาจวางแผนพูดคุยกับผู้เรียนกลุ่มนั้น โดยเฉพาะ

2) การอภิปรายกับผู้เรียนทั้งชั้นอย่างไม่เป็นทางการ เป็นวิธีการหนึ่งที่ย่างและมีประสิทธิภาพในการตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เรียน และในขณะเดียวกันก็เป็นการสร้างความสนใจและแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนในการอ่านด้วย

1.2 การตรวจสอบทางอ้อม เป็นการตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะค่อนข้างเป็นทางการกว่าการตรวจสอบโดยตรง อาจมีวิธีการดังต่อไปนี้

1) ให้ผู้เรียนตอบแบบประเมิน ครูอาจใช้แบบประเมินหรือแบบสอบถามให้ผู้เรียนตอบคำถามสั้นๆ ทำเครื่องหมายถูก-ผิด เติมคำบางคำ หรือเติมข้อความลง

ในช่องว่าง วิธีนี้ควรทำอย่างง่ายๆ และรวดเร็วเพื่อให้รู้ว่าผู้เรียนทั้งชั้นหรือบางคน บางกลุ่ม มีความรู้เดิมเพียงพอหรือไม่

2) การตรวจสอบความรู้เดิมด้านเนื้อหา ให้ผู้เรียนทำ pre-test สั้นๆ เช่น เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ หรือเติมคำลงในช่องว่าง ข้อมูลที่ได้จะทำให้รู้ว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ด้านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะอ่านหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

2. การกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรู้เดิมที่มีอยู่ มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนดึงเอาความรู้นี้ออกมาใช้ เพื่อเชื่อมโยงกับข้อมูลใหม่ในบทอ่านในระหว่างการอ่าน การกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรู้เดิมที่มีอยู่ทำได้หลายวิธีเช่น ใช้คำถามหรือรูปภาพ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนคิดว่าตนมีความรู้อะไรในเรื่องนั้นๆ อยู่บ้างมีวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 การอภิปรายและพูดคุยกับผู้เรียนอย่างไม่เป็นทางการ

2.2 การสอบถามผู้เรียนโดยตรงถึงสิ่งที่ผู้เรียนมีความรู้อยู่แล้วเป็นวิธีการที่เป็นทางการมากขึ้นคือ ครูให้ผู้เรียนดูหัวข้อเรื่องที่จะอ่านแล้วถามว่าจากหัวข้อเรื่องนี้ ทำให้ผู้เรียนนึกถึงอะไรบ้าง มีข้อมูลอะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่ผู้เรียนเคยรู้มาก่อน แล้วครูเขียนรายการข้อมูลที่ผู้เรียนบอกไว้บนกระดานอย่างย่อๆ จากข้อมูลทั้งหมดที่ผู้เรียนช่วยกันบอก ให้ผู้เรียนช่วยกันสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ซึ่งถือว่าเป็นความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน

2.3 การสร้างแผนผังความหมาย เป็นวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรู้เดิม โดยให้ผู้เรียนระดมพลังสมอง เช่น ครูเขียนหัวข้อเรื่องหรือคำสำคัญ (key words) จากบทอ่านไว้บนกระดาน แล้วให้ผู้เรียนบอกว่าเมื่อเห็นคำนี้แล้วนึกถึงอะไรเป็นสิ่งที่แรก เมื่อผู้เรียนได้คำตอบ ครูเขียนบนกระดานคำโดยจัดหมวดหมู่ไปด้วย เช่น ลักษณะ ประโยชน์ ชนิด เป็นต้น

2.4 การสร้างมโนทัศน์ล่วงหน้า มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียมผู้เรียนในการรับรู้และทำความเข้าใจข้อมูลจากบทอ่าน โดยให้ผู้เรียนมีภาพคร่าวๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้นอยู่ในใจก่อน ซึ่งจะช่วยให้รับรู้สิ่งใหม่ได้ดีขึ้น มโนทัศน์ล่วงหน้าจะต้องเป็นข้อมูลในลักษณะของมโนทัศน์หลักการ หรือกฎเกณฑ์ที่ครอบคลุมกว้างขวางกว่าเนื้อหาที่อ่าน การนำมาใช้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรู้ของตนสามารถทำได้สะดวก สำหรับหนังสือเรียนวิชาอ่านบางเล่ม ซึ่งมีส่วนนำที่เป็นเสมือนมโนทัศน์ล่วงหน้าอยู่แล้ว

2.5 การถามคำถามก่อนอ่าน เป็นวิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรู้เดิมที่มีอยู่ โดยครูให้ผู้เรียนเป็นผู้ตั้งคำถามจากชื่อเรื่อง แล้วให้ผู้เรียนช่วยกันตอบคำถามเหล่านั้น ก่อนที่จะอ่านเนื้อเรื่องในบทอ่าน

2.6 การใช้ภาพ ภาพที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในบทอ่านเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรู้เดิมของตนเกี่ยวกับเรื่องนั้นได้ บางครั้งในบทอ่านอาจมีภาพประกอบอยู่

แล้ว ซึ่งครูสามารถนำมาใช้ได้เลยหรือครูอาจจัดหาภาพมาเอง เช่น ให้ผู้เรียนดูภาพภูเขาไฟระเบิด และให้ผู้เรียนอภิปรายพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องนี้ ก่อนอ่านเรื่องการเกิดภูเขาไฟ เป็นต้น

3. การขยายขอบเขตความรู้ การขยายขอบเขตความรู้ของผู้เรียนสามารถทำได้ 3 ลักษณะคือ

3.1 การเติมความรู้ การเติมความรู้ให้แก่ผู้เรียน ครูสามารถทำได้ตลอดเวลาในระหว่างการใช้กิจกรรมก่อนการอ่านอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ครูอาจเล่าเรื่องเล็กๆ น้อยๆ เพิ่มเติม หรือกล่าวอ้างอิงถึงบางสิ่งบางอย่างที่เกี่ยวข้องกัน ความรู้เหล่านี้จะเข้าไปอยู่ในความจำของผู้เรียนทีละเล็กทีละน้อย และจะสะสมเป็นความรู้ที่มีปริมาณมากขึ้นและพอเพียงที่จะนำไปใช้ช่วยในการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านได้

3.2 การปรับความรู้ การปรับความรู้ในที่นี้ หมายถึง การค่อยๆ ขยายความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้มีรายละเอียดเพิ่มขึ้น หรือครอบคลุมแง่มุมต่างๆ มากขึ้นซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้นี้มาใช้ในการทำความเข้าใจบทอ่านได้ดีขึ้นด้วย เช่น ในระยะแรกๆ ผู้เรียนอาจรู้เกี่ยวกับคำว่าธนาคาร ว่าเป็นสถานที่และเกี่ยวข้องกับเงิน แต่เมื่อผู้เรียนปรับความรู้นี้ไปเรื่อยๆ โดยมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นหรือมีขอบเขตกว้างขวางมากขึ้น ว่าเป็นสถานที่สำหรับฝากเงิน และเป็นที่กู้ยืมเงินได้ เป็นต้น

3.3 การสร้างความรู้ใหม่ เป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ผู้เรียนไม่เคยรู้มาก่อน โดยทั่วไป คนเรามักสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมา โดยคิดเปรียบเทียบกับสิ่งที่รู้อยู่แล้วซึ่งมีความคล้ายคลึงกันในบางด้าน เช่น ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่เกี่ยวกับลักษณะของหอพักนักศึกษา โดยคิดเปรียบเทียบกับบ้านพักครูที่รู้จักกันแล้ว ในการสร้างความรู้ใหม่ ครูต้องฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดเปรียบเทียบกับบางสิ่งบางอย่างที่ผู้เรียนมีพื้นความรู้เดิมอยู่ ซึ่งอาจคล้ายคลึงหรือเกี่ยวข้องกับสิ่งใหม่นั้นในด้านใดด้านหนึ่ง

4. การเชื่อมโยงข้อมูลกับความรู้เดิม แนวทางสำหรับครูในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลกับความรู้เดิม มีดังนี้

4.1 การคาดการณ์เกี่ยวกับข้อมูลใหม่ ครูควรพิจารณาบทอ่านและพยายามคาดการณ์ก่อนว่า มีอะไรบ้างที่เป็นสิ่งใหม่ที่ผู้เรียนไม่รู้และอาจเป็นปัญหาต่อการทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน เช่น คำศัพท์ยาก มโนทัศน์ที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย เป็นต้น

4.2 การคาดการณ์เกี่ยวกับความรู้เดิมของผู้เรียนที่ใกล้เคียงกับข้อมูลใหม่ ครูพิจารณาและระบุข้อมูลใหม่ที่น่าจะเป็นปัญหาในการอ่านของผู้เรียน และคาดการณ์ว่าผู้เรียนอาจมีความรู้เดิมอะไรบ้างที่ใกล้เคียงและอาจเปรียบเทียบกับได้กับข้อมูลใหม่ เช่น ผู้เรียนอาจไม่รู้หรือไม่เข้าใจความหมายของอุปสงค์และอุปทาน แต่ผู้เรียนมักจะคุ้นเคยและมีประสบการณ์ราคาสินค้าที่

ขึ้นลงในตลาด ดังนั้นครูก็จะวางแผนใช้ประสบการณ์ของผู้เรียนในเรื่องนี้มาช่วยให้เข้าใจสิ่งใหม่ได้

4.3 การให้ผู้เรียนฝึกเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับความรู้เดิม เช่น การเชื่อมโยงโดยจัดเป็นลำดับขั้น การเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ ครูอาจใช้วิธีถามคำถามให้ผู้เรียนคิดก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคิดเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างกับสิ่งที่ผู้เรียนรู้จักอยู่แล้ว

แพทเทอร์โน (Paterno) ได้เสนอกิจกรรมในการสอนอ่านตามแนวคิดของทฤษฎีโครงสร้างความรู้ดังนี้ (จินดา ชัยทิพย์ 2547: 26-27)

1. การทำนาย (predicting) โดยการดูจากภาพอธิบายประกอบ และการอ่านชื่อเรื่องของหนังสือใหม่ ให้ผู้เรียนทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้น โดยดูภาพรวม ชื่อเรื่อง หรือดูทั้งสองอย่าง ถ้าชื่อเรื่องและภาพประกอบไม่ช่วยให้ผู้เรียนรู้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร ก็สามารถสรุปเรื่องจากหนังสือ ตัวอย่างเช่น เมื่อเราดูหนังสือที่มีรูปภาพของแมวอยู่บนหน้าปก เราสามารถพูดว่าหนังสือนี้เป็นเรื่องราวของแมว ซึ่งจะย้ายไปอยู่บ้านหลังใหม่และมีการผจญภัยขณะที่กำลังพยายามหาเพื่อนใหม่

2. การกระตุ้นความรู้เดิม (activating background knowledge) โดยการถามนักเรียนว่ารู้อะไรบ้างเกี่ยวกับหัวข้อเรื่องหรือมีประสบการณ์ที่คล้ายกัน หรือได้ยินหรืออ่านเรื่องราวที่คล้ายกันหรือเป็นผู้เขียนคนเดียวกัน ถ้าหัวข้อเรื่องไม่คุ้นเคยควรพิจารณาดูหนังสือใหม่หรือใช้เวลาที่จะสร้างความรู้เดิมโดยผ่านประสบการณ์ที่เห็นได้อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น ถ้าเลือกหนังสือเกี่ยวกับฟาร์ม และถ้านักเรียนไม่เคยไปที่ฟาร์ม ครูอาจเริ่มการสอนโดยให้นักเรียนดูรูปภาพฟาร์มและสัตว์เลี้ยงที่อยู่ในฟาร์ม และมีการอภิปรายสั้นๆ เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในฟาร์ม มีสัตว์เลี้ยงอะไรบ้างที่อยู่ในฟาร์ม และมีสิ่งใดที่สามารถปลูกในฟาร์มได้

3. การนำโดยใช้ภาพ (conducting picture talk) ผู้อ่านที่เพิ่งเริ่มอ่านสามารถใช้รูปภาพจากหนังสือหรือบทอ่าน ซึ่งสามารถครอบคลุมตัวอักษรในเนื้อเรื่อง ครูควรกระตุ้นและแนะแนวทางให้นักเรียนในการอภิปรายโดยใช้รูปภาพ ถ้ามีคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยกับนักเรียน เช่น คำว่า “ป้อมปราการ” ให้ครูชี้ที่คำศัพท์และอธิบายคำศัพท์โดยเชื่อมโยงกับรูปภาพและเนื้อเรื่อง เป็นต้น

4. การสังเกตโครงสร้างบทอ่าน (noticing structure of the text) ครูควรช่วยนักเรียนสังเกตโครงสร้างของบทอ่าน และเชื่อมโยงโครงสร้างของบทอ่านที่มีความคล้ายคลึงกันกับที่เคยได้ยินและได้อ่าน

5. การตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน (forming purpose for reading) ครูควรสร้างและสนับสนุนให้นักเรียนได้ทำนายหรือตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน 2-3 ประการก่อนการอ่าน

เช่นเด็กชายคนหนึ่งต้องการสุนัข แต่แม่ของเขาไม่อนุญาตให้เขาเลี้ยง ครูใช้คำถามเช่นนักเรียนคิดว่าเด็กผู้ชายคนนั้นจะทำสิ่งใดเป็นอันดับแรก ทำไมนักเรียนคิดเช่นนั้น นักเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับไดโนเสาร์ มีสิ่งใดบ้างที่นักเรียนต้องการค้นหาเกี่ยวกับไดโนเสาร์เมื่อเริ่มอ่านหนังสือ

4.5.2 เทคนิควิธีการสอนให้ผู้เรียนเกิดมโนทัศน์

ทิสนา แชมมณี (2547: 190-191) ได้เสนอเทคนิควิธีการสอนผู้เรียนให้เกิดความคิดรวบยอดไว้ 2 ลักษณะ คือ การสอนแบบนิรนัย (deductive) และการสอนแบบอุปนัย (inductive) โดยมีกระบวนการการสอนแต่ละแบบดังนี้

1. การสอนแบบนิรนัย มีขั้นตอนดังนี้

- 1) กำหนดความคิดรวบยอดที่จะสอน และแจ้งให้ผู้เรียนทราบ
- 2) อธิบายความหมายของความคิดรวบยอดนี้
- 3) ให้ผู้เรียนดูและคัดเลือกสิ่งที่เป็นตัวอย่างและไม่ใชตัวอย่างของความคิดรวบยอดนี้
- 4) ให้ผู้เรียนเสนอตัวอย่างใหม่เพิ่มเติมที่เป็นตัวอย่างของความคิดรวบยอดนี้
- 5) ให้ผู้เรียนสรุป อธิบาย อีกครั้งหนึ่งว่าความคิดรวบยอดนี้เป็นอย่างไร

2. การสอนแบบอุปนัย มีขั้นตอนดังนี้

- 1) ไม่บอกความคิดรวบยอดและอธิบายความหมายของความคิดรวบยอดนั้นแก่ผู้เรียนก่อน
- 2) ให้ผู้เรียนได้ดูตัวอย่าง แล้วให้คัดเลือกว่าตัวอย่างเหล่านี้มีอะไรที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างเดียวกันได้และอะไรที่ไม่เข้ากลุ่มกัน
- 3) ให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะที่มีอยู่ร่วมกันในตัวอย่างที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน
- 4) ให้ผู้เรียนคิดตั้งชื่อคำหรือกลุ่มคำจากตัวอย่างเหล่านี้
- 5) ให้ผู้เรียนสรุป อธิบาย ความหมายของคำหรือกลุ่มคำที่ตั้งขึ้นว่าหมายความว่าอย่างไร

สุวิทย์ มูลคำ (2547: 50) ได้กล่าวถึงเทคนิคการสอนการคิดเชิงมโนทัศน์ไว้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การสอนแบบนิรนัย (Deductive Method) หมายถึง กระบวนการที่ครูผู้สอน สอนจากกฎ ทฤษฎี หลักเกณฑ์ ข้อเท็จจริงหรือข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ในบทเรียนจากนั้นจึงให้

ตัวอย่างหลายๆ ตัวอย่าง หรืออาจให้ผู้เรียนฝึกนำทฤษฎี หลักการ หลักเกณฑ์ กฎหรือข้อสรุปไปใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลายจนสามารถเข้าใจกฎเกณฑ์ ทฤษฎี ข้อสรุปเหล่านั้นอย่างลึกซึ้ง กระบวนการสอนคิดเชิงมโนทัศน์แบบนิรนัย ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ

- 1) กำหนดความคิดรวบยอดที่จะสอนและบอกให้ผู้เรียนทราบ
- 2) อธิบายความหมายของความคิดรวบยอดที่จะสอน
- 3) ผู้สอนนำเสนอสิ่งที่เป็นทั้งตัวอย่างและไม่ใชตัวอย่างของความคิดรวบยอดที่จะสอน
- 4) ให้ผู้เรียนพิจารณาคัดเลือกสิ่งที่เป็นทั้งตัวอย่างและไม่ใชตัวอย่างของความคิดรวบยอดที่สอน
- 5) ให้ผู้เรียนคิดและนำเสนอตัวอย่างใหม่ของความคิดรวบยอดที่สอน
- 6) ให้ผู้เรียนสรุป อธิบายอีกครั้งว่าความคิดรวบยอดที่สอนนี้เป็นอย่างไร

2. การสอนแบบอุปนัย (Inductive Method) หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนสอนจากรายละเอียดปลีกย่อย หรือจากส่วนย่อยไปหาส่วนใหญ่ หรือกฎเกณฑ์หลักการ ข้อเท็จจริง หรือข้อสรุปโดยการนำเอาตัวอย่าง ข้อมูล เหตุการณ์ สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่มีหลักการแฝงอยู่มาให้ผู้เรียนศึกษา สังเกต ทดลอง เปรียบเทียบหรือวิเคราะห์จนสามารถสรุปหลักการหรือกฎเกณฑ์ได้ด้วยตนเอง กระบวนการสอนคิดเชิงมโนทัศน์แบบอุปนัย ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

- 1) กำหนดความคิดรวบยอดที่สอนแต่ยังไม่บอกให้ผู้เรียนทราบก่อน
- 2) ผู้เสนอตัวอย่างอาจจะเป็นคำ วลี ข้อความสั้นๆ แล้วให้ผู้เรียนพิจารณาเลือกว่าตัวอย่างเหล่านี้มีอะไรบ้างที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันได้ และอะไรบ้างที่ไม่เข้ากลุ่มกัน
- 3) ให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะที่มีอยู่ร่วมกันในตัวอย่างที่อยู่ร่วมกันในตัวอย่างอยู่ในกลุ่มเดียวกันนั้น
- 4) ให้ผู้เรียนคิดตั้งชื่อคำหรือกลุ่มคำจากตัวอย่างเหล่านั้น
- 5) ให้ผู้เรียนสรุป อธิบาย ความหมายของคำวลี หรือข้อความ

กัทรี วิงฟิลด์ และ เพเรนเชวิช (Guthrie, Wingfield and Perencevich, 2004 อ้างใน จรินทร์ทิพย์ วรกิจสวัสดิ์, 2550: 27-29) ได้เสนอกรอบแนวคิดสำหรับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่ประกอบไปด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเร้าความสนใจผู้เรียน (Observe and Personalize) เป็นขั้นที่ครูสังเกตและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ด้วยการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้อธิบายและแสดงออกถึงสิ่งที่พวกเขาสนใจอันเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันจริง และประสบการณ์ที่ผ่านมา เป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิม

กับสิ่งที่จะเรียนในชั้นเรียน ด้วยการใช้คำถามที่เร้าให้ผู้เรียนอยากรู้ และคิดตามในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับ เนื้อหาสาระของการเรียนการสอน

2. ขั้นสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง (Search and Retrieve) เป็นขั้นที่ครู ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ค้นคว้าหาคำตอบในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจด้วยตนเอง ด้วยการสอนให้ผู้เรียนรู้ วิธีการค้นคว้าข้อมูลและแนะนำแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต จากตำรา รวมถึงแหล่งข้อมูลอื่นๆ ซึ่ง เทคนิคการอ่านแบบคร่าวๆ (Skimming) จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลอันเกี่ยวข้องกับ เนื้อหาสาระที่พวกเขาสนใจ

3. ขั้นทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน (Comprehend and Integrate) เป็นขั้นที่เน้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องอ่าน สามารถระบุใจความสำคัญของเรื่อง และสามารถสรุป เรื่องที่อ่านได้ ด้วยการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้อภิปรายถึงเรื่องที่อ่านร่วมกับครู และเพื่อน ซึ่ง การบูรณาการข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนนั้น อาจทำได้โดยการใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่มย่อย

4. ขั้นแลกเปลี่ยนและสรุปความรู้ (Communicating to others) เป็นขั้นที่ เน้นให้ผู้เรียนสื่อสารข้อมูลเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับคนอื่นๆ ที่มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ อ่านแตกต่างกันออกไป มีการอภิปรายโต้เถียงกันในประเด็นต่างๆ ที่สะท้อนถึงจุดประสงค์ของการ อ่าน/ การเรียนรู้ ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนของครูในการอภิปราย คอยสังเกตและพัฒนาทักษะการ คิดต่อสื่อสารของผู้เรียน กิจกรรมในขั้นนี้เป็นการสะท้อนผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นว่าผู้เรียนมีความ เข้าใจในการอ่านหรือไม่เพียงใด ด้วยการให้ผู้เรียนพูด/ เขียน เพื่ออธิบายความเข้าใจของตนเอง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

จรินทร์ทิพย์ วรกิจสวัสดิ์ (2550) ได้ศึกษาผลการสอนอ่านภาษาอังกฤษแบบเน้น มโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการรับรู้ความสามารถของตนเองของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดกิจกรรมสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ตามแนวคิดของ กัทรี ริงฟิลด์ และ เพเรนเชวิก (Guthrie, Wingfield and Perencevich, 2004) ผสมกับกลยุทธ์การอ่านเพื่อ ความเข้าใจ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน 4 ขั้น คือ

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (Modeling and Demonstrating) ซึ่งเป็นขั้นที่ปรับมาจากขั้น เร้าความสนใจผู้เรียน

2. ชั้นชี้แนะกลยุทธ์การอ่าน (Scaffolding) ซึ่งเป็นชั้นที่ปรับมาจากขั้นสืบเสาะหาความรู้ด้วยตนเอง
3. ชั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Partner Practice) ซึ่งเป็นชั้นที่ปรับมาจากขั้นทำความเข้าใจเรื่องทีอ่าน
4. ชั้นสร้างองค์ความรู้ (Independent Practice) ซึ่งเป็นชั้นที่ปรับมาจากขั้นแลกเปลี่ยนและสรุปความรู้

ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดเชิงมโนทัศน์ในทุกขั้นของการจัดกิจกรรม ครูแสดงตัวอย่างการสรุปความคิดรวบยอดของเรื่องทีอ่าน จัดกิจกรรมแบบกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้อภิปรายผลการเรียนรู้ของเพื่อน และครูให้ภาระงานนักเรียนรายบุคคลในการสรุปความคิดหลักของเรื่องทีอ่านออกมาในรูปของผังมโนทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งกลุ่มอ่อนและกลุ่มเก่งมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเพิ่มขึ้นหลังการจัดกิจกรรมของครู

ศุภิทรพงศ์ รวงผึ้งรุ่งโรจน์ (2555) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบความสามารถทางการคิดรวบยอดในการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้แผนผังมโนทัศน์กับการสอนตามแนวคิดที่ผู้เรียนสร้างความรู้เอง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ประกอบด้วยขั้นตอน คือ

1. ขั้นตรวจสอบมโนทัศน์พื้นฐาน เป็นการที่ครูจะต้องตรวจสอบความคิดรวบยอดของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องทีจะเรียนรู้
2. ขั้นเสริมมโนทัศน์พื้นฐาน เป็นขั้นตอนที่ครูระบุความคิดรวบยอดที่นักเรียนขาดไปเกี่ยวกับเรื่องทีเรียน
3. ขั้นสอนมโนทัศน์พื้นฐาน เป็นขั้นตอนที่ครูให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องทีจะเรียนรู้ให้นักเรียนเข้าใจโดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่การสรุปเป็นความคิดรวบยอด
4. ขั้นเรียนรู้ เป็นขั้นที่นักเรียนเกิดมโนทัศน์ในการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอนย่อย คือ
 - 4.1 นักเรียนศึกษาเนื้อหาและระบุมโนทัศน์สำคัญจากบทเรียน
 - 4.2 นักเรียนจัดลำดับมโนทัศน์จากมโนทัศน์ใหญ่ไปยังมโนทัศน์ย่อย
 - 4.3 นักเรียนจัดมโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน
 - 4.4 นักเรียนหาคำเชื่อมและเชื่อมโยงมโนทัศน์ต่างๆ เข้าด้วยกัน
5. ขั้นสรุปแผนผังมโนทัศน์ มีขั้นตอนย่อย คือ
 - 5.1 นักเรียนนำเสนอแผนผังมโนทัศน์
 - 5.2 นักเรียนช่วยกันวิจารณ์อย่างมีเหตุผล

5.3 นักเรียนในชั้นร่วมกันให้คะแนนผลงานของเพื่อน

5.4 ครูเสนอแผนผังมโนทัศน์ที่เตรียมมาและเปรียบเทียบกับผลงานนักเรียน

5.5 ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา

6. **ขั้นประเมินผล** นักเรียนและครูร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ด้วยการสรุปเป็นความคิดรวบยอด

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ความสามารถทางการคิดรวบยอดของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนผังมโนทัศน์สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนตามแนวคิดผู้เรียนสร้างความรู้เองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แกมเบรล และ จวิทซ์ (Gambrell and Jwitz 1993) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมความจำและความเข้าใจเรื่องทีอ่านโดยใช้กลวิธีการคิดเชิงมโนภาพกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าการสอนให้นักเรียนคิดมโนภาพและจินตนาการเกี่ยวกับเรื่องทีอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องทีอ่านได้ดีขึ้นและจดจำรายละเอียดของเรื่องได้แม่นยำขึ้น นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า การวาดรูปจากมโนภาพช่วยทำให้เข้าใจและจำเรื่องทีอ่านได้ ตลอดจนช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อันจะนำไปสู่การเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้

กัทรี และคณะ (Guthrie and et al. 1999) ได้ศึกษาผลของการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านของนักเรียนใน 2 โรงเรียนที่มาจากพื้นฐานครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนเกรด 3 จำนวน 66 คน และนักเรียนเกรด 5 จำนวน 53 คน โดยใช้กระบวนการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่ให้ผู้เรียนมีความความคิดรวบยอดในสิ่งทีอ่าน และเน้นการสร้างความเข้าใจในเรื่องทีอ่านด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องทีอ่านมากขึ้น จากการนำกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในการอ่านเพื่อให้ตนเองเกิดความเข้าใจเรื่องทีอ่าน ซึ่งต่างจากการสอนอ่านแบบเดิม ทั้งนี้ ยังพบว่า การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ยังเสริมสร้างแรงจูงใจในการอ่านของผู้เรียนได้ดีอีกด้วย

วิงฟิลด์ และคณะ (Wingfield and et al. 2004) ทำการทดลองเพื่อศึกษาแรงจูงใจภายในในการอ่าน และความเชื่อในประสิทธิภาพในการอ่านของตน (Reading self-efficacy) ของนักเรียนเกรด 3 จำนวน 2 กลุ่ม โดยกลุ่มหนึ่งได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ และอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการสอนอ่านโดยใช้กลยุทธ์การสอนที่หลากหลาย (Multiple Strategy Instruction) ใช้ระยะเวลาในการสอน 12 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า เฉพาะนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์เท่านั้นที่มีแรงจูงใจภายในในการอ่าน และความเชื่อในประสิทธิภาพในการอ่านของตนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติหลังจาก ปฏิบัติกิจกรรมการอ่าน ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันและฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกลวิธีที่จะช่วยให้ การจัดการเรียนการสอนอ่านประสบความสำเร็จมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร” ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. รูปแบบการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1.1 ประชากร คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 259 คน ซึ่งจัดชั้นเรียนแบบลดความสามารถ
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 32 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

2. รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (One-group Pretest-posttest Design) โดยการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
กลุ่มทดลอง	O ₁	X	O ₂

โดยกำหนดให้

O ₁	หมายถึง	การทดสอบก่อนเรียน
X	หมายถึง	การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์
O ₂	หมายถึง	การทดสอบหลังเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
- 2) วิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- 3) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญและการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

4) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ จำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 3 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องภูมิโสมรกโลกและกระบือตัวมีค่าที่

เกือบถูกลิ้ม

4.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องไวรสวายร้ายและโรคไขหวัดนก

4.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องหนูเคยจะบอกให้และประวัติของคูลิมาด

เถระ

4.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องคนดีศรีโรงเรียนและทำอะไรเมื่อลูกเป็น

เด็กสมาธิสั้น

4.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องอย่างนี้ดีควรทำและชีวิตเคลือบรสพระ

ธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจเครื่องมือเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องด้านสาระสำคัญ จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดและประเมินผล แล้วนำเครื่องมือปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน แล้วหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ที่ 0.66 - 1

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย

ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสร้างแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ศึกษาจุดมุ่งหมายในการสอนอ่านจับใจความสำคัญโดยให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบ เทคนิคการเขียนข้อสอบ และวิธีการใช้แบบทดสอบจากหนังสือ เอกสาร วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทดสอบวัดความสามารถในการอ่านสรุปเรื่องวิชาภาษาไทย

2) สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

3) นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบรูปแบบและความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่ได้รับคำแนะนำ จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) แล้วนำข้อคำถาม มาจัดทำเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างละ 1 ฉบับๆ ละ 35 ข้อ

4) นำแบบทดสอบที่ได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ มาทดลองใช้กับนักเรียนที่โรงเรียนบ้านกุดเรือคำ อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยแบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าความยากง่ายเท่ากับ $0.50 - 0.78$ และมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ $0.25-0.44$ และแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าความยากง่ายเท่ากับ $0.50 - 0.78$ และมีค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ $0.25-0.44$

5) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับตามสูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Method) จากสูตร KR 20 ซึ่งแบบทดสอบก่อนเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 และแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

4.1 ทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนก่อนจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

4.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจำนวน 5 แผนๆ ละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง

4.3 ทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนหลังจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

4.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ผู้วิจัยดำเนินการโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

5.2 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 105)

$$(\bar{X}) = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 106-107)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

3) ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-test Dependent) จำนวน โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2545: 112-113)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบค่าวิกฤติ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ค่าสถิติ t-test ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร จำนวน 32 คนปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

การทดสอบ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t
ก่อนเรียน	32	35	13.00	2.286	46.373*
หลังเรียน	32	35	29.34	2.089	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.1 พบว่า พบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง “ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร” ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ส่วน คือ สรุปการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 259 คน จัดชั้นเรียนแบบลดความสามารถ

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 32 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.2.2 ระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ โดยใช้เวลาเรียนปกติในวิชาภาษาไทย รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนและผู้ทดสอบ

1.2.3 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ตัวแปรอิสระ คือ การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์
- 2) ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

1.2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) แผนการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ จำนวน 5 แผนๆ ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง ได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องภูมิโสมรกโลกและกระบือสัตว์มีค่าที่
เกือบถูกลืม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องไวรัสสายร้ายและโรคไข้หวัดนก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องหนูเอยจะบอกให้และประวัติของคูลีมาล
เถระ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องคนดีศรีโรงเรียนและทำอะไรเมื่อลูก
เป็นเด็กสมาธิสั้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องอย่างนี้ดีควรทำและชีวิตเคลือบรสพระ
ธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ

2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนและ
หลังเรียนอย่างละ 1 ฉบับ โดยเป็นข้อสอบคู่ขนานชนิดปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 35
ข้อต่อฉบับ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1.3.1 ทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนก่อนจัด
กิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

1.3.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจำนวน 5
แผนๆ ละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง

1.3.3 ทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนหลังจัด
กิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

1.3.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลทาง
สถิติ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
ก่อนและหลังการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ผู้วิจัยดำเนินการโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

1.5 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน มีคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 13.00 คะแนน โดยผู้เรียนแต่ละคนมีคะแนนทดสอบก่อนเรียนตั้งแต่ 10-17 คะแนน จากคะแนนเต็ม 35 คะแนน และคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญหลังเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 29.34 คะแนน โดยผู้เรียนแต่ละคนมีคะแนนทดสอบหลังเรียนตั้งแต่ 26-34 คะแนน จากคะแนนเต็ม 35 คะแนน

สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนและหลังได้รับการสอนแบบเน้นมโนทัศน์พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง และมีความสามารถสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน ซึ่งแสดงว่านักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน สามารถตอบคำถาม และเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้ ทั้งนี้ เพราะว่าวิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์เป็นกระบวนการสอนอ่านด้วยการจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนอ่านเรื่องเพื่อค้นหา มโนทัศน์ของเรื่อง แล้วให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ต่อจากนั้นให้นักเรียนอ่านเพิ่มเติมเรื่องที่มีมโนทัศน์เดียวกับที่อ่านครั้งแรกแล้วให้นักเรียนจับคู่พูดคุยกันถึงเรื่องที่อ่านและเขียนลงในผังมโนทัศน์จากนั้นก็ให้นักเรียนอ่านเพื่อเป็นการจับใจความสำคัญจากผังมโนทัศน์

ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จรินทร์ทิพย์ วรกิจสวัสดิ์ (2550) ที่ได้ศึกษาผลการสอนอ่านภาษาอังกฤษแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดเชิงมโนทัศน์ในทุกขั้นของการจัดกิจกรรม ครูแสดงตัวอย่างการสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน จัดกิจกรรมแบบกลุ่มเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้อภิปรายผลการเรียนรู้ของเพื่อน และครูให้ภาระงานนักเรียนรายบุคคลในการสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านออกมาในรูปของผังมโนทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้ง

กลุ่มอ่อนและกลุ่มเก่งมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเพิ่มขึ้นหลังการจัดกิจกรรมของครู และผลการวิจัยของกัทรี และคณะ (Guthrie and et al. 1999) ที่ว่านักเรียนเกรด 3 และเกรด 5 มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านมากขึ้นหลังจากได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนมีความความคิดรวบยอดในสิ่งที่อ่าน และเน้นการสร้างความเข้าใจในเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง นักเรียนมีการนำกลยุทธ์ต่างๆ มาใช้ในการอ่านเพื่อให้ตนเองเกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ซึ่งต่างจากการสอนอ่านแบบเดิม ทั้งนี้ยังพบว่าการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์สามารถเสริมสร้างแรงจูงใจในการอ่านของผู้เรียน ได้ดีอีกด้วย

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่ได้ผลมีหลักการคือ อ่านเรื่องเพื่อค้นหา มโนทัศน์ของเรื่อง เล่าประสบการณ์ของตนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน อ่านเรื่องที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม จับคู่ พูดคุยเรื่องที่อ่านและเขียนผังมโนทัศน์ และอ่านสรุปใจความสำคัญจากผังมโนทัศน์ ดังนั้น ในขั้นตอนการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์จำเป็นต้องครอบคลุมหลักการดังกล่าว

3.1.2 วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์สามารถบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่นที่มี กิจกรรมการอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถจับใจความสำคัญเรื่องที่อ่านที่เป็น เนื้อหาสาระของวิชาต่างๆ ได้ดียิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การอ่านจับใจความสำคัญเกี่ยวข้องกับความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ทักษะกระบวนการ คิด กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาผล ของกระบวนการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในด้านทักษะการใช้ภาษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อการเรียน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2551) *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กรมวิชาการ (2546) *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- จรินทร์ทิพย์ วรกิจสวัสดิ์ (2550) “ผลของการสอนอ่านภาษาอังกฤษแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการรับรู้ความสามารถของตนเองด้านการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จินดา ยัญทิพย์ (2547) “การพัฒนากระบวนการบูรณาการทักษะการคิดในการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และเมตาคognition” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545) *การสอนภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร เมธาธิปส์
- บันลือ พุกกะวัน (2532) *มิติใหม่ในการสอนอ่าน* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- บุญชม ศรีสะอาด (2545) *วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 6* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์สุวีริยาสาสน์
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) *จิตวิทยาการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ
- ทิสนา แยมมณี (2547) *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มนัส บุญประกอบ (2542) “แผนภูมิมโนทัศน์กับการสร้างเสริม สู่ จี ปลูก” ใน *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี* 3, 3: 47-54
- ลมโซย ด่านขุนทด (2544) “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอนมหาวิทยาลัยขอนแก่น
- แหววยุรา เหมือนนิล (2541) *การอ่านจับใจความ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ชมรมเด็ก

กัทธิ และคณะ สารระสังเขปออนไลน์ [http://eds.b.ebscohost.com/eds/detail?](http://eds.b.ebscohost.com/eds/detail?Vid=2&sid=6b6629e8-7cde-4905-ae56-643337d7.. 27/5/2557)

Vid=2&sid=6b6629e8-7cde-4905-ae56-643337d7.. 27/5/2557

ณัฐยา ภูขามคม (2552) “การใช้นิทานประกอบภาพเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาพิเศษ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544) *การประเมินผลภาษาไทย* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

_____. (2554) “กลวิธีเพื่อการเรียนการสอนอ่านในระดับประถมศึกษา” ใน *เอกสารประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาไทย* หน่วยที่ 5 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สุภัสสร วัชรคุปต์ (2543) “ชุดการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

_____. (2553) *กลยุทธ์...การสอนคิดเชิงมโนทัศน์* พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร ภาพพิมพ์ สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2546) *21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ภาพพิมพ์

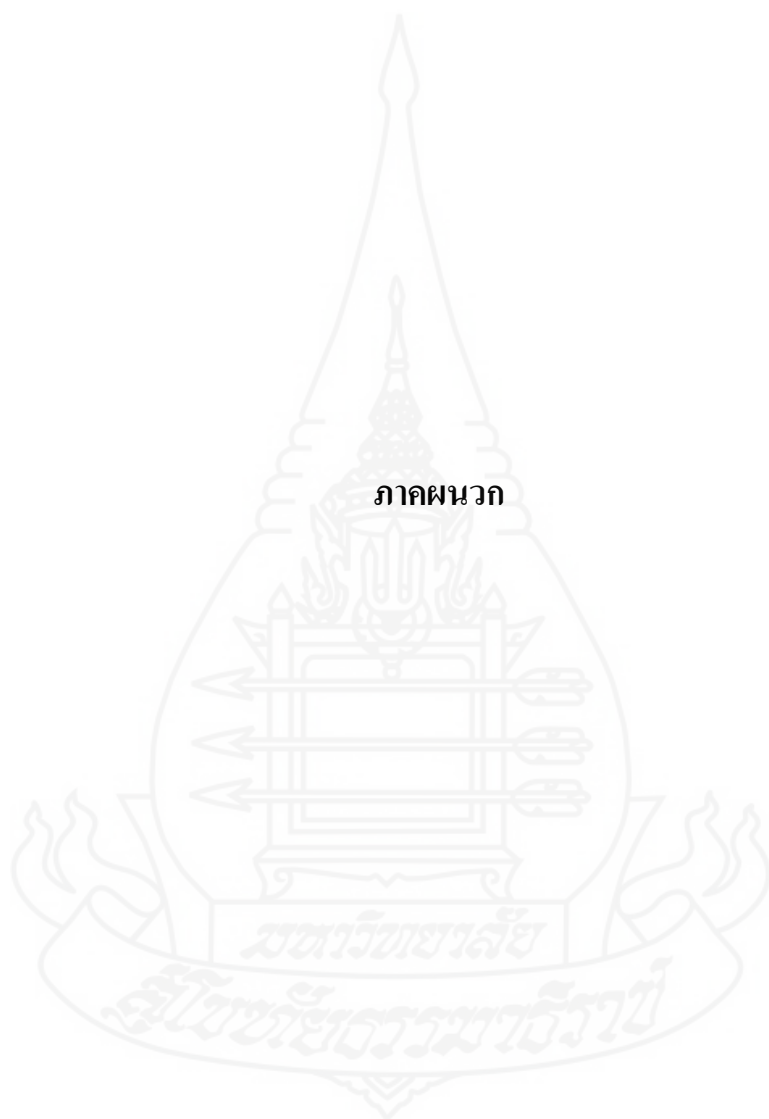
Gambrell, L.B., & Jawitz, P.B. (1993). “Mental imagery, text illustrations, and children's story comprehension and recall.” *Reading Research Quarterly*. 8: 264-276.

Guthrie, J.T., Anderson, E., Aloa, S. and Rinehart, J. (1999). “Influences of concept-oriented reading instruction on strategy use and conceptual learning from text.” *The Elementary School Journal*. 99, 4: 343-366.

Schmitt, M. C., and Bauman, J. F. (1986). “How to incorporate comprehension monitoring strategies into basal reader instruction.” *The Reading Teacher*. 40 (October): 28 – 31.

Wingfield, A., Guthrie, J.T., Tonks, S., and Perencevich, K.C. (2004) “Children’s Motivation for Reading: Domain specificity and instructional influences.” *Journal of Educational Research*. 97, 6: 299:309.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชื่อ นางสาวศศิธร อุปชัย
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง ตำบลอินทร์แปลง
 อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 เป็นครูสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา ตำแหน่งครู
 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สาขาวิชาภาษาไทย
2. ชื่อ นางเพ็ญนิภา แสงสุวรรณ
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง ตำบลอินทร์แปลง
 อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 เป็นครูสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา ตำแหน่งครู
 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สาขาวิชาภาษาไทย
3. ชื่อ นายพูนสุข อุปชัย
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง ตำบลอินทร์แปลง
 อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 เป็นผู้ชำนาญด้านการวัดและประเมินผล ตำแหน่งครู
 วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ข

แบบตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

แบบตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายการ	ความคิดเห็น			หมายเหตุ
	+ 1	0	- 1	
1. สาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้				
2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสาระสำคัญ และเป็นพฤติกรรมที่วัดได้				
3. โครงสร้างเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้				
4. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา				
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการสร้างมโนทัศน์ในตัวผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน				
6. สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรมและช่วยให้เกิดความสามารถในการอ่านจับใจความ				
7. สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน				
8. สื่อการเรียนรู้สามารถจัดหาได้ง่าย				
9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้				
10. แผนการจัดการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยได้				

ข้อเสนอแนะ

.....

ผลการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			เฉลี่ย	หมายเหตุ
	1	2	3		
1. สาระสำคัญในแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถใช้เป็นกรอบในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1.00	มีความเหมาะสม
2. การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสาระสำคัญ และเป็นพฤติกรรมที่วัดได้	1	1	1	1.00	มีความเหมาะสม
3. โครงสร้างเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้	1	1	1	1.00	มีความเหมาะสม
4. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา	1	1	1	1.00	มีความเหมาะสม
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นการสร้างมโนทัศน์ในตัวผู้เรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	1	0	1	0.66	มีความเหมาะสม
6. สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรมและช่วยให้เกิดความสามารถในการอ่านจับใจความ	1	1	1	1.00	มีความเหมาะสม
7. สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	1	1	1	1.00	มีความเหมาะสม
8. สื่อการเรียนรู้สามารถจัดหาได้ง่าย	1	1	1	1.00	มีความเหมาะสม
9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	1	1	1	1.00	มีความเหมาะสม
10. แผนการจัดการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยได้	1	1	1	1.00	มีความเหมาะสม

แบบตรวจสอบแบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถ
ในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวนชุดละ 35 ข้อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนก่อน และหลังได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร ให้มีคุณภาพ จึงขอความกรุณาท่านพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1. ตรวจสอบแบบทดสอบว่าครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่
2. ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องแต่ละรายการตามความคิดเห็นของท่านพร้อมทั้ง

เสนอแนะ

ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมตามจะเห็นสมควร (แต่ละข้อจะมีค่าคะแนนดังนี้)

เหมาะสม	เท่ากับ	+ 1
ไม่แน่ใจ	เท่ากับ	0
ไม่เหมาะสม	เท่ากับ	- 1

แบบตรวจสอบแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถ
ในการอ่านจับใจความสำคัญวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง จังหวัดสกลนคร

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....

จุดประสงค์	แบบทดสอบ ก่อน เรียน ข้อที่	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ	แบบทดสอบ หลัง เรียน ข้อที่	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1			+1	0	-1	
นักเรียน สามารถ ตอบคำถาม จากเรื่องที่ อ่านได้	1					1				
	2					2				
	3					3				
	4					4				
	5					5				
	6					6				
	7					7				
	8					8				
	9					9				
	10					10				

จุดประสงค์	แบบทดสอบ ก่อน เรียน ข้อที่	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ	แบบทดสอบ หลัง เรียน ข้อที่	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1			+1	0	-1	
นักเรียน สามารถ เรียงลำดับ เหตุการณ์ จากเรื่องที่ อ่านได้	11					11				
	12					12				
	13					13				
	14					14				
	15					15				
	16					16				
	17					17				
	18					18				
	19					19				
	20					20				

จุดประสงค์	แบบทดสอบ ก่อน เรียน ข้อที่	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ	แบบทดสอบหลัง เรียน ข้อที่	ความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1			+1	0	-1	
นักเรียน สามารถ อ่านสรุป ใจความ สำคัญจาก เรื่องที่อ่าน ได้	21					21				
	22					22				
	23					23				
	24					24				
	25					25				
	26					26				
	27					27				
	28					28				
	29					29				
	30					30				
นักเรียน สามารถจับ ใจความ สำคัญจาก ผังมโน ทัศน์ได้	31					31				
	32					32				
	33					33				
	34					34				
	35					35				

ผลการแบบตรวจสอบแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน ด้วยวิธีตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา
ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) การวิเคราะห์ค่าความยากรายข้อ (P)
การวิเคราะห์อำนาจจำแนกรายข้อ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (r_{tt})

แบบ ทดสอบ ก่อน เรียน ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	ค่า P	ค่า r	หมาย เหตุ	แบบ ทดสอบ หลัง เรียน ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	ค่า P	ค่า r	หมาย เหตุ
	1	2	3						1	2	3				
1	1	1	1	1.00	.78	.31	ใช้ได้	1	1	1	1	1.00	.78	.31	ใช้ได้
2	1	1	1	1.00	.66	.31	ใช้ได้	2	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้
3	1	1	1	1.00	.69	.25	ใช้ได้	3	0	1	1	0.66	.69	.38	ใช้ได้
4	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้	4	1	1	1	1.00	.78	.31	ใช้ได้
5	1	1	1	1.00	.63	.25	ใช้ได้	5	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้
6	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้	6	1	1	1	1.00	.56	.25	ใช้ได้
7	1	1	1	1.00	.72	.31	ใช้ได้	7	1	1	1	1.00	.72	.31	ใช้ได้
8	1	1	1	1.00	.69	.25	ใช้ได้	8	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้
9	1	0	1	0.66	.78	.31	ใช้ได้	9	1	1	1	1.00	.72	.31	ใช้ได้
10	1	1	1	1.00	.69	.38	ใช้ได้	10	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้
11	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้	11	1	1	1	1.00	.69	.25	ใช้ได้
12	1	1	1	1.00	.56	.25	ใช้ได้	12	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้
13	1	1	1	1.00	.72	.31	ใช้ได้	13	1	1	1	1.00	.78	.31	ใช้ได้
14	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้	14	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้
15	1	1	1	1.00	.78	.44	ใช้ได้	15	1	1	1	1.00	.69	.38	ใช้ได้
16	1	1	1	1.00	.50	.38	ใช้ได้	16	1	1	1	1.00	.69	.25	ใช้ได้
17	1	1	1	1.00	.69	.25	ใช้ได้	17	1	1	1	1.00	.75	.38	ใช้ได้
18	0	1	1	0.66	.63	.25	ใช้ได้	18	0	1	1	0.66	.69	.25	ใช้ได้
19	1	1	1	1.00	.69	.25	ใช้ได้	19	1	1	1	1.00	.78	.31	ใช้ได้
20	1	1	1	1.00	.59	.44	ใช้ได้	20	1	1	1	1.00	.69	.38	ใช้ได้

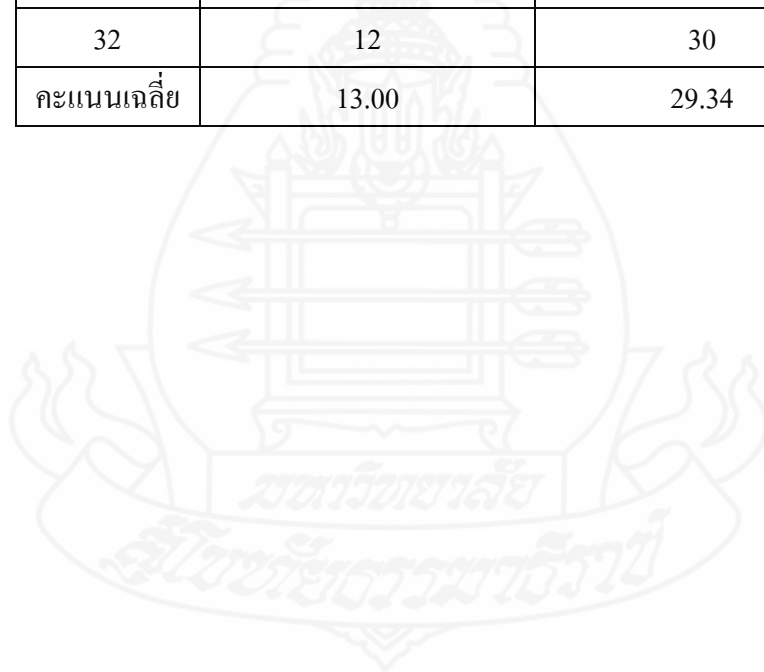
แบบ ทดสอบ ก่อน เรียน ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	ค่า P	ค่า r	หมาย เหตุ	แบบ ทดสอบ หลัง เรียน ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	ค่า P	ค่า r	หมาย เหตุ
	1	2	3						1	2	3				
21	1	1	1	1.00	.78	.31	ใช้ได้	21	1	1	1	1.00	.78	.31	ใช้ได้
22	1	1	1	1.00	.72	.31	ใช้ได้	22	1	1	1	1.00	.66	.31	ใช้ได้
23	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้	23	1	1	1	1.00	.69	.25	ใช้ได้
24	1	0	1	0.66	.69	.25	ใช้ได้	24	1	0	1	0.66	.75	.25	ใช้ได้
25	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้	25	1	1	1	1.00	.63	.25	ใช้ได้
26	1	1	1	1.00	.78	.31	ใช้ได้	26	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้
27	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้	27	1	1	1	1.00	.72	.31	ใช้ได้
28	1	1	1	1.00	.69	.38	ใช้ได้	28	1	1	1	1.00	.78	.31	ใช้ได้
29	1	1	1	1.00	.69	.25	ใช้ได้	29	1	1	1	1.00	.72	.31	ใช้ได้
30	1	1	1	1.00	.75	.38	ใช้ได้	30	1	1	1	1.00	.78	.44	ใช้ได้
31	1	1	1	1.00	.66	.31	ใช้ได้	31	1	1	1	1.00	.78	.31	ใช้ได้
32	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้	32	0	1	1	0.66	.50	.38	ใช้ได้
33	1	1	1	1.00	.75	.38	ใช้ได้	33	1	1	1	1.00	.69	.25	ใช้ได้
34	1	1	1	1.00	.78	.31	ใช้ได้	34	1	1	1	1.00	.69	.25	ใช้ได้
35	0	1	1	0.66	.72	.31	ใช้ได้	35	1	1	1	1.00	.75	.25	ใช้ได้
$r_{tt} = 0.786$							เชื่อมั่น ได้	$r_{tt} = 0.813$							เชื่อมั่น ได้

**คะแนนทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
ก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์**

นักเรียนคนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน 35 คะแนน	คะแนนทดสอบหลังเรียน 35 คะแนน
1	10	25
2	12	28
3	11	27
4	14	30
5	10	29
6	10	28
7	9	28
8	12	26
9	11	26
10	13	28
11	13	28
12	15	32
13	17	32
14	14	31
15	12	33
16	10	29
17	11	28
18	13	29
19	14	29
20	10	28
21	15	34
22	15	30
23	13	30
24	12	31

คะแนนทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
ก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (ต่อ)

นักเรียนคนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน 35 คะแนน	คะแนนทดสอบหลังเรียน 35 คะแนน
25	16	32
26	17	30
27	17	32
28	15	30
29	13	30
30	15	28
31	15	28
32	12	30
คะแนนเฉลี่ย	13.00	29.34

ภาคผนวก ค
แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่อง ภูมิใจมรดกโลกและกระบือสัตว์มีค่าที่เกือบสูญ

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ครูผู้สอน นางปิยรัตน์ สังชาติ

โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถตอบคำถาม เรียงลำดับเหตุการณ์ และสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามของเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

3. สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเรื่อง “รู้เรื่องมรดกโลก” ในแบบเรียนภาษาพาที
2. การอ่านบทความเรื่อง “กระบือ สัตว์มีค่าที่ (เกือบ) สูญ”

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพเกี่ยวกับสถานที่สำคัญซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมและมรดกทางธรรมชาติของไทยได้แก่ เขาพระวิหาร ปราสาทเขาพนมรุ้ง พระธาตุพนมมาให้ นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 นักเรียนเคยพบเห็นสถานที่ในภาพหรือไม่
- 1.2 สถานที่ในภาพมีลักษณะสำคัญอย่างไร
- 1.3 สถานที่ในภาพเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันนักเรียนอย่างไรบ้าง
- 1.4 นักเรียนเคยเห็นสถานที่ใดบ้างที่มีลักษณะคล้ายกับสถานที่ในภาพที่ครูแสดง

2. จากนั้นครูใช้คำถามที่เชื่อมโยงเรื่องที่เรียนกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยใช้คำถามว่า “นักเรียนเคยพบเห็นสถานที่ใดที่ใกล้เคียงกับภาพที่ครูแสดงหรือไม่” “สถานที่ใดในท้องถิ่นของเรามีลักษณะคล้ายกับสถานที่ในภาพที่ครูแสดง” “สถานที่ดังกล่าวมีความสำคัญต่อนักเรียนหรือไม่อย่างไร” “นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อสถานที่สำคัญในท้องถิ่นนั้น” ครูสุ่มนักเรียนตอบคำถาม

3. เมื่อครูเห็นว่านักเรียนในชั้นเกิดความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่สำคัญแล้ว ครูจึงนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนด้วยการบอกนักเรียนว่า “วันนี้เราจะเรียนรายละเอียดเกี่ยวกับ มรดกโลก”

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง รู้เรื่องมรดกโลกในแบบเรียนภาษาพาที หน้า 60 โดยให้นักเรียนอ่านในใจ เป็นเวลา 10 นาที โดยชี้แนะวิธีการอ่านที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ โดยครูให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำ วลี หรือประโยคที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง โดยครูใช้คำถามนำเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถขีดเส้นใต้ใจความสำคัญของเรื่องได้ เช่น

- มรดกโลกมีกี่ประเภท
- มรดกโลกทางวัฒนธรรมมีอะไรบ้าง
- มรดกโลกทางธรรมชาติมีอะไรบ้าง

2. เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจบแล้วครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนได้รับความรู้อะไรบ้างจากเรื่อง ภูมิใจมรดกโลก” ครูยกตัวอย่างเกี่ยวกับมรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทยซึ่งประกอบด้วยวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีและการละเล่นของไทย และให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองว่าในท้องถิ่นของนักเรียนมีอะไรบ้างที่ถือว่าเป็นมรดกโลก

3. ครูแสดงตัวอย่างผังมโนทัศน์ที่เตรียมมาเกี่ยวกับมรดกโลกทางวัฒนธรรมของไทยซึ่งประกอบด้วยวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีและการละเล่นของไทย จากนั้นจึงให้นักเรียนร่วมกันเติมคำลงในผังมโนทัศน์เรื่อง มรดกโลกทางธรรมชาติ

4. ครูเล่าให้นักเรียนฟังว่ามรดกโลกมีความสำคัญต่อนักเรียนเพราะเป็นสิ่งที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษรุ่นสู่รุ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ทำให้คนในชาติเกิดความภาคภูมิใจ และเป็นสิ่งที่นักเรียนควรหวงแหนรักษาไว้

5. เมื่อครูเห็นว่านักเรียนเกิดความภาคภูมิใจและเห็นความสำคัญของมรดกของชาติแล้ว ครูจึงให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “กระบือ สัตว์มีค่าที่ (เกือบ) ถูกลืม” โดยใช้กลวิธีเดิมคือให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำ วลี และประโยคที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง แต่จะไม่มีคำถามนำ

6. เมื่ออ่านบทความเสร็จแล้วครูให้นักเรียนจับคู่พูดคุยกันถึงเรื่องที่อ่าน โดยกำหนดประเด็นในการพูดคุยกันและตอบคำถามจากใบงาน โดยมีครูคอยชี้แนะนักเรียนแต่ละคู่เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระหว่างการทำกิจกรรม ซึ่งมีประเด็นดังนี้

- พันธุ์กระบือมีกี่ชนิด อะไรบ้าง
- กระบือพบได้ในทวีปใด และในประเทศใดบ้าง
- กระบือไทยมีลักษณะอย่างไร/ ให้นักเรียนบรรยายลักษณะของกระบือ

- เราใช้ประโยชน์จากกระป๋องในการทำกิจกรรมอะไร
- กระป๋องมีความสำคัญต่อผู้คนอย่างไร
- ครูให้นักเรียนจับคู่เขียนผังมโนทัศน์แบบผังแมงมุม โดยเติมคำลงในผังมโน

ทัศน์จำนวน 3 ผัง คือ 1) แหล่งกำเนิดของกระป๋อง 2) ลักษณะของกระป๋อง และ 3) ความสำคัญของกระป๋อง

7. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานเสร็จแล้วให้นักเรียนอ่านสรุปใจความสำคัญจากผังมโนทัศน์ และกำหนดภาระงานให้นักเรียนคือเมื่ออ่านเสร็จแล้วให้เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง “ภูมิใจมรดกโลก” และ “กระป๋อง สัตว์มีค่าที่ (เกือบ) ถูกลืม” ว่ามรดกโลกมีความสำคัญเพราะเป็นสิ่งที่ได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษรุ่นสู่รุ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ทำให้คนในชาติเกิดความภาคภูมิใจ และเป็นสิ่งที่ควรหวงแหนรักษาไว้

5. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. บัตรภาพเขาพระวิหาร ปราสาทเขาพนมรุ้ง และพระธาตุพนม
2. บทความเรื่อง “กระป๋อง สัตว์มีค่าที่ (เกือบ) ถูกลืม”
3. ใบงาน พร้อมตัวอย่างผังมโนทัศน์

6. การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของการตอบคำถามในใบงาน
2. ความถูกต้องสมบูรณ์ของผังมโนทัศน์
3. การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

กระป๋องสัตว์มีค่าที่ (เกือบ) ถูกลืม

สัตว์ที่มีบุญคุณมหาศาล และมีความสำคัญต่อปากท้องของคนไทยมานับนาน กระป๋องหรือที่ในภาษาชาวบ้านเรียกกันว่า “ควาย” กระป๋องหรือควายนั้นมีความสัมพันธ์กับมนุษย์มานานไม่ว่าจะเป็นเรื่องใน วรรณคดีหรือประวัติศาสตร์ไทย อย่างเช่น ภาพยนตร์ เรื่องบางระจันที่นายทองเหม็นขี่กระป๋อง (ควาย) เข้าต่อสู้กับพม่า เพื่อป้องกันเอกราชของประเทศไทยจนกระทั่งตัวตาย นอกเหนือจากเราจะใช้กระป๋อง เป็นพาหนะในการรบแล้ว ก็ยังถูกนำมาใช้กับการเกษตรกรรมอีกด้วย ได้แก่ การไถนา ปลูกข้าว แต่ปัจจุบันเรามีเครื่องไถเป็นเครื่องจักร ที่ชาวบ้านเรียกว่า “ควายเหล็ก” มาใช้กันเพราะมีความสะดวกสบายรวดเร็ว ดังนั้นกระป๋อง จึงถูกละเลยและมนุษย์ก็ค่อยๆ ลืมเลือนถึงคุณค่าของมันไปทีละน้อย

พันธุ์กระป๋อง

พันธุ์กระป๋องในโลกมี 2 ชนิด คือกระป๋องป่า และกระป๋องบ้าน ซึ่งสามารถแบ่งกระป๋องบ้านออกไปได้อีก 2 ประเภทคือ กระป๋องปลัก พบในประเทศต่างๆ ในแถบเอเชีย ได้แก่ ไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย พม่า เวียดนาม กัมพูชา และลาว มีกระป๋องปลักเป็นจำนวนมากใช้สำหรับทำงานในท้องนาเพื่อปลูกข้าว และลากเข็นเมื่อกระป๋องใช้งานไม่ไหวแล้ว ก็จะส่งเข้าโรงฆ่าเพื่อใช้เนื้อเป็นอาหาร กระป๋องปลักมีความแข็งแรง มีกีบเท้าใหญ่ เคลื่อนไหว และเจริญเติบโตช้า ไม่ค่อยทนความร้อน จะแสดงอาการทรมานทรมายเมื่อไม่ได้ลงน้ำเป็นเวลานาน ชอบแช่ในโคลนตมเพื่อป้องกันแสงแดด และแมลงรบกวน กระป๋องปลักของไทยมีลักษณะ ขนาด และสีคล้ายกระป๋องในพม่า กัมพูชา ลาว และมาเลเซีย ซึ่งมีสี 2 สีคือ สีเทาเข้มเกือบดำและสีเผือกอมชมพู

กระป๋องบ้านอีกประเภทหนึ่งคือ กระป๋องน้ำหรือกระป๋องแม่น้ำ กระป๋องพวกนี้พบในอินเดีย ปากีสถาน อียิปต์ และยุโรปตอนใต้ กระป๋องชนิดนี้เป็นกระป๋องที่ชอบน้ำสะอาด ไม่ชอบลงโคลน กระป๋องแม่น้ำเพิ่งเข้ามาสู่ประเทศไทย ประมาณสมัยรัชกาลที่ 5 และส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงอยู่ในส่วนราชการ ยังไม่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตคนไทยมากนัก

การเลี้ยงกระป๋องในประเทศไทยเป็นการเลี้ยงตามยถากรรม ไม่มีการปรับปรุงพันธุ์ กระป๋องตัวผู้หากตัวใดคู่ก็ทำการตอนหากปล่อยไว้จะควบคุมยาก อีกทั้งยังให้กระป๋องเล็กแคะ แกร็นไม่มีการคัดเลือกพันธุ์ที่ดีขยายพันธุ์ และยังปล่อยให้กระป๋องหาอาหารกินเองในนาข้าวหรือในป่า คอกหรือที่อยู่ของกระป๋องก็ไม่มี ส่วนมากมักจะผูกกับเสาเรือนที่คนเลี้ยงจะให้ฟางข้าวและน้ำกินโดยสุ่มไฟไล่แมลงรบกวน แต่ปัจจุบันนี้ได้หันมาสนใจการเลี้ยงกระป๋องกันอย่างจริงจังมากขึ้นในช่วง ปี

พ.ศ. 2522 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงริเริ่มโครงการธนาคารกระป๋องขึ้นที่ จ. ปราจีนบุรี และกรมปศุสัตว์รับผิดชอบในการดำเนินการ

ลักษณะทั่วไปของควาย

ขนาดควายจะโตเต็มวัยเมื่ออายุระหว่าง 5-8 ปี น้ำหนักตัวผู้โตเต็มวัยโดยเฉลี่ย 520-560 กิโลกรัม ตัวเมียเฉลี่ยประมาณ 360-440 กิโลกรัม ตัวผู้จะใหญ่กว่าตัวเมียเล็กน้อย รูปร่างหน้าตาควายส่วนใหญ่รูปร่างอ้วน เตี้ย ลำตัวสั้น ท้องกางกลม แข็งขาสั้น เขากางยาว ปลายเขาโค้งเป็นวงคล้ายพระจันทร์เสี้ยวสี ควายมีอยู่ 2 สี คือควายที่มีขนสีดำกับควายที่มีขนสีขาว โดยทั่วไปควายส่วนใหญ่มีขนสีดำ ส่วนควายขนสีขาวหรือที่เรียกว่าควายเผือก ไม่พบมากนัก ควายเผือกไม่ค่อยมีหน้าที่ในการเป็นสินค้าหรืออาหาร เพราะชาวนาไม่นิยมซื้อขาย และไม่นิยมฆ่าแกง แต่จะมีประโยชน์ด้านจิตใจมากกว่าควายสีดำ ควายโดยทั่วไปมีเขายาวกางออกสองข้างสีรชะ ปลายเขาโค้งเข้าหากัน ลักษณะเขากวายเป็นสี่เหลี่ยมรูปมนผิวขรุขระเป็นปล้อง ส่วนบนกลมเรียวยาวแหลม ผิวสั้น ควายบางตัวมีเขาผิดปกติ คือเขาสั้นทู่หรือเขาหลุบห้อยลงสองข้างสีรชะ ขนาดเขากวายโดยปกติยาวประมาณ 60-120 เซนติเมตร พื้นควายมีพื้นล่าง 20 ซม. ส่วนพื้นบนมีเฉพาะกราม 12 ซม. ไม่มีพื้นหน้า ด้วยเหตุนี้ชาวนาจึงเชื่อว่าควายไม่มีพื้นบน

การเจริญเติบโตและการสืบพันธุ์

ลูกควายจะกินนมแม่จนอายุประมาณ 1.5 ปี ควายจะเจริญเติบโตใช้แรงงานได้ระหว่างอายุ 2.5-3 ปี ช่วงที่ใช้งานได้ดีที่สุดคือระหว่างอายุ 5-8 ปี ควายแต่ละตัวจะใช้งานได้จนอายุย่างเข้า 20 ปี อายุควายโดยทั่วไปเฉลี่ยประมาณ 25 ปี ควายตัวผู้สามารถเป็นพ่อพันธุ์ได้ตั้งแต่อายุ 2 ปี ส่วนควายตัวเมียสามารถเป็นแม่พันธุ์ได้ตั้งแต่อายุ 3 ปีขึ้นไป ควายจะตั้งท้องช่วงฤดูกลีบเกี่ยวซึ่งเป็นฤดูที่อาหารอุดมสมบูรณ์ ควายจะอู่มท้องประมาณ 10.5 เดือน ก่อนและหลังคลอด 2-3 อาทิตย์เจ้าของจะไม่นิยมใช้งานหนัก ปกติควายจะคลอดลูก 2 ตัว ในเวลา 3 ปี

การเลี้ยงกระบือ โดยมากเลี้ยงเป็นฝูงรวมกัน โดยใช้ตัวผู้ 1 ตัว คุมฝูงตัวเมียได้ประมาณ 25-30 ตัว หากกระบือที่เลี้ยงไว้มีจำนวนมาก ก็จะแบ่งออกเป็นฝูงโดยใช้ตัวผู้ วิธีแบ่งฝูงกระบือจะแบ่งตาม ฝูงพ่อกระบือ แบ่งเป็นคอกๆ เพื่อป้องกันการต่อสู้กัน

ปัจจุบันคุณค่าของกระบือเริ่มลดน้อยลงไป โดยเฉพาะทางด้านเกษตรกรรม เพราะมีเครื่องจักรที่ทันสมัยเข้ามาใช้แทนที่แรงงานของกระบือแล้ว แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็ยังมียังมีกลุ่มเกษตรกรบางกลุ่มที่อนุรักษ์และยังคงความนิยม “กระบือ” มากกว่าเครื่องจักรไม่ว่าเหตุผลใดๆ ก็แล้วแต่ กระบือถือเป็นสัตว์ที่มีคุณค่าต่อมนุษย์ไม่ว่าในยุคไหนๆ ก็ตามที่ ถึงแม้ปัจจุบันคุณค่าบางส่วนอาจ

ลดลงไป แต่กระป๋องก็ยังคงคุณค่าตราบดที่คนในชาติเห็นความสำคัญของมันและช่วยกันอนุรักษ์ไว้
ให้คงอยู่กับวิถีชีวิตของคนไทยตลอดไป

ข้อมูลจาก www.buffalovillages.com สืบค้นวันที่ 16 กันยายน 2556

ใบงานเรื่อง ภูมิโงมรดกโลกและกระบือสัตว์มีค่าที่เกือบถูกลืม

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. พุคคยแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากบทความที่อ่านเรื่อง “กระบือ สัตว์มีค่าที่ (เกือบ) ถูกลืม” แล้วร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

พันธุ์กระบือมีกี่ชนิด อะไรบ้าง

.....
.....

กระบือพบได้ในทวีปใด และพบในประเทศใดบ้าง

.....
.....

กระบือไทยมีลักษณะอย่างไร/ ให้นักเรียนบรรยายลักษณะของกระบือ

.....
.....
.....
.....

เราใช้ประโยชน์จากกระบือในการทำกิจกรรมอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

กระบือมีความสำคัญต่อผู้คนอย่างไร

.....
.....
.....
.....

แนวคำตอบใบงานเรื่อง ภูมิโงมรดกโลกและกระบือสัตว์มีค่าที่เกือบถูกลืม

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. พุดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากบทความที่อ่านเรื่อง “กระบือ สัตว์มีค่าที่ (เกือบ) ถูกลืม” แล้วร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

พันธุ์กระบือมีกี่ชนิด อะไรบ้าง

.....กระบือหรือ ควายที่พบในโลกนี้มี 2 ชนิด ได้แก่ กระบือป่า และกระบือบ้าน
กระบือบ้านยังแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กระบือปลัก และกระบือน้ำ.....

กระบือพบได้ในทวีปใด และพบในประเทศใดบ้าง

.....กระบือปลักพบในประเทศต่างๆ ของทวีปเอเชีย เช่น ไทย มาเลเซีย พม่า ลาว
กัมพูชา เป็นต้น ส่วนกระบือน้ำพบในหลายทวีป ได้แก่ เอเชีย ยุโรป และแอฟริกา
พบในประเทศต่างๆ เช่น อินเดีย ปากีสถาน อียิปต์ เป็นต้น.....

กระบือไทยมีลักษณะอย่างไร/ ให้นักเรียนบรรยายลักษณะของกระบือ

.....กระบือที่พบในไทยคือกระบือปลัก เป็นสัตว์ที่มีความแข็งแรง มีกีบเท้าใหญ่
รูปร่างอ้วนเตี้ย ลำตัวสั้น บางชนิดมีสีเทาเข้มเกือบดำ บางชนิดมีสีเผือกอมชมพู มี
เขายาวปลายเขาค้างเข้าหากัน เขาของกระบือมีลักษณะเป็นปล้องปลายแหลม มี
จำนวนฟันล่างมากกว่าฟันบน ซึ่งฟันบนจะมีเฉพาะฟันกราม ทำให้คนมองไม่เห็น
ฟันบนของกระบือ กระบือไม่ค่อยทนความร้อนจึงชอบลงไปแช่ในปลักหรือหนอง
น้ำ กระบือเคลื่อนไหวและเจริญเติบโตช้า มีอายุเฉลี่ยประมาณ 25 ปี.....

เราใช้ประโยชน์จากกระบือในการทำกิจกรรมอะไรบ้าง

...เราใช้กระบือในการไถนาเพื่อปลูกข้าว และฆ่าเพื่อเป็นอาหารของคน แต่ไม่นิยม
ฆ่ากระบือที่มีสีเผือกอมชมพูเพื่อเป็นอาหาร เพราะมีความสวยงาม และมีคุณค่า
ทางจิตใจต่อผู้คน.....

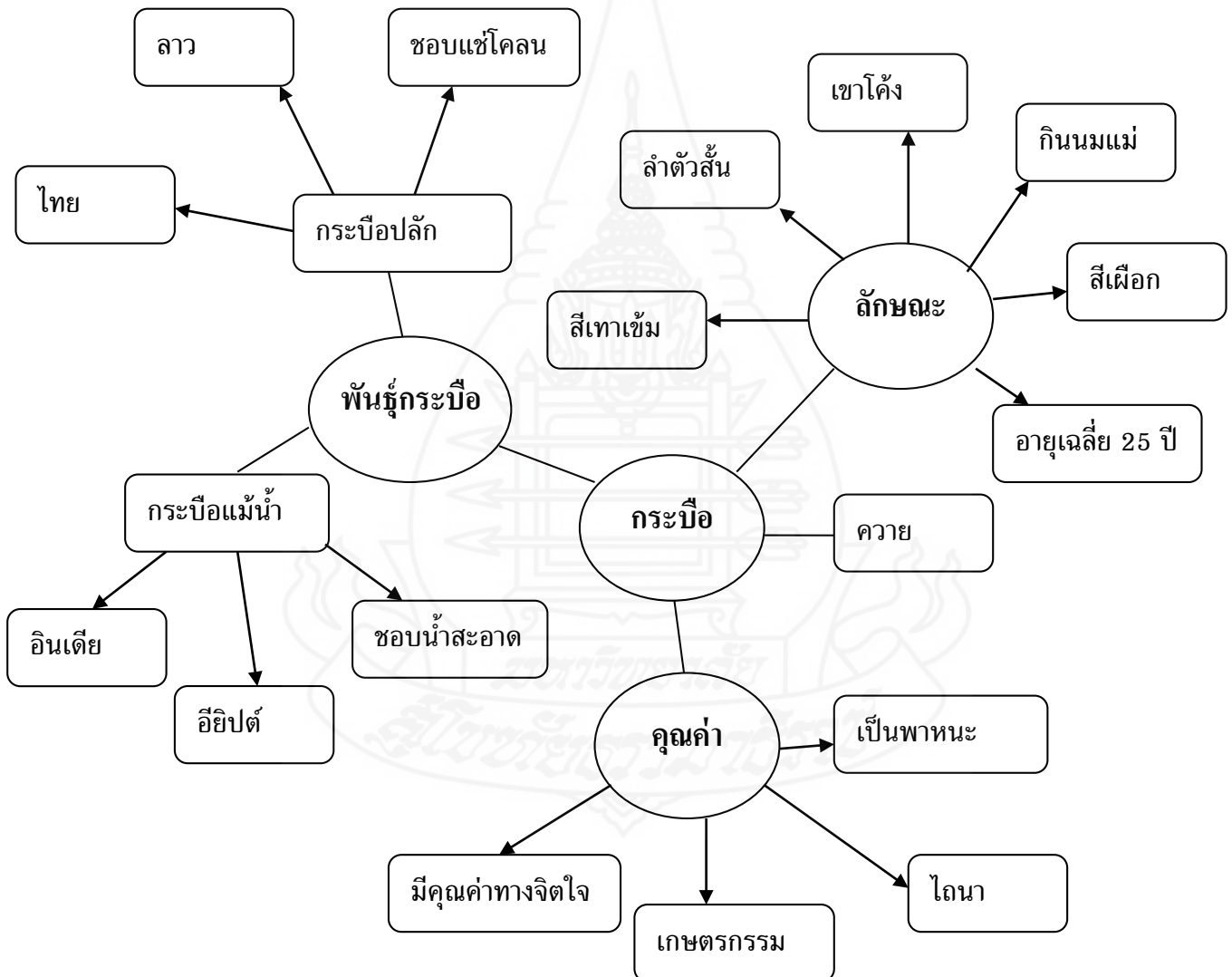
กระบือมีความสำคัญต่อผู้คนอย่างไร

.....กระบือเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการดำรงชีวิตของคนไทยที่ผูกพันกับ
การเกษตร เป็นสิ่งสะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนไทยที่แตกต่างไปจากชาติอื่นๆ กระบือ
เป็นสมบัติของชาติที่สร้างความภูมิใจให้แก่คนไทย เราควรรักษากระบือให้คงอยู่คู่
คนไทยตลอดไป....

2. ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้เติมลงในผังมโนทัศน์ให้ถูกต้อง

เป็นพาหนะ ไถนา สีเทาเข้ม กระจับปักษ์ เขาโค้ง อียิปต์ จีน กินนมแม่ ไม่มีฟัน
ล่าง เขาตรง ชอบน้ำสะอาด อินเดีย ไทย กระจับบ้าน ลาว ลำตัวสั้น ขาวาว สีดำ
สีขาว ใช้แรงงาน มีคุณค่าทางจิตใจ เกษตรกรรม อายุเฉลี่ย 25 ปี กระจับแม่น้ำ มีกีบเท้า
เล็ก ควาย ชอบแช่โคลน สีเผือก

ตัวอย่างภาพประกอบการสอนเรื่อง ภูมิใจมรดกโลกและกระป๋องสัตว์มีค่าที่เกือบสูญสิ้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่อง ไวรัสสายร้ายและโรคไข้หวัดนก

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ครูผู้สอน นางปิยรัตน์ สังชาติ

โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถตอบคำถาม เรียงลำดับเหตุการณ์ และสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามของเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

3. สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเรื่อง “ทำความเข้าใจโรคเอดส์”
2. การอ่านบทความเรื่อง “โรคไข้หวัดนก”

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอชุดไข้หวัด เรื่องบั้งปอนด์ ตอนปลอดภัย (จาก www.youtube.com) ซึ่งเป็นคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากโรคไข้หวัด จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 โรคไข้หวัดแพร่ระบาดได้อย่างไร
- 1.2 การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดส่งผลอย่างไรต่อชีวิตของนักเรียน
- 1.3 นักเรียนมีวิธีการป้องกันโรคไข้หวัดได้อย่างไร

2. จากนั้นครูใช้คำถามที่เชื่อมโยงเรื่องที่เรียนกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยใช้คำถามว่า “นอกจากโรคไข้หวัดแล้วนักเรียนเคยเป็นหรือเคยพบเห็นคนเป็นโรคติดต่อชนิดอื่นๆ หรือไม่” “โรคติดต่อสามารถแพร่ระบาดได้โดยวิธีการใด” “นักเรียนมีวิธีการป้องกันโรคติดต่ออย่างไร” “จะเกิดอะไรขึ้นหากไม่มีการป้องกันโรคติดต่อ” ครูสุ่มนักเรียนตอบคำถาม

3. เมื่อครูเห็นว่านักเรียนในชั้นเกิดความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นการป้องกันตนเองจากโรคติดต่อแล้ว ครูจึงนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนด้วยการบอกนักเรียนว่า “วันนี้เราจะเรียนรายละเอียดเกี่ยวกับ โรคติดต่อ”

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง ทำความเข้าใจโรคเอดส์ในแบบเรียนภาษาพาที หน้า 133-134 โดยให้นักเรียนอ่านในใจ เป็นเวลา 10 นาที โดยชี้แนะวิธีการอ่านที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ โดยครูให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำ วลี หรือประโยคที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง โดยครูใช้คำถามมาเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถขีดเส้นใต้ใจความสำคัญของเรื่อง ได้ เช่น

- คนติดเชื้อเอดส์ได้อย่างไร
- โรคเอดส์มีกี่ระยะ
- คนป่วยโรคเอดส์มีอาการอย่างไร

2. เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจบแล้วครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนได้รับความรู้อะไรจากเรื่อง ทำความเข้าใจโรคเอดส์” ครูยกตัวอย่างเกี่ยวกับโรคติดต่อร้ายแรงชนิดอื่นๆ ที่เกิดจากเชื้อไวรัสที่ทำให้คนเสียชีวิตได้ เช่น โรคไข้วัดนก อาการปอดติดเชื้อ โรคไข้เลือดออก เป็นต้น ครูอธิบายว่าเชื้อไวรัสที่ทำให้เกิดโรคเหล่านี้มีความรุนแรงและไม่สามารถรักษาให้หายได้ จากนั้นให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองว่าเคยพบเห็นคนในชุมชนเสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัส หรือเคยเห็นข่าวทางโทรทัศน์เกี่ยวกับคนเสียชีวิตด้วยการติดเชื้อไวรัส

3. ครูแสดงตัวอย่างผังมโนทัศน์ที่เตรียมมาเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดต่อจากเชื้อไวรัสซึ่งประกอบด้วย การมีเพศสัมพันธ์ การติดต่อโดยมีสัตว์เป็นพาหะ การรับประทานอาหารร่วมกัน การใช้รถโดยสารประจำทางร่วมกัน และการทำกิจกรรมร่วมกันในโรงเรียนหรือสถานที่ต่างๆ จากนั้นจึงให้นักเรียนร่วมกันเติมคำลงในผังมโนทัศน์เรื่อง วิธีการป้องกันโรคติดต่อจากเชื้อไวรัส

4. ครูเล่าให้นักเรียนฟังว่าโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสมีทั้งที่เป็นอันตรายไม่มาก เช่น โรคไข้วัด โรคตาแดง เป็นต้น และโรคที่รักษาไม่หายเมื่อนักเรียนได้รับเชื้อแล้วจะต้องเสียชีวิตในที่สุด เช่น โรคเอดส์ โรคไข้วัดนก เป็นต้น ดังนั้น นักเรียนจะต้องดูแลตนเองและป้องกันตนเองให้ถูกวิธีจากโรคติดต่อดังกล่าว

5. เมื่อนักเรียนเห็นความสำคัญของการป้องกันตนเองให้ถูกวิธีจากโรคติดต่อแล้ว ครูจึงให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “โรคไข้วัดนก” โดยใช้กลวิธีเดิมคือให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำ วลี และประโยคที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง แต่จะไม่มีคำถามมา

6. เมื่ออ่านบทความเสร็จแล้วครูให้นักเรียนจับคู่พูดคุยกันถึงเรื่องที่อ่าน โดยกำหนดประเด็นในการพูดคุยกันและตอบคำถามจากใบงาน โดยมีครูคอยชี้แนะนักเรียนแต่ละคู่เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระหว่างการทำกิจกรรม ซึ่งมีประเด็นดังนี้

- โรคไข้หวัดนกเกิดจากเชื้อโรคชนิดใดบ้าง
- โรคไข้หวัดนกแพร่ระบาดมาสู่คนได้กี่ทาง/ ทางใดบ้าง
- โรคไข้หวัดนกทำอันตรายต่อร่างกายของคนเราอย่างไรบ้าง
- วิธีป้องกันไม่ให้ตนเองได้รับเชื้อไข้หวัดนกอย่างไร
- ครูให้นักเรียนจับคู่เขียนผังมโนทัศน์แบบผังแมงมุม โดยเติมคำลงในผังมโน

ทัศน์จำนวน 3 ผัง คือ 1) การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก 2) การติดเชื้อไข้หวัดนก และ 3) การป้องกันไข้หวัดนก

7. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานเสร็จแล้วให้นักเรียนอ่านสรุปใจความสำคัญจากผังมโนทัศน์ และกำหนดภาระงานให้นักเรียนคือเมื่ออ่านเสร็จแล้วให้เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง “ทำความเข้าใจโรคเอดส์” และ “โรคไข้หวัดนก” โรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัสมีทั้งที่เป็นอันตรายไม่มาก เช่น โรคไข้หวัด โรคตาแดง เป็นต้น และโรคที่รักษาไม่หายเมื่อนักเรียนได้รับเชื้อแล้วจะต้องเสียชีวิตในที่สุด เช่น โรคเอดส์ โรคไข้หวัดนก เป็นต้น ดังนั้น นักเรียนจะต้องดูแลตนเองและป้องกันตนเองให้ถูกวิธีจากโรคติดต่อดังกล่าว

5. สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอชุดสู้ไข้หวัด เรื่องปิงปอนด์ ตอนปลอดภัย (จาก www.youtube.com)
2. บทความเรื่อง “โรคไข้หวัดนก”
3. ใบงาน พร้อมตัวอย่างแผนผังมโนทัศน์

6. การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของการตอบคำถามในใบงาน
2. ความถูกต้องสมบูรณ์ของผังมโนทัศน์
3. การอ่านสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

โรคไขหวัดนก

โรคไขหวัดนก หรือโรคไขหวัดใหญ่สัตว์ปีก เป็นโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสไขหวัดใหญ่ชนิดเอ แบ่งออกได้เป็นไขหวัดนกชนิดรุนแรง และชนิดไม่รุนแรง สายพันธุ์ที่มักจะทำให้เกิดโรคในนกและมีความรุนแรงได้แก่ สายพันธุ์ H5 และ H7 ซึ่งเชื่อนี้สามารถแพร่ระบาดกันได้ในหมู่สัตว์ปีกทุกชนิด มีระยะเวลาฟักตัวเฉลี่ย 3 - 5 วัน แต่ไม่เกิน 7 วัน หากเชื้อโรคติดต่อกันจะมีระยะฟักตัวประมาณ 1-3 วัน โดยทั่วไปเชื้อไขหวัดนกนี้มักระบาดในช่วงฤดูหนาว เนื่องจากมีสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การเจริญเติบโตของเชื้อไวรัส

การแพร่ระบาดของโรคไขหวัดนก

ในสมัยก่อนเชื้อไขหวัดนกจะแพร่ระบาดกันในหมู่สัตว์ปีกเท่านั้น เพราะสัตว์ปีกทุกชนิดจะไวต่อเชื้อไวรัสชนิดนี้ โดยพบการระบาดครั้งแรกที่ประเทศอิตาลีเมื่อร้อยกว่าปีก่อน จากนั้นจึงมีรายงานว่าเกิดการแพร่ระบาดในหมู่สัตว์ปีกตามทีต่างๆ ทั่วโลก

แต่ในระยะหลังเชื้อเหล่านี้เกิดการกลายพันธุ์ และแลกเปลี่ยนสารพันธุกรรมกัน จนเกิดเป็นเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น และสามารถติดต่อกับสัตว์มาสู่คนได้ โดยพบการติดต่อกับสัตว์สู่คนเป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2540 ที่ฮ่องกง จากเชื้อไวรัส H5N1 ครั้งนั้นทำให้มีผู้เสียชีวิต 6 ราย ก่อนจะพบการแพร่ระบาดในปีต่อๆ มาทั่วเอเชีย ทั้งจีน ไทย เวียดนาม ฯลฯ ทำให้คร่าชีวิตผู้คนไปหลายราย ขณะที่ในแถบยุโรปก็พบการแพร่ระบาดของเชื้อไขหวัดนกสายพันธุ์ H9N2 และ H7N7 จนทำให้มีผู้เสียชีวิตเช่นกัน

การติดต่อโรคไขหวัดนก

1. การติดต่อในกลุ่มสัตว์ พาหะของโรคไขหวัดนกคือ กลุ่มนกป่า เช่น นกเป็ดน้ำ เป็ดไล่ทุ่ง เป็นต้น แต่สัตว์ปีกที่เป็นพาหะเหล่านี้จะไม่แสดงอาการให้เห็น เมื่อนกที่เป็นพาหะบินอพยพไปตามที่ต่างๆ ก็จะแพร่เชื้อโดยขับออกมาทางมูลสัตว์ ทำให้เชื้อโรคเหล่านี้แพร่ระบาดในกลุ่มสัตว์ปีก เช่น ไก่ เป็ด ที่เลี้ยงไว้ตามบ้าน และสามารถแพร่เชื้อไปยังนกอื่นๆ ตามธรรมชาติ อีกทั้งสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม เช่น สุกร สุนัข แมว หากกินสัตว์ปีกที่ติดเชื้อไขหวัดนกก็สามารถทำให้สัตว์เหล่านั้นป่วยเสียชีวิตได้

2. การติดต่อกับสัตว์มาสู่คน สาเหตุที่เชื้อไขหวัดนกจากสัตว์ติดต่อกับมาสู่คนได้นั้น ส่วนใหญ่พบว่า ผู้ติดเชื้อมีประวัติการสัมผัสสัตว์ปีกที่ป่วยหรือตายโดยตรง หรือสัมผัสเสมหะ หรือบริโภคนกสัตว์ปีกที่ป่วยตาย และยังพบในผู้ที่อยู่ในพื้นที่ระบาดของโรค นอกจากนี้ยังสามารถติดต่อ

ได้จากสัตว์อื่นๆ เช่น สุนัขที่ติดเชื้อ ไข่หวัดนกจากสัตว์ปีก แต่ปัจจุบันยังไม่พบว่ามี การติดเชื้อจากรับประทานเนื้อสัตว์ปีกหรือกินไข่ รวมทั้งยังไม่พบการแพร่ระบาดของคนสู่คนด้วย

การป้องกันการติดเชื้อไขหวัดนก

1. การป้องกันการติดเชื้อในสัตว์ โดยการควบคุมไม่ให้คนต่างถิ่นเข้ามาในสถานที่เลี้ยงสัตว์ แยกขังสัตว์ที่นำเข้ามาใหม่ไว้ก่อนจนพ้นระยะฟักตัวของโรค ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อทำความสะอาดวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนยานพาหนะต่างๆ ในฟาร์ม และไม่นำวัสดุอุปกรณ์จากพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของโรคมาใช้

2. การป้องกันการติดเชื้อในคน โดยการบริโภคอาหารที่ปรุงสุก ไม่ว่าจะป็นเนื้อ หรือไข่ เพื่อให้ความร้อนได้ทำลายเชื้อเหล่านั้น พยายามรักษาร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ เพื่อให้ภูมิคุ้มกันต้านทานต่อโรค หมั่นล้างมือเป็นประจำเพื่อฆ่าเชื้อโรค และสามารถป้องกันการติดเชื้อได้ ผู้ที่มีไข้สูง และมีประวัติการสัมผัสสัตว์ปีกที่ป่วยหรือตาย ให้รีบไปพบแพทย์ทันที หากต้องสัมผัสผู้ป่วยที่ติดเชื้อต้องสวมเสื้อคลุมและถุงมือ และควรอยู่ห่างจากผู้ป่วยไม่น้อยกว่า 3 ฟุต เพราะโดยปกติเชื้อไขหวัดสามารถติดต่อทางเสมหะ การจาม หรือไอได้ ติดตามรับฟังข่าวการแพร่ระบาดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงสาธารณสุขอย่างใกล้ชิด และหลีกเลี่ยงการเดินทางเข้าไปในพื้นที่นั้น ช่วยกันเฝ้าระวังการระบาดของสัตว์ปีกที่เลี้ยงอยู่ตามบ้าน ดูแลเด็กๆ ไม่ให้ไปสัมผัสสัตว์ป่วย หรือบริเวณที่อาจปนเปื้อนเชื้อโรค หากพบสัตว์ปีกตายผิดปกติ ให้แจ้งเจ้าหน้าที่สิ่งแวดล้อมของสำนักงานเขตทุกเขต ไม่ควรสัมผัสสัตว์ป่วยหรือตายด้วยมือเปล่า ควรสวมถุงมือ หรือถุงพลาสติกหนาๆ แทน และต้องขุดฝังหลุมฝังสัตว์ที่ตายให้ลึกอย่างน้อย 1 เมตร หรือนำไปเผา จากนั้นให้รีบล้างมือด้วยสบู่โดยเร็วที่สุด

ข้อมูลจาก www.kapook.com สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2556

ใบงานเรื่องไวรัสสายร้ายและโรคไข้หวัดนก

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. พุฒคุณแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากบทความที่อ่านเรื่อง “โรคไข้หวัดนก” แล้วร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

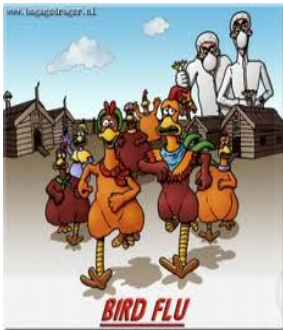

ไข้หวัดนกเกิดจากเชื้อโรคนชนิดใดบ้าง

.....
.....
.....
.....

ไข้หวัดนกแพร่ระบาดมาสู่คนได้กี่ทาง และทางใดบ้าง

.....
.....
.....
.....

ไข้หวัดนกทำอันตรายต่อร่างกายคนอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

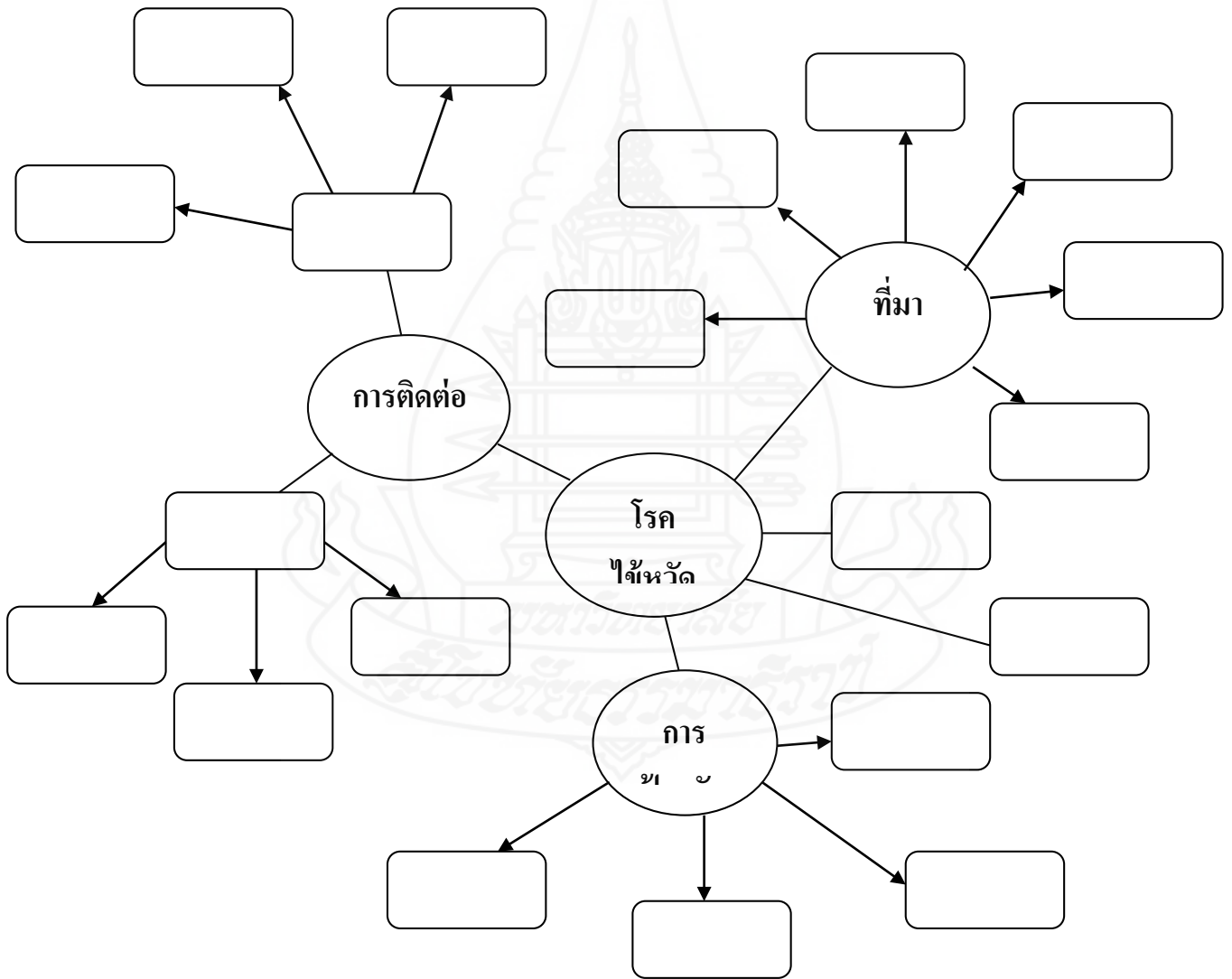

วิธีป้องกันไม่ให้ตนเองได้รับเชื้อไข้หวัดนกทำอย่างไร

.....
.....
.....
.....

2. ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้เติมลงในผังมโนทัศน์ให้ถูกต้อง

ในสัตว์ สัตว์ปีก เชื้อไวรัส H5N1 รักษาร่างกายให้แข็งแรง แยกขังสัตว์ นกป่า สัตว์คู่คน
 แพร่ไปยังสุกร นกเป็ดน้ำ H9N2 พ.ศ. 2540 เชื้อกลายพันธุ์ สัมผัสสัตว์ปีก คนตาย 6 คน
 นกอพยพ ล้างมือเป็นประจำ กินไข่ไก่ ประเทศอินเดีย อยู่ห่างผู้ติดเชื้อ นกที่เป็นพาหะ
 กินอาหารสุก กักขังสัตว์ H2N11 ประเทศฮ่องกง การระบาด ประเทศอิตาลี

แนวคำตอบใบงานเรื่องไวรัสสายร้ายและโรคไข้หวัดนก

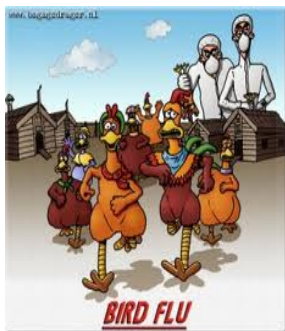
คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. พุดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการบทความที่อ่านเรื่อง “โรคไข้หวัดนก” แล้วร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

ไข้หวัดนกเกิดจากเชื้อโรคนิดใดบ้าง

... ไข้หวัดนกเกิดจากเชื้อไวรัสหลายชนิด ซึ่งสายพันธุ์ที่ทำให้เกิดความรุนแรง อยู่ในตระกูล H5 และ H7 ตัวอย่างเชื้อไวรัสที่พบ ได้แก่ H5N1 H7N7 และ H9N2...

ไข้หวัดนกแพร่ระบาดมาสู่คนได้กี่ทาง และทางใดบ้าง

.....2 ทาง ได้แก่ การแพร่ระบาดทางตรง โดยการสัมผัสหรือคลุกคลีกับสัตว์ปีกหรือปรี โภคที่ติดเชื้อ โรค และการแพร่ระบาดทางอ้อมจากการที่สัตว์ที่เราเลี้ยงไว้ในบ้าน เช่น หม่า แมว สุนัข หรือนก ได้รับเชื้อมาจากสัตว์ปีกที่ติดเชื้อโรคอีกที่...

ไข้หวัดนกทำอันตรายต่อร่างกายคนอย่างไรบ้าง

.....เมื่อได้รับเชื้อ โรคเข้าสู่ร่างกายแล้วจะทำให้เป็นหวัด มีไข้สูง และเชื้อเชื้อโรคแพร่กระจายไปทำลายภูมิคุ้มกันต่างๆ ของร่างกาย จนทำให้คนที่ได้รับเชื้อเสียชีวิตในที่สุด.....

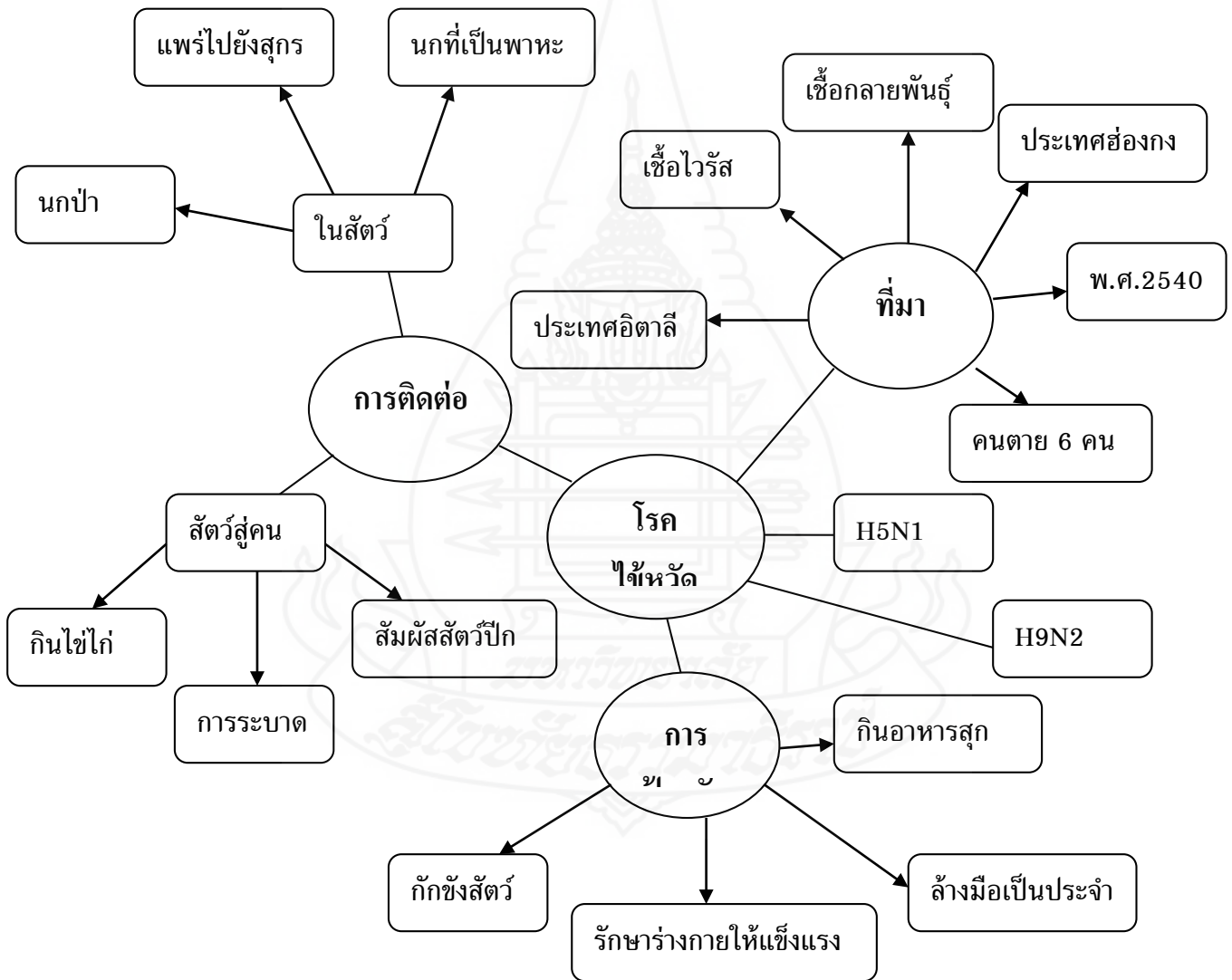

วิธีป้องกันไม่ให้ตนเองได้รับเชื้อไข้หวัดนกได้อย่างไร

..... ไม่สัมผัสสัตว์หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรค ไม่บริโภคสัตว์ที่เป็นโรค ล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหาร รับประทานอาหารที่ปรุงสุก รักษาร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ ทำความสะอาดบริเวณบ้านหรือบริเวณที่เลี้ยงสัตว์ป้อนอยู่ประจำ สวมหน้ากากและถุงมือเมื่อจำเป็นต้องสัมผัสสัตว์ปีก.....

2. ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้เติมลงในผังมโนทัศน์ให้ถูกต้อง

ในสัตว์ สัตว์ปีก เชื้อไวรัส H5N1 รักษาร่างกายให้แข็งแรง แยกขังสัตว์ นกป่า สัตว์สู่คน แพร่ไปยังสุกร นกเป็ดน้ำ H9N2 พ.ศ. 2540 เชื้อกลายพันธุ์ สัมผัสสัตว์ปีก คนตาย 6 คน นกอพยพ ล้างมือเป็นประจำ กินไข่ไก่ ประเทศอินเดีย อยู่ห่างผู้ติดเชื้อ นกที่เป็นพาหะ กินอาหารสุก กักขังสัตว์ H2N11 ประเทศฮ่องกง การระบาด ประเทศอิตาลี

ตัวอย่างคลิปวีดีโอชุดป๊องปอนด์ ตอนปลอดภัย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่อง หนูเอะจะบอกให้และประวัติของคุลีมาลเถระ

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ครูผู้สอน นางปิยรัตน์ สังชาติ

โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถตอบคำถาม เรียงลำดับเหตุการณ์ และสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามของเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

3. สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเรื่อง “เจ้าสีทอง”
2. การอ่านบทความเรื่อง “ประวัติของคุลีมาลเถระ”

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแสดงภาพพระราชกรณียกิจของในหลวง ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญจากคนทั่วโลก และภาพของนักโทษที่ถูกจับในข้อหาทุจริต จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 บุคคลในภาพใดที่คิดดี และบุคคลในภาพใดที่คิดไม่ดี
- 1.2 การดำเนินชีวิตของบุคคลในภาพทั้ง 2 แตกต่างกันอย่างใด
- 1.3 การคิดที่ดีมีลักษณะเป็นอย่างไร และมีตัวอย่างอะไรบ้าง
- 1.4 ผลจากการคิดดีมีอะไรบ้าง

2. จากนั้นครูใช้คำถามที่เชื่อมโยงเรื่องที่เรียนกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยใช้คำถามว่า “นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคนที่คิดดีหรือไม่ เพราะอะไร” “นักเรียนเคยเห็นบุคคลในชุมชนที่คิดดี ทำดี แล้วได้ผลเป็นอย่างไร” “นักเรียนเคยเห็นบุคคลในชุมชนที่คิดไม่ดี ทำไม่ดี แล้วได้ผลเป็นอย่างไร” “หากนักเรียนเริ่มต้นจากการคิดดีจะส่งผลต่อชีวิตปัจจุบันและอนาคตของนักเรียนอย่างไร”
ครูสุ่มนักเรียนตอบคำถาม

3. เมื่อครูเห็นว่านักเรียนในชั้นเกิดความตระหนักถึงผลของความคิดและการกระทำแล้ว ครูจึงนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนด้วยการบอกนักเรียนว่า “วันนี้เราจะเรียนรายละเอียดเกี่ยวกับผลของความคิดและการกระทำของบุคคล”

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง เจ้าสีทองในแบบเรียนภาษาพาที หน้า 165-167 โดยให้นักเรียนอ่านในใจ เป็นเวลา 10 นาที โดยชี้แนะวิธีการอ่านที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ โดยครูให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำ วลี หรือประโยคที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง โดยครูใช้คำถามนำเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถขีดเส้นใต้ใจความสำคัญของเรื่อง ได้ เช่น

- ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง
- ใครเป็นเพื่อนเล่นของสีทอง
- เพราะเหตุใดตาของสีทองจึงเป็นสีเขียว
- เพราะเหตุใดตาของสีทองจึงเป็นสีฟ้า

2. เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจบแล้วครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนได้รับความรู้อะไรจากเรื่อง เจ้าสีทอง” ครูเล่าเหตุการณ์ของเด็กที่คิดไม่ดี ไปลักขโมยของคนอื่นจนเป็นนิสัย สุดท้ายถูกตำรวจจับเข้าสถานควบคุมความประพฤติ และไม่มีเพื่อนคนไหนคบหาสมาคมกับเด็กคนนี้เพราะเป็นคนที่ไม่ซื่อ จากนั้นให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองว่าเคยพบเห็นคนในชุมชนที่คิดไม่ดี ทำไม่ดีแล้วได้ผลเป็นอย่างไร

3. ครูแสดงตัวอย่างผังมโนทัศน์ที่เตรียมมาเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญของเรื่องเจ้าสีทอง (ผังแมงมุม) จากนั้นจึงให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง ดังนี้ (ผังลำดับขั้นตอน)

- แมวท้องแก่ตัวหนึ่งเดินโซซัดมาถึงอาศรมพระดาบส
- สีทองส่งความคิดมาว่า “อยากเป็นแมวดี”
- สีทองไม่เหงาอีกต่อไปเพราะมีหนูเป็นเพื่อนเล่น
- พระดาบสตั้งชื่อแมวตัวนี้ว่า “สีทอง”
- แมวคาบหนูไปวางแล้วนั่งมอง
- ตาของแมวเป็นสีฟ้า
- ตาของแมวเป็นสีเขียว
- พระดาบสส่งกระแสมตตาแก่แมว

4. ครูเล่าให้นักเรียนฟังว่าความคิดนั้นส่งผลต่อการกระทำของคน คนจะทำดีได้นั้นต้องเริ่มมาจากข้างในคือจิตใจที่คิดดีก่อน หากคิดดีก็จะทำดีและยังแสดงออกผ่านสีหน้าแววตาของคนนั้นด้วย จะเห็นได้ว่าคนที่คิดไม่ดีมักจะไม่สบตาคนอื่น และมีใบหน้าที่เศร้าหมอง บุคคลที่คิดดีทำดีย่อม

ได้รับการข่มขู่จากคนอื่น ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่คิดไม่ทำ ไม่ดีจะไม่มีการข่มขู่หาสมาคมด้วย เพราะเกรงว่าจะเป็นคนไม่ดีตามไปด้วย

5. เมื่อครูเห็นว่านักเรียนตระหนักเห็นความสำคัญของการคิดดีทำดีแล้ว ครูจึงให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “ประวัติของคฤลีมาลเถระ” โดยใช้กลวิธีเดิมคือให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำ วลี และประโยคที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง แต่จะไม่มีคำถามนำ

6. เมื่ออ่านบทความเสร็จแล้วครูให้นักเรียนจับคู่พูดคุยกันถึงเรื่องที่อ่าน โดยกำหนดประเด็นในการพูดคุยกันและตอบคำถามจากใบงาน โดยมีครูคอยชี้แนะนักเรียนแต่ละคู่เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระหว่างการทำกิจกรรม ซึ่งมีประเด็นดังนี้

- องคฤลีมาลเกิดในตระกูลใด/ มีลักษณะเป็นอย่างไร
- ทำไมองคฤลีมาลจึงคิดว่าการตัดนิ้วคนเป็นสิ่งดี
- เหตุใดองคฤลีมาลจึงตัดส้นใจบวช
- ความคิดขององคฤลีมาลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
- องคฤลีมาลบรรลุนิพพานในขั้นใด
- ครูให้นักเรียนจับคู่เขียนผังมโนทัศน์แบบผังแมงมุม โดยเติมคำลงในผังมโนทัศน์จำนวน 3 ผัง คือ 1) กำเนิดองคฤลีมาล 2) องคฤลีมาลหลงผิด และ 3) ชีวิตพบธรรมะ จากนั้นให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์สำคัญของเรื่องดังนี้

- มหาโจรกลับใจ
- บรรลุนิพพาน
- เกิดในฤกษ์มหาโจร
- ตัดนิ้วคนทำเป็นพวงมาลัย
- ศึกษาศิลปวิทยา
- อาจารย์ว่างอายุกำจัดอหิงสกะ
- พระพุทธเจ้าเสด็จห้ามการทำชั่ว

7. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานเสร็จแล้วให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญจากผังมโนทัศน์ และกำหนดภาระงานให้นักเรียนคือเมื่ออ่านเสร็จแล้วให้เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง “เจ้าสีทอง” และ “ประวัติของคฤลีมาลเถระ” ว่าความคิดนั้นส่งผลต่อการกระทำของคน คนจะทำได้นั้นต้องเริ่มมาจากข้างในคือจิตใจที่คิดดีก่อน หากคิดดีก็จะทำดีและยังแสดงออกผ่านสีหน้าแววตาของคนนั้นด้วย จะเห็นได้ว่าคนที่คิด

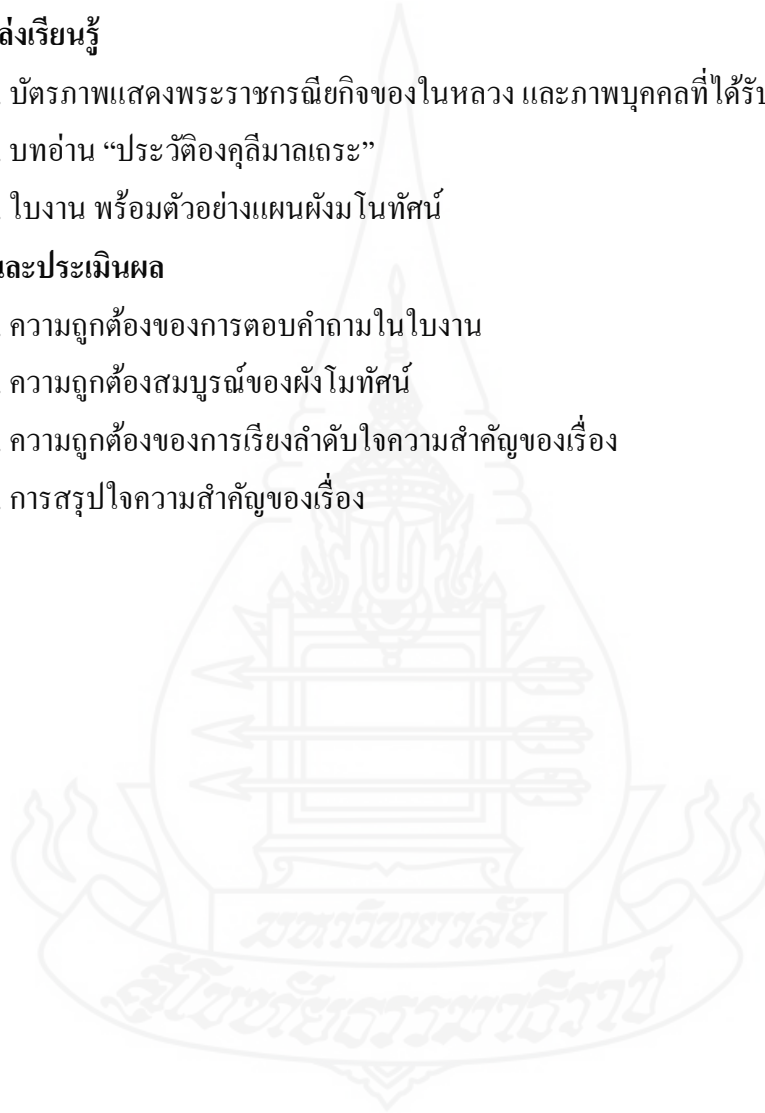
ไม่ดีมักจะไม่สบตาคนอื่น และมีใบหน้าที่เสิร์มอง บุคคลที่คิดดีทำดีย่อมได้รับการยกย่องจากคนอื่น ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่คิดไม่ดีทำไม่ดีจะไม่มีใครอยากคบหาสมาคมด้วย เพราะเกรงว่าจะเป็นคนไม่ดีตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเราหลงผิดคิดไม่ดี แล้วหันกลับมาแก้ไขตนเองให้คิดดีทำดี ก็ย่อมได้รับโอกาสจากสังคมและคนรอบข้าง และเป็นที่ยกย่องสรรเสริญของบุคคลอื่นได้ เช่นเดียวกัน

5. สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

1. บัตรภาพแสดงพระราชกรณียกิจของในหลวง และภาพบุคคลที่ได้รับโทษจากการทุจริต
2. บทอ่าน “ประวัติองค์ลีมาลเถระ”
3. ใบงาน พร้อมตัวอย่างแผนผังมโนทัศน์

6. การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของการตอบคำถามในใบงาน
2. ความถูกต้องสมบูรณ์ของผังมโนทัศน์
3. ความถูกต้องของการเรียงลำดับใจความสำคัญของเรื่อง
4. การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

ประวัติองค์ลีมาลเถระ

ท่านพระองคฺลีมาลเถระ เป็นบุตรพราหมณ์ผู้เป็นปุโรหิต ของพระเจ้าปัสเสนทิโกศล ในพระนครสาวัตถี มารดาชื่อนางมันตานีพราหมณี เมื่อท่านคลอดจากครรภ์มารดาได้บังเกิดเหตุอัศจรรย์ บรรดาอาวุธที่เป็นของศักดิ์สิทธิ์ในบ้านเรือนก็บังเกิดรุ่งเรืองเป็นเปลวไฟสว่างไสว รุ่งโรจน์ ฝ่ายปุโรหิตาจารย์ผู้เป็นบิดาเมื่อเห็นเหตุนั้นแล้ว จึงออกจากเรือนไปดูดูฤษ์บนท้องฟ้า ฤษ์นั้นก็ปรากฏในอากาศซึ่งสร้างความประหลาดใจหนักหนา เนื่องจากฤษ์นั้นท่านายว่า บุตรนั้นจะเกิดเป็นโจร ครั้นพอถึงรุ่งเช้าจึงไปเข้าเฝ้ากราบทูลเนื้อความให้พระเจ้าปัสเสนทิโกศลทรงทราบ และกราบทูลให้พระองค์ประหารชีวิตบุตรนั้นเสีย แต่พระองค์หาทรงทำไม่ แต่ทรงรับสั่งให้เลี้ยงไว้ ปุโรหิตาจารย์ก็เลี้ยงดูกุมารนั้นไว้ และให้นามว่า “เจ้าอหิงสกุมาร” แปลว่า กุมารผู้ไม่เบียดเบียน

ครั้นเมื่อเจ้าอหิงสกุมาร เจริญวัยแล้วมารดาบิดาจึงส่งไปสู่วรรณครตักกสิลา เพื่อจะได้ศึกษาเล่าเรียนวิชาและศิลปศาสตร์ เมื่อเจ้าอหิงสกุมารไปถึงพระนครตักกสิลาแล้ว ก็เข้าไปหาอาจารย์ทิศาปาโมกข์ ขอศึกษาศิลปวิทยา ด้วยความตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และมีสติปัญญาดี แม้จะเล่าเรียนศิลปศาสตร์วิชาการมากมายเพียงใด ก็สำเร็จทุกวิชา แลยังมีคามเชี่ยวชาญยิ่งกว่าศิษย์ทั้งปวง จึงเป็นที่โปรดปรานของอาจารย์ทิศาปาโมกข์ ด้วยเหตุนี้ลูกศิษย์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนเล่าเรียนด้วยกันนั้น ก็เกิดความริษยา จึงประชุมปรึกษากันเพื่อคิดอุบายทำลายเจ้า อหิงสกุมารเสีย

เมื่อบรรดาศิษย์ได้ตกลงกันแล้ว จึงได้ไปยุยงอาจารย์ว่าเจ้าอหิงสกุมารเป็นชู้กับภรรยาของอาจารย์ สองถึงสามครั้ง จนในที่สุดอาจารย์ก็ปลงใจเชื่อ และคิดหาอุบายที่จะกำจัด อหิงสกุมาร เมื่อเห็นอุบายเป็นที่แยบคายแล้ว จึงพูดกะเจ้าอหิงสกุมารว่า “ดูกรรมาณพ เจ้าจงไปฆ่าคนแล้วตัดเอานิ้วมาให้ได้พันนิ้ว แล้วจงนำมาเราจะประกอบศิลปศาสตร์อันชื่อว่า วิษณฺณนต์ให้แก่เธอ” ในขั้นต้น เจ้าอหิงสกุมาร มีความรังเกียจไม่พอใจ เพราะตนเกิดในตระกูลพราหมณ์ ไม่ควรเบียดเบียนฆ่าสัตว์ เป็นการผิดประเพณีของวงศ์ตระกูลมารดาบิดา แต่ด้วยอาศัยความอยากสำเร็จศิลปศาสตร์อันมีชื่อว่าวิษณฺณนต์ จึงได้ฝืนใจทำโดยเริ่มจับอาวุธ ผูกพันให้มั่นกับตัวแล้ว ก็ลาอาจารย์เข้าสู่ป่า เทียวเข่นฆ่ามนุษย์ ที่เดินไปมาในสถานทีนั้นๆ เมื่อฆ่าคนตายแล้วก็ตัดเอานิ้วมือมาร้อยเป็นพวงไว้ คูดังพวงมาลัยนับได้ถึง 999 นิ้ว เพราะเหตุนี้อหิงสกุมารจึงมีนามปรากฏว่า “องคฺลีมาลโจร” แปลว่า โจรผู้มีนิ้วมือเป็นพวงมาลัย ข่าวคราวเรื่องนี้ระบือกระฉ่อนไปตามชนบทต่างๆ ผู้คนต่างหวาดผวาดอกใจกลัว และพร้อมกันไปเฝ้าพระเจ้าปัสเสนทิโกศล เพื่อกราบทูลให้พระองค์กำจัดองคฺลีมาล เมื่อพระองค์ทรงทราบแล้วจึงรับสั่งให้เตรียมกำลังพล เพื่อจะไปจับองคฺลีมาลโจรฆ่าเสีย ปุโรหิตาจารย์ผู้เป็นบิดาทราบว่าอันตรายจะมีแก่บุตรจึงปรึกษากับนางพราหมณีผู้เป็นมารดาแล้วให้นางพราหมณีรีบออกไปบอกให้บุตรทราบ

ในครั้งนั้น พระพุทธเจ้าทรงเห็นว่าถ้าไม่เสด็จห้าม องคุลิมาลโจรก็จะฆ่ามารดา พระองค์จึงรีบเสด็จไปแต่เช้าตรู่ เมื่อพบเข้าแล้ว องคุลิมาลโจรก็ตรงเข้าไปไล่ทันที หมายถึงฆ่าเอาเนื้อพระหัตถ์ของพระพุทธเจ้า แต่แม่ไล่ทำอะไรก็ไม่ทัน จนเกิดกายเหนียวเมื่อยล้า จึงร้องตะโกนให้พระพุทธเจ้าหยุด พระองค์จึงตรัสบอกว่า พระองค์ได้หยุดแล้ว แต่เขาก็ยังไล่ตามไม่ทัน จึงหาว่าพระองค์โกหก พระองค์ก็ตรัสบอกว่า “เราหยุดจากการทำอกุศล อันให้ผลเป็นทุกข์มานานแล้ว ส่วนท่านยังไม่หยุด”

เพราะเสียนั่นเองจึงทำให้องคุลิมาลโจรรู้สึกสำนึกโทษของตน จึงเปลื้องเครื่องศาสตราวุธ และมาลัยนิ้วมือออกจากกาย ทิ้งไว้ในซอกกุหา แล้วเข้าไปเฝ้าทูลขอบวช พระองค์ก็ทรงอนุญาตให้อุปสมบทด้วยวิธีเอหิภิกขุอุปสัมปทา แล้วทรงนำพาทองคุลิมาลเถระเข้าไปในพระเชตวันมหาวิหาร ครั้นเวลารุ่งเช้า ท่านเข้าไปบิณฑบาตในพระนครสาวัดดี ชาวพระนครได้เห็นท่านแล้ว เกิดความตกใจกลัว พากันวิ่งหนีกันอลหม่าน พากันวิ่งเข้าไปในกำแพง พระราชวังปิดประตูพระนครเสีย และพูดจากันต่างๆ นานา บางคนพูดว่า “องคุลิมาลปลอมเป็นพระสงฆ์ เพื่อหลบหนีราชภัย” บางคนพูดว่า “เพื่อหวังจะประทุษร้ายคนภายในพระนคร ท่านเที่ยวบิณฑบาตไปถึงไหน ก็มีเสียงประจาร์ไปถึงนั่น” ไม่มีใครถวายบิณฑบาตเลยแม้แต่เพียงทัพพีเดียว ภิกษุรูปใดไปกับท่าน ภิกษุรูปนั้นก็พลอยอดไปด้วย

ท่านพระองคุลิมาลนั้น เป็นผู้ไม่ประมาท ตั้งใจเจริญสมณธรรม แต่จิตฟุ้งซ่าน ไม่เกิดสมาธิได้ เพราะคนที่ท่านเคยมาประจูดังว่ามาปรากฏอยู่ตรงหน้า พระพุทธเจ้าทรงทราบ จึงเสด็จมาแนะนำสั่งสอน ไม่ให้นึกถึงสิ่งที่ล่วงมาแล้ว และสิ่งที่ยังมาไม่ถึง ให้พิจารณาธรรม ที่บังเกิดขึ้นเฉพาะหน้าอย่างเดียว ท่านประพฤติตาม ไม่ช้าก็บรรลุธรรมสำเร็จพระอรหัตผล เมื่อท่านดำรงชนมายุสังขารอยู่โดยสมควรแก่กาลแล้ว ก็ดับขันธปรินิพพาน

ใบงานเรื่อง หนุเอยจะบอกให้และประวัติองคูลีมาลเถระ

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. พุคคุยแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากบทความที่อ่านเรื่อง “ประวัติองคูลีมาลเถระ” แล้วร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

องคูลีมาลเกิดในตระกูลใด

.....
.....

องคูลีมาลเป็นคนอย่างไร

.....
.....
.....

ทำไมองคูลีมาลคิดจึงเที่ยวข่มขามนุษย์เพื่อตัดนิ้ว

.....
.....
.....

เหตุใดองคูลีมาลจึงตัดสินใจบวช

.....
.....
.....

ความคิดขององคูลีมาลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

.....
.....
.....

องคูลีมาลบรรลุธรรมในขั้นใด

.....

3. ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

มหาโจรกลับใจ บรรลุนิพพาน เกิดในฤกษ์มหาโจร ตัดนิ้วคนทำเป็นพวงมาลัย
ศึกษาศิลปวิทยา อาจารย์ว่างอุบายกำจัดอหิงสกะ พระพุทธเจ้าเสด็จห้ามการทำชั่ว

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....
- 7.....

แนวคำตอบใบงานเรื่อง หนุเอะจะบอกให้และประวัติองคูลีมาลเถระ

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. พุคคุยแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากบทความที่อ่านเรื่อง “ประวัติองคูลีมาลเถระ” แล้วร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

องคูลีมาลเกิดในตระกูลใด

.....องคูลีมาลเกิดในตระกูลพราหมณ์ เป็นบุตรพราหมณ์ผู้เป็นปุโรหิต ของพระเจ้าปัสเสนทิโกศล ในพระนครสาวัตถี

องคูลีมาลเป็นคนอย่างไร

.....เป็นผู้มีสติปัญญาดี ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เก่งในศิลปวิทยามากมาย หลากหลายด้าน มีความมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียน แต่หลงเชื่อคนไม่ดี....

ทำไมองคูลีมาลจึงเที่ยวเข่นฆ่ามนุษย์เพื่อตัดนิ้ว

.....เพราะอยากสำเร็จวิชาวิษณุมนต์ จึงเชื่อและทำตามคำสั่งของอาจารย์ที่เป็นคนไม่ดี วางแผนคิดร้ายกับตน ซึ่งอาจารย์หลอกว่าให้องคูลีมาลออกล่าตัดนิ้วคนให้ครบ 1,000 นิ้ว เพื่อมาประกอบพิธีจึงจะสำเร็จวิชาวิษณุมนต์.....

เหตุใดองคูลีมาลจึงตัดสินใจบวช

.....เพราะรู้สึกสำนึกผิด เนื่องจากพระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงปาฏิหาริย์ และแสดงธรรมแก่องคูลีมาล เพื่อให้รู้จักผิดชอบ ชั่วดี.....

ความคิดขององคูลีมาลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

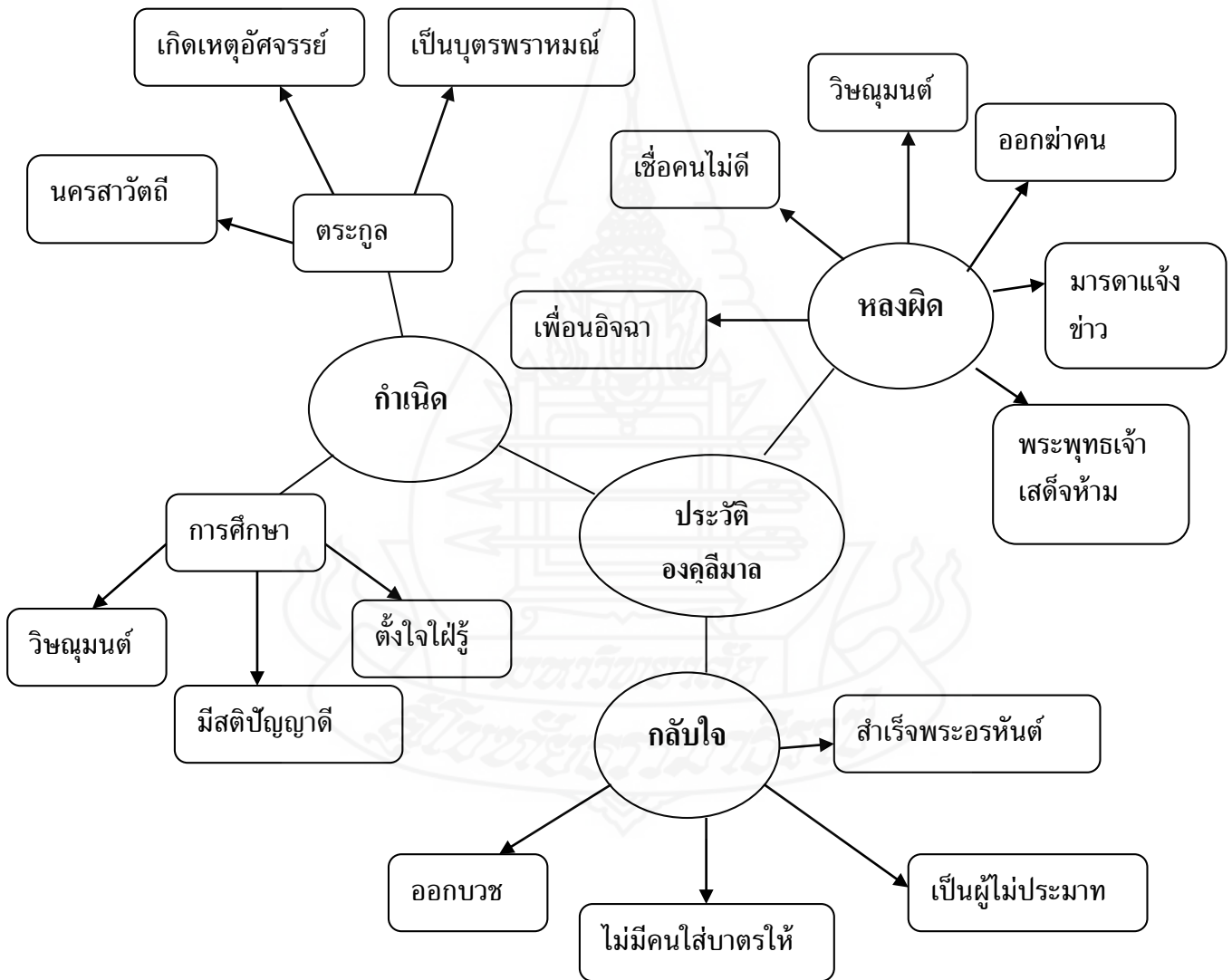
.....องคูลีมาลสำนึกผิด และเห็นว่ากระทำที่ผ่านมาของตนเป็นสิ่งไม่ดี ทำให้คนอื่นเดือดร้อน และได้รับความเกลียดชังจากผู้คนทั่วเมือง จึงตัดสินใจขอบวชต่อหน้าพระพุทธเจ้า จากนั้นก็ตั้งใจปฏิบัติธรรมเพื่อเอาชนะกรรมชั่วที่เคยทำมา.....

องคูลีมาลบรรลุธรรมในขั้นใด

..... พระอรหันต์.....

2. ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้เติมลงในผังมโนทัศน์ให้ถูกต้อง

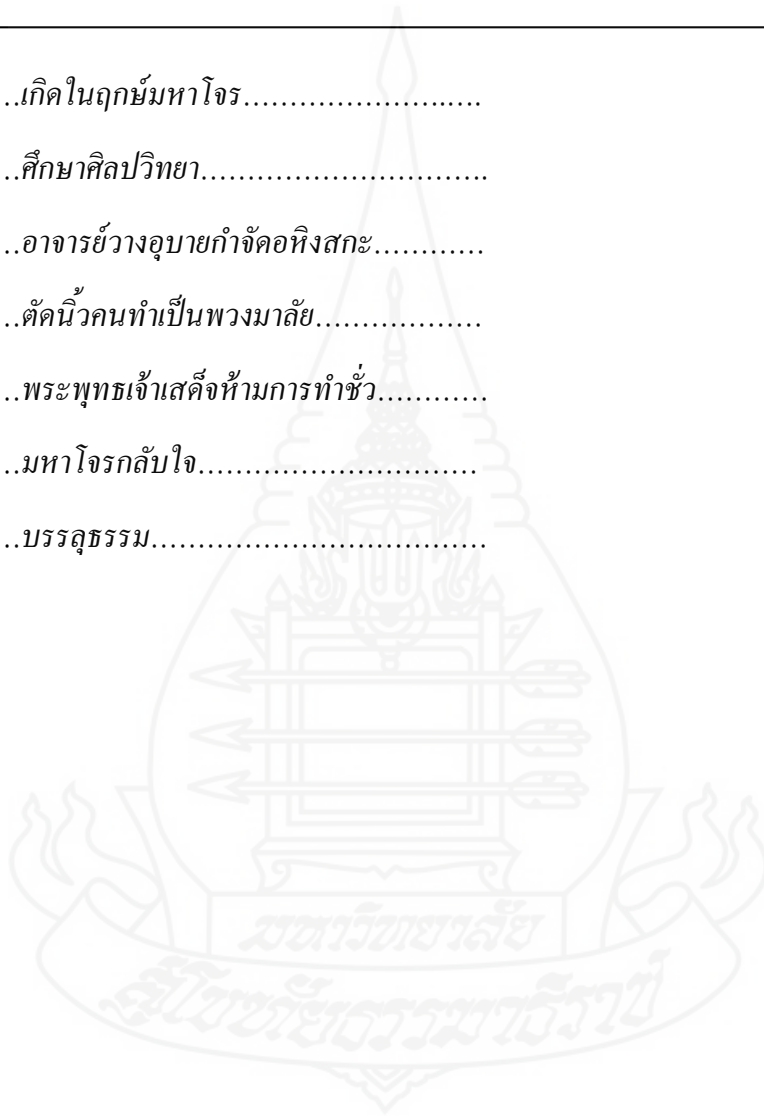
ตระกูล เป็นบุตรพรหมณ์ จิตฟุ้งซ่าน ทิศาปาโมกษ์ ฆ่าองคฺุลิมาล วิษณุมนต์ การศึกษา มารดาแจ้งข่าว พระพุทธเจ้าเสด็จห้าม เกิดเหตุอัศจรรย์ เชื้อคนไม่ดี มีสติปัญญาดี ออกมาคน เพื่อนอิจฉา ตัดนิ้วครบ 1,000 นิ้ว นครสาวัตถิ ชาวบ้านหวาดผวา เป็นผู้ไม่ประมาท สั่งประหาร ออกบวช ไม่มีคนใส่บาตรให้ รอดจากคำสั่งประหาร ตั้งใจใฝ่รู้ สำเร็จพระอรหันต์

3. ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์จากคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้

มหาโจรกลับใจ บรรลุธรรม เกิดในฤกษ์มหาโจร ตัดนิ้วคนทำเป็นพวงมาลัย
 ศึกษาศิลปวิทยา อาจารย์ว่างอุบายกำจัดอหิงสกะ พระพุทธเจ้าเสด็จห้ามการทำชั่ว

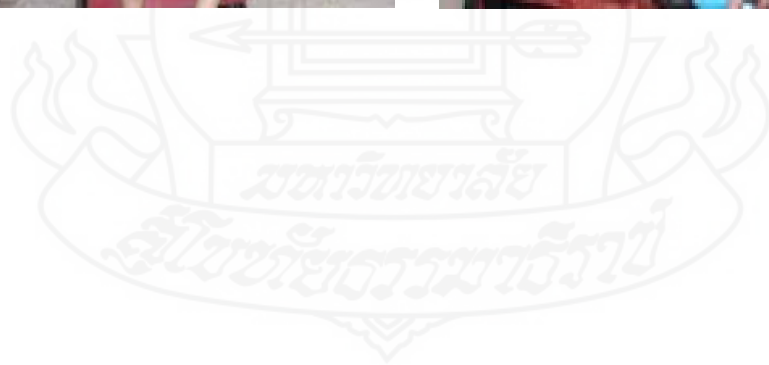
- 1...เกิดในฤกษ์มหาโจร.....
- 2...ศึกษาศิลปวิทยา.....
- 3...อาจารย์ว่างอุบายกำจัดอหิงสกะ.....
- 4...ตัดนิ้วคนทำเป็นพวงมาลัย.....
- 5...พระพุทธเจ้าเสด็จห้ามการทำชั่ว.....
- 6...มหาโจรกลับใจ.....
- 7...บรรลุธรรม.....

ตัวอย่างภาพประกอบการสอนเรื่อง หนูเคยจะบอกให้และประวัติของคู่มือมาดเถระ

ตัวอย่างภาพประกอบการสอนเรื่อง หนูเคยจะบอกให้และประวัติของคูลีมาดเถระ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่องคนดีศรีโรงเรียนและ“ทำอย่างไร เมื่อลูกชนเป็นเด็กสมาธิสั้น” กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ครูผู้สอน นางปิยรัตน์ สังชาติ

โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องทีอ่าน สามารถตอบคำถาม เรียงลำดับเหตุการณ์ และสรุปใจความสำคัญของเรื่องทีอ่านได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามของเรื่องทีอ่านได้
2. นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องทีอ่านได้
3. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องทีอ่านได้

3. สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเรื่อง “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ”
2. การอ่านบทความเรื่อง “ทำอย่างไร เมื่อลูกชนเป็นเด็กสมาธิสั้น”

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอ การสอนเพื่อนรำให้เด็กสมาธิสั้น (จาก www.youtube.com) ซึ่งเป็นคลิปวิดีโอที่แสดงถึงความเท่าเทียมของโอกาสในการได้รับการศึกษาของเด็กสมาธิสั้น แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 กลุ่มเด็กในคลิปวิดีโอเหมือนหรือแตกต่างจากนักเรียนอย่างไร
- 1.2 กลุ่มเด็กในคลิปวิดีโอเรียนเพื่อนรำได้ดีหรือไม่
- 1.3 ถ้ามีเด็กเหล่านี้มาเรียนในห้องเดียวกับนักเรียนจะเกิดอะไรขึ้น

2. จากนั้นครูใช้คำถามที่เชื่อมโยงเรื่องทีเรียนกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยใช้คำถามว่า “นักเรียนเคยพบเห็นเด็กที่มีลักษณะใกล้เคียงกับเด็กในคลิปวิดีโอหรือไม่” “เด็กเหล่านี้ช่วยเหลือตัวเองได้หรือไม่ อย่างไร” “นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเด็กเหล่านี้” “นักเรียนควรปฏิบัติต่อเด็กเหล่านี้อย่างไร” ครูสุ่มนักเรียนตอบคำถาม

3. เมื่อครูเห็นว่านักเรียนในชั้นเกิดความรู้ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับเด็กพิเศษแล้ว ครูจึงนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนด้วยการบอกนักเรียนว่า “วันนี้เราจะเรียนรายละเอียดเกี่ยวกับ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ”

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง เด็กที่มีความต้องการพิเศษในแบบเรียนภาษาพาที หน้า 184 โดยให้นักเรียนอ่านในใจ เป็นเวลา 10 นาที โดยชี้แนะวิธีการอ่านที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ โดยครูให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำ วลี หรือประโยคที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง โดยครูใช้คำถามนำเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถขีดเส้นใต้ใจความสำคัญของเรื่อง ได้ เช่น

- เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีลักษณะเด่นอย่างไร
- เด็กที่มีความต้องการพิเศษแบ่งได้เป็นกี่ประเภท อะไรบ้าง
- เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เป็นอย่างไร
- เด็กที่มีความบกพร่องในการเคลื่อนไหวเป็นอย่างไร

2. เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจบแล้วครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนได้รับความรู้อะไรจากเรื่อง เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” ครูเล่าว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความบกพร่องอยู่ 2 ประการ คือ ความบกพร่องในการเคลื่อนไหว และความบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กเหล่านี้ต้องการความเข้าใจและโอกาสในการเรียนรู้ไม่แตกต่างจากเด็กทั่วไป จากนั้นให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับการพบเห็นและการปฏิบัติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. ครูแสดงตัวอย่างผังมโนทัศน์ลักษณะของเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งประกอบด้วย ความบกพร่องในการเคลื่อนไหว และความบกพร่องทางการเรียนรู้ จากนั้นจึงให้นักเรียนร่วมกันเติมคำลงในผังมโนทัศน์เรื่อง เด็กสมาธิสั้น

4. ครูเล่าให้นักเรียนฟังว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นกลุ่มเด็กที่มีอยู่จำนวนไม่น้อยในสังคม พวกเขาเหล่านี้ต้องการ โอกาสในการเรียนรู้ และการเข้าสังคมไม่ต่างจากเด็กทั่วไป เป็นเรื่องจำเป็นที่เราต้องเข้าใจลักษณะและความต้องการของเด็กกลุ่มนี้ เพื่อจะได้ปฏิบัติต่อเพื่อเขาได้อย่างถูกต้อง

5. เมื่อครูเห็นว่านักเรียนเห็นความสำคัญและเข้าใจความต้องการของเด็กพิเศษแล้ว ครูจึงให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “ทำอะไร เมื่อลูกชนเป็นเด็กสมาธิสั้น” โดยใช้กลวิธีเดิมคือให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำ วลี และประโยคที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง แต่จะ ไม่มีคำถามนำ

6. เมื่ออ่านบทความเสร็จแล้วครูให้นักเรียนจับคู่พูดคุยกันถึงเรื่องที่อ่าน โดยกำหนดประเด็นในการพูดคุยกันและตอบคำถามจากใบงาน โดยมีครูคอยชี้แนะนักเรียนแต่ละคู่เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระหว่างการทำกิจกรรม ซึ่งมีประเด็นดังนี้

- นักเรียนจะสังเกตได้อย่างไรว่าเพื่อนของนักเรียนเป็นเด็กสมาธิสั้น
- ปัญหาของเด็กที่มีความบกพร่องในการเรียนรู้กับเด็กสมาธิสั้นแตกต่างกัน

อย่างไร

- ถ้านักเรียนมีเพื่อนในห้องที่เป็นเด็กสมาธิสั้นนักเรียนจะปฏิบัติต่อเพื่อนและให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างไร
- ครูให้นักเรียนจับคู่เขียนผังมโนทัศน์แบบผังแมงมุม โดยเติมคำลงในผังมโนทัศน์จำนวน 3 ผัง คือ 1) วิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กสมาธิสั้น 2) วิธีที่ผู้ปกครองควรปฏิบัติต่อเด็กสมาธิสั้น และ 3) วิธีที่ครูควรปฏิบัติต่อเด็กสมาธิสั้น

7. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานเสร็จแล้วให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องจากผังมโนทัศน์ และกำหนดภาระงานให้นักเรียนคือเมื่ออ่านเสร็จแล้วให้เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง “เด็กที่มีความต้องการพิเศษ” และ “ทำอย่างไร เมื่อลูกชนเป็นเด็กสมาธิสั้น” ว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นกลุ่มเด็กที่มีอยู่จำนวนไม่น้อยในสังคม พวกเขาเหล่านี้ต้องการโอกาสในการเรียนรู้ และการเข้าสังคมไม่ต่างจากเด็กทั่วไป เป็นเรื่องจำเป็นที่เราต้องเข้าใจลักษณะและความต้องการของเด็กกลุ่มนี้ เพื่อจะได้ปฏิบัติต่อเพื่อเขาได้อย่างถูกต้อง

5. สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

1. คลิปวิดีโอ “สอนเด็กสมาธิสั้นเพื่อนำ”
2. บทความเรื่อง “ทำอย่างไร เมื่อลูกชนเป็นเด็กสมาธิสั้น”
3. ใบงาน พร้อมตัวอย่างแผนผังมโนทัศน์

6. การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของการตอบคำถามในใบงาน
2. ความถูกต้องสมบูรณ์ของผังมโนทัศน์
3. ความถูกต้องของการเรียงลำดับใจความสำคัญของเรื่อง
4. การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

ทำอย่างไร เมื่อลูกชนเป็นเด็กสมาธิสั้น

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการช่วยเหลือทางด้านจิตใจสำหรับเด็ก และครอบครัว ผู้ปกครอง และครูของเด็กที่เป็น โรคสมาธิสั้น จำเป็นต้องเรียนรู้เทคนิคที่ถูกต้อง เพื่อช่วยในการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมบางอย่างของเด็ก การตี หรือการลงโทษทางร่างกาย เป็นวิธีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ได้ผล และจะมีส่วนทำให้เด็กมีอารมณ์ โกรธ หรือแสดงพฤติกรรม คือต่อต้าน และก้าวร้าวมากขึ้น วิธีการที่ได้ผลดีกว่า คือ การให้คำชม หรือรางวัล เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้อง และเหมาะสม รวมถึงการควบคุมพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยการงดกิจกรรมที่เด็กชอบ หรือตัด สิทธิพิเศษ เด็กชนสมาธิสั้นควรมีโอกาสได้คุยกับแพทย์ เพื่อที่แพทย์จะได้ให้ความรู้เกี่ยวกับข้อจำกัดที่ตัวเด็กมี และช่วยแนะนำแนวทางปฏิบัติตัว โดยเน้นให้เด็กได้ใช้ความสามารถด้านอื่นทดแทนในส่วนที่บกพร่อง การปฏิบัติในครอบครัวถือว่ามีความจำเป็นอย่างมาก ในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นเพื่อลดความวิตกกังวล และความเครียดของเด็ก

การช่วยเหลือทางการเรียน เด็กสมาธิสั้นส่วนใหญ่จะมีปัญหาการเรียน หรือเรียนได้ไม่เต็มศักยภาพร่วมด้วย ดังนั้น ครูจึงมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้นให้เรียนได้ดีขึ้น ข้อเสนอแนะสำหรับครูในการช่วยเหลือเด็กสมาธิสั้น คือ จัดให้เด็กนั่งหน้าชั้น หรือใกล้ครูให้มากที่สุดในขณะที่สอน จัดให้เด็กนั่งอยู่กลางห้อง หรือให้ไกลจากประตู หน้าต่าง เพื่อลดโอกาสที่เด็กจะถูกทำให้วอกแวกโดยสิ่งต่างๆ นอกห้องเรียน เขียนการบ้าน หรืองานที่เด็กต้องทำในชั้นเรียนให้ชัดเจนบนกระดานดำ ตรวจสอบจดงานของเด็ก เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กจดงานได้ครบ อย่าสั่งงานให้เด็กทำพร้อมกันทีเดียวหลายๆ คำสั่ง ควรให้เวลาให้เด็กทำเสร็จทีละอย่างก่อนให้คำสั่งต่อไป คิดวิธีการเตือนหรือเรียกให้เด็กกลับมาสนใจบทเรียน โดยไม่ให้เด็กเสียหน้า จัดให้เด็กที่อยู่ไม่สุข ได้ใช้โอกาสในทางสร้างสรรค์ เช่น มอบหมายหน้าที่ให้ช่วยครูเดินแจกสมุดให้เพื่อนๆ ในห้อง เป็นต้น ให้คำชมเชย หรือรางวัล เมื่อเด็กปฏิบัติตัวดี หรือทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ หลีกเลี่ยงการใช้วาจาตำหนิ ว่ากล่าวรุนแรง หรือทำให้เด็กอับอายขายหน้า หลีกเลี่ยงการตี หรือการลงโทษทางร่างกาย ครูต้องให้เวลากับเด็กนานขึ้นกว่าเด็กปกติระหว่างการสอน หากพบว่ามีวิธีการใดที่บรรลุมิติดุลประสงค์ดังกล่าวควรแจ้งให้ผู้ปกครองและแพทย์ผู้ดูแลรักษาทราบ เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการปฏิบัติต่อเด็ก

เมื่อผ่านวัยรุ่นไปแล้วประมาณ 30% ของเด็กชนสมาธิสั้นมีโอกาสหายจากอาการจนได้ แต่จะยังคงมีความบกพร่องของสมาธิอยู่ในระดับหนึ่ง ถึงแม้ว่าเด็กดูเหมือนจะช่นน้อยลง และสามารถในการควบคุมตนเองดีขึ้นเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว เด็กสมาธิสั้นหากสามารถปรับตัวได้และเลือกงานที่ไม่จำเป็นต้องใช้สมาธิมากนักก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จ และดำเนินชีวิตได้ตามปกติ บาง

คนอาจจะยังคงมีอาการของโรคสมาธิสั้นอยู่มาก ซึ่งจะเป็นผลเสียต่อการศึกษาต่อการทำงาน และการเข้าสังคมกับผู้อื่น ผู้ป่วยในกลุ่มนี้จำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลจาก www.matichon.co.th สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กันยายน 2556

ใบงานเรื่องคนดีศรีโรงเรียนและ“ทำอะไร เมื่อลูกชนเป็นเด็กสมาธิสั้น”

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. พุดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากบทความที่อ่านเรื่อง “ทำอะไร เมื่อลูกชนเป็นเด็กสมาธิสั้น” แล้วร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

นักเรียนจะสังเกตได้อย่างไรว่าเพื่อนของนักเรียนเป็นเด็กสมาธิสั้น

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาในการเรียนรู้ของเด็กสมาธิสั้นคืออะไร

.....

.....

.....

.....

.....

ถ้านักเรียนมีเพื่อนในห้องที่เป็นเด็กสมาธิสั้นนักเรียนจะปฏิบัติต่อเพื่อนและให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างไร

.....

.....

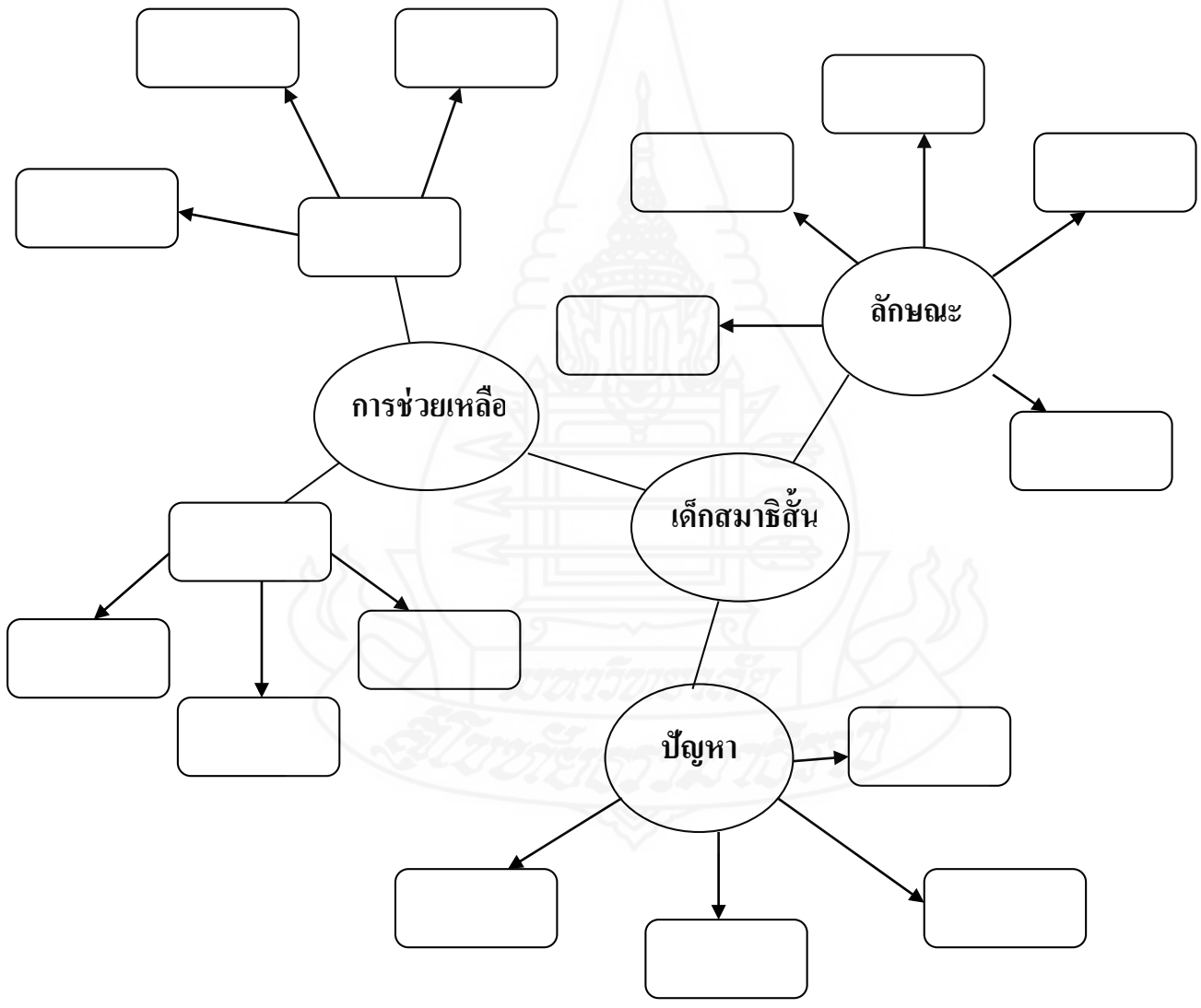
.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้เติมลงในผังมโนทัศน์ให้ถูกต้อง

ลงโทษ ด้านจิตใจ ก้าวร้าว พาไปพบแพทย์ มีอาการชน การเปลี่ยนพฤติกรรม ให้คำชม
 ด้านการเรียน ร่วมมือกับพ่อแม่ ให้นั่งหน้าชั้น ให้นั่งกลางห้อง วอกแวก ปรับตัวยาก
 อยู่ไม่สุข ทำงานไม่เสร็จ ไม่ทำหนี สิ่งงานทีละอย่าง เรียนได้ไม่เต็มที่ การทำงาน ไม่ดี
 สร้างความอบอุ่นในครอบครัว ให้ความเข้าใจ การเข้าสังคม

แนวคำตอบใบงานเรื่องคนดีศรีโรงเรียนและ“ทำอะไร เมื่อลูกชนเป็นเด็กสมาธิสั้น”

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. พุฒคุณแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากบทความที่อ่านเรื่อง “ทำอะไร เมื่อลูกชนเป็นเด็กสมาธิสั้น” แล้วร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

นักเรียนจะสังเกตได้อย่างไรว่าเพื่อนของนักเรียนเป็นเด็กสมาธิสั้น

.....การสังเกตว่าเพื่อนเป็นเด็กสมาธิสั้นหรือไม่นั้น สังเกตได้จากพฤติกรรม
ในขณะที่เรียนหนังสือ เด็กสมาธิสั้น จะนั่งนิ่งๆ อยู่กับที่ไม่ได้ จะต้องทำกิจกรรม
อย่างใดอย่างหนึ่งขณะที่ครูสอน ซึ่งไม่เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน มีพฤติกรรมที่ซนกว่า
เด็กทั่วไป.....

ปัญหาในการเรียนรู้ของเด็กสมาธิสั้นคืออะไร

.....ไม่สนใจสิ่งที่ครูสอน ไม่มีสมาธิในการเรียน วอกแวก ถูกรบกวนโดยสิ่ง
ต่างๆ นอกห้องเรียน ใ้ได้ง่าย ทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จ รับคำสั่งที่เดียว
พร้อมกันหลายๆ เรื่อง ไม่ได้

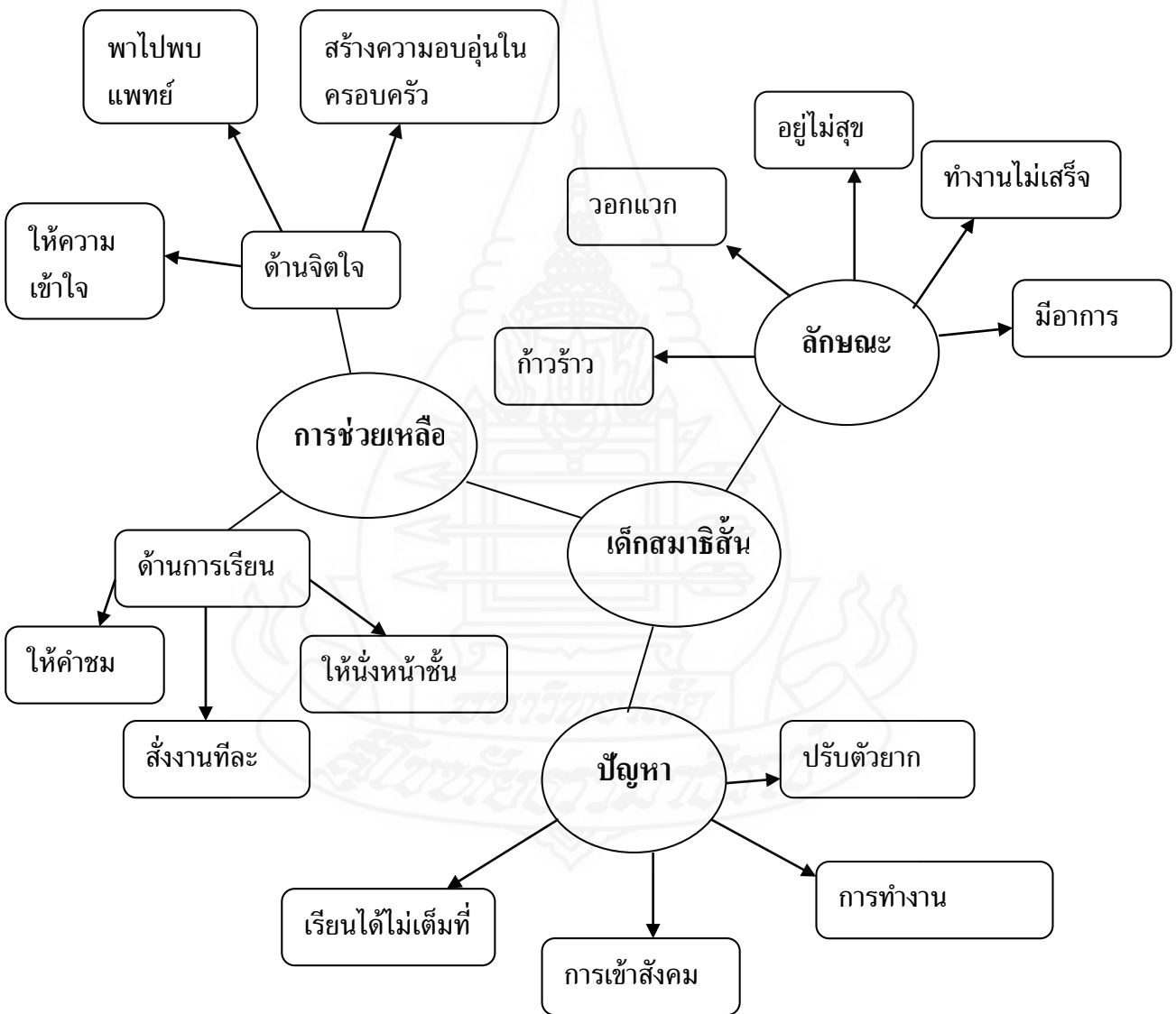

ถ้านักเรียนมีเพื่อนในห้องที่เป็นเด็กสมาธิสั้นนักเรียนจะปฏิบัติต่อเพื่อนและ
ให้ความช่วยเหลือเพื่อนอย่างไร

.....ปฏิบัติตนและแสดงความรู้สึกต่อเพื่อนเหมือนกับปฏิบัติต่อเพื่อนคนอื่นๆ ไม่
ว่ากล่าวตำหนิเพื่อน ไม่ทำให้เพื่อนเสียหน้า ให้เพื่อนเข้ากลุ่มทำงานด้วย เป็น
ตัวอย่างที่ดีในการเรียนแก่เพื่อน ทบทวนคำสั่งงานหรือการบ้านของครูให้เพื่อน
ทราบ ชมเชยเมื่อเพื่อนตั้งใจเรียน

2. ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้เติมลงในผังโน้ตสนี้ให้ถูกต้อง

ลงโทษ ด้านจิตใจ ก้าวร้าว พาไปพบแพทย์ มีอาการชน การเปลี่ยนพฤติกรรม ให้คำชม
 ด้านการเรียน ร่วมมือกับพ่อแม่ ให้นั่งหน้าชั้น ให้นั่งกลางห้อง วอกแวก ปรับตัวยาก
 อยู่ไม่สุข ทำงานไม่เสร็จ ไม่คำหนิ สิ่งงานทีละอย่าง เรียนได้ไม่เต็มที่ การทำงาน ไม่ดี
 สร้างความอบอุ่นในครอบครัว ให้ความเข้าใจ การเข้าสังคม

ตัวอย่างคลิปวิดีโอการสอนเพื่อนรำให้เด็กสมาธิสั้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เวลา 3 ชั่วโมง

เรื่องอย่างนี้ดีควรทำและเมตตาธรรมนำสุข

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ครูผู้สอน นางปิยรัตน์ สังชาติ

โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง

1. สาระสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถตอบคำถาม เรียงลำดับเหตุการณ์ และสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามของเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

3. สาระการเรียนรู้

1. การอ่านเรื่อง “เมตตาธรรมนำสุข”
2. การอ่านบทความเรื่อง “ชีวิตเคลียร์สพระธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ”

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพของพระภิกษุที่กำลังเดินบิณฑบาต สวดมนต์ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และแสดงเทศนาให้ผู้คนฟัง และภาพของกลุ่มคนนั่งสมาธิวิปัสสนากรรมฐานในวัด ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 ภาพที่นักเรียนเห็นเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร และมีความสำคัญอย่างไร
- 1.2 พระภิกษุแสดงเทศนาไปเพื่ออะไร
- 1.3 คนนั่งสมาธิวิปัสสนากรรมฐานไปเพื่ออะไร

2. จากนั้นครูใช้คำถามที่เชื่อมโยงเรื่องที่เรียนกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยใช้คำถามว่า “นักเรียนเคยร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมทางศาสนาอะไรบ้าง” “ทำไมนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีกรรมเหล่านี้” “ศาสนาที่นักเรียนนับถือสอนอะไรให้นักเรียนบ้าง” “นักเรียนใช้หลักคำสอนของศาสดาดำเนินชีวิตอย่างไร” ครูสุ่มนักเรียนตอบคำถาม

3. เมื่อครูเห็นว่านักเรียนในชั้นเกิดความเข้าใจเบื้องต้นและเห็นความสำคัญของหลักศาสนาแล้ว ครูจึงนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนด้วยการบอกนักเรียนว่า “วันนี้เราจะเรียนรายละเอียดเกี่ยวกับหลักคำสอนทางศาสนากับการดำเนินชีวิต”

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง เมตตาทรรมนำสุขในแบบเรียนภาษาพาที หน้า 212-213 โดยให้นักเรียนอ่านในใจ เป็นเวลา 10 นาที โดยชี้แนะวิธีการอ่านที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ โดยครูให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำ วลี หรือประโยคที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง โดยครูใช้คำถามมาเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถขีดเส้นใต้ใจความสำคัญของเรื่อง ได้ เช่น

- ตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง
- ใครเป็นศัตรูคู่แค้นกัน
- เกิดอะไรขึ้นหลังจากการเฉลิมฉลองการขึ้นครองราชย์ของพระเจ้าพรหมทัต
- ทำไมพญานาคจึงแปลงกายเป็นก้อนแก้วมณี
- พระดาบสสอนให้พญานาค และพญาครุฑทำอะไร
- ผลจากการที่พญานาค และพญาครุฑเจริญสมาธิเมตตาทาวนาเป็นอย่างไร

2. เมื่อนักเรียนอ่านเรื่องจบแล้วครูถามนักเรียนว่า “นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากเรื่อง เมตตาทรรมนำสุข” ครูยกตัวอย่างผลจากการนั่งสมาธิว่า ช่วยให้ผู้คนมีสติและคิดรอบคอบมากขึ้น การมีสติจะช่วยให้เราประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งการเรียน การคบเพื่อน และการแก้ปัญหาอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน การนั่งสมาธิจะช่วยให้เราเป็นคนใจเย็นและไม่โกรธง่าย จากนั้นให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับการนั่งสมาธิและผลที่เกิดขึ้นจากการนั่งสมาธิ

3. ครูแสดงตัวอย่างผังมโนทัศน์ที่เตรียมมาเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญของเรื่องเมตตาทรรมนำสุข (ผังแมงมุม) จากนั้นจึงให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง ดังนี้ (ผังลำดับขั้นตอน)

- พระดาบสสั่งสอนให้ครุฑ และนาคเจริญสมาธิเมตตาทาวนา
- พระดาบสนำครุฑ และนาคไปไว้ที่อาศรม
- พญาครุฑเป็นศัตรูคู่แค้นกับพญานาคราช
- มีงานเฉลิมฉลองการขึ้นครองราชย์ของพระเจ้าพรหมทัต
- พญานาคแปลงกายเป็นก้อนแก้วมณี
- พญานาค และพญาครุฑแปลงร่างเป็นมนุษย์
- พระดาบสแสดงธรรมแก่พญานาค และพญาครุฑ
- พญานาครู้ว่าจะมีภัยเกิดขึ้นกับตน

4. ครูเล่าให้นักเรียนฟังว่าการนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เราอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข และไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนให้ปฏิบัติดี ไม่เบียดเบียนเอาर्डเอาเปรียบผู้อื่น หลักธรรมพื้นฐานของชาวพุทธคือ ศีล 5 ได้แก่ การไม่เบียดเบียนผู้อื่น การไม่ลักขโมยของผู้อื่น การไม่กระทำความผิดในกามต่อบุคคลที่รักของคนอื่น การไม่โกหกพูดเพื่อไร้สาระ และการไม่เสพติดของมีนเมาอันก่อให้เกิดโทษต่อร่างกายและจิตใจ ศาสนาสอนให้มนุษย์มีความสมบูรณ์ทั้งกาย วาจา และใจ การกระทำของมนุษย์จะดีหรือไม่ล้วนเกิดจากความคิดหรือจิตใจที่อยู่ข้างใน การทำสมาธิจะช่วยฝึกฝนจิตใจให้มีความสงบ ไม่คิดฟุ้งซ่าน มีสติในการกระทำสิ่งใดๆ มีปัญญาในการแยกแยะผิดถูก อันจะทำให้บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. เมื่อครูเห็นว่านักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของหลักคำสอนทางศาสนาแล้ว ครูจึงให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง “ชีวิตเคลื่อนรศพระธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ” โดยใช้กลวิธีเดิมคือให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำ วลี และประโยคที่คิดว่าเป็นใจความสำคัญของเรื่อง แต่จะไม่มีคำถามนำ

6. เมื่ออ่านบทความเสร็จแล้วครูให้นักเรียนจับคู่พูดคุยกันถึงเรื่องที่อ่าน โดยกำหนดประเด็นในการพูดคุยกันและตอบคำถามจากใบงาน โดยมีครูคอยชี้แนะนักเรียนแต่ละคู่เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระหว่างการทำกิจกรรม ซึ่งมีประเด็นดังนี้

- การดำเนินชีวิตของก๊ก มยุริญ หากไม่มีหลักธรรมจะเป็นอย่างไร
- ก๊ก มยุริญ นำหลักธรรมใดบ้างมาใช้ในชีวิตประจำวัน
- ธรรมะทำให้ชีวิต ก๊ก มยุริญ เป็นสุขได้อย่างไร
- ครูให้นักเรียนจับคู่เขียนผังมโนทัศน์แบบผังแมงมุม โดยเติมคำลงในผังมโนทัศน์

จำนวน 3 ผัง คือ 1) ทำอย่างไรในสายธรรม 2) มีหลักธรรมนำมาใช้ และ 3) ชีวิตมีธรรมนำให้สุข

7. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมตามใบงานเสร็จแล้วให้นักเรียนสรุปจับใจความสำคัญของเรื่องจากผังมโนทัศน์ และกำหนดภาระงานให้นักเรียนคือเมื่ออ่านเสร็จแล้วให้เขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปใจความสำคัญของเรื่อง “เมตตาธรรมนำสุข” และ “ชีวิตเคลื่อนรศพระธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ” ว่าการนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาไปใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เราอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข และไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน หลักธรรมคำสอนทางศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คนให้ปฏิบัติดี ไม่เบียดเบียนเอาर्डเอาเปรียบผู้อื่น ศาสนาสอนให้มนุษย์มีความสมบูรณ์ทั้งกาย วาจา และใจ การกระทำของมนุษย์

จะดีหรือไม่ล้วนเกิดจากความคิดหรือจิตใจที่อยู่ข้างใน การทำสมาธิจะช่วยฝึกฝนจิตใจให้มีความสงบ ไม่คิดฟุ้งซ่าน มีสติในการกระทำสิ่งใดๆ มีปัญญาในการแยกแยะผิดถูก อันจะทำให้บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5. สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

1. บัตรภาพพระภิกษุที่กำลังเดินบิณฑบาต สวดมนต์ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และแสดงเทศนาให้ผู้คนฟัง และภาพของกลุ่มคนนั่งสมาธิวิปัสสนากรรมฐานในวัด
2. บทความเรื่อง “ชีวิตเคลื่อนบรสพระธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ”
3. ใบงาน พร้อมตัวอย่างแผนผังมโนทัศน์

6. การวัดและประเมินผล

1. ความถูกต้องของการตอบคำถามในใบงาน
2. ความถูกต้องสมบูรณ์ของผังมโนทัศน์
3. ความถูกต้องของการเรียงลำดับใจความสำคัญของเรื่อง
4. การสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

ชีวิตเคลื่อนบรพพระธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ

เปิดม่านสัมผัสชีวิตหนึ่งหญิงสองบทบาทของ “ก๊ก - มยุริญ ผ่องผุดพันธุ์” บทละคร กำหนดให้เธอเป็นนางร้ายที่เล่น ได้อย่างสมบทบาท แต่ชีวิตนอกจอเธอได้รับขนานนามว่า “แม่ชี แห่งวงการบันเทิง” การปฏิบัติธรรมอย่างเอาจริงเอาจัง ทำให้เธอเข้าใจในรสพระธรรมสามารถเห็น ความจริงของมนุษย์ผ่านตัวละครในทุกบทบาทที่เธอเล่น

ความศรัทธาในพระศาสนา ส่งผลให้วิถีชีวิตของก๊กทุกวันนี้ต้องเข้าคอร์ส ปฏิบัติธรรม ไม่ต่ำกว่า 3 - 4 ครั้งต่อปี และอาจจะใช้เวลา 3 - 7 วันต่อครั้งเป็นอย่างต่ำ ไม่ว่าช่วงเวลานั้นงานจะยุ่ง ขนาดไหนก็ตาม เธอก็จะต้องหาเวลาเข้าวัดปฏิบัติธรรม ดำเนินชีวิตเช่นนี้อย่างสม่ำเสมอ เป็น เวลานานกว่า 10 ปี รวมถึงการปฏิบัติที่อาศัยช่วงเวลาว่างระหว่างวันตั้งสติปฏิบัติธรรมในทุก ช่วงเวลา

ทุกวันนี้เธอพยายามทำทุกอย่างเพื่อชักชวนเพื่อนๆ และคนรู้จัก ได้มีโอกาสเข้าวัดปฏิบัติ ธรรม เริ่มตั้งแต่เป็นแหล่งข้อมูลให้กับเพื่อนฝูงหรือคนรู้จัก ใครอยากไปปฏิบัติธรรมที่ไหนเมื่อไหร่ ก็สอบถามจากก๊กได้ หรือแม้แต่ใครที่ยังไม่มีใบสมัคร เธอก็จะจัดหาและส่งใบสมัครเข้าอบรม ปฏิบัติธรรมให้ด้วยความยินดี

ก๊กเล่าว่า “ตอนแรกก็เหนื่อย เพราะว่าเราก็มีความศรัทธา เราก็อยากจะชวนให้คนไป ปฏิบัติ มีหนังสือปฏิบัติธรรมอยู่ในรถ มีตารางปฏิบัติธรรมไว้ส่งให้เพื่อนๆ ชีวิตก็จะวุ่นวายอยู่กับการชวนคนไปปฏิบัติธรรม”

ผลจากความพยายามนั่นเอง ทำให้ความฝันส่วนหนึ่งที่เธอไม่คิดว่าจะสำเร็จ แต่ ณ วันนี้ เธอมีความสุขมากเพราะฝันนั้นประสบความสำเร็จอย่างดี ก๊กบอกว่าเธอได้จุดประกายให้คนใน วงการบันเทิงไม่น้อยกว่า 25% ได้หันมาเข้าวัดปฏิบัติธรรม จากที่ก่อนหน้านี้เมื่อหลายปีที่ผ่านมา หลายคนมองว่าเธอเพี้ยน เพราะไม่ว่าจะเจอใครก็จะชักชวนให้ทุกคนได้มีโอกาสไปเข้าวัดปฏิบัติ ธรรม

คุยถึงเรื่องธรรมมะ ก๊กบอกว่าชีวิตก่อนที่จะมาปฏิบัติธรรมกับชีวิตทุกวันนี้แตกต่างกัน มาก เหมือนได้เกิดใหม่เป็นบุตรพระพุทธเจ้า มีความรู้สึกว่าพระองค์ท่านมีความเมตตาต่อสัตว์โลก มาก ณ วันนี้ด้วยวิชาคำสอนของพระพุทธเจ้าทำให้รู้แล้วว่าเราเกิดมาทำไม แล้วสุดท้ายปลายทางจะ ไปทำอะไรต่อไป เปรียบเสมือนมีแสงสว่างในชีวิต ธรรมมะของพระพุทธเจ้าเป็นเหมือนกุญแจที่จะ ไขความลับของโลกนี้

ก็กล่าวว่า “ความจริงก็คือทุกคนมีความแก่ มีความเจ็บไข้ได้ป่วย มีความตาย มีความพลัดพราก มีกฎแห่งกรรมเป็นของตนเอง ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว สิ่งต่างๆ เหล่านี้มันก็เลยทำให้ตัวเองรู้สึก ว่า เมื่อเราเข้าใจพื้นฐานของชีวิตทุกอย่างที่มันเป็นธรรมชาติ มันก็ทำให้เราใช้ชีวิตอย่างมีความสุข”

ย้อนกลับไปจุดเริ่มต้นที่ทำให้หญิงสาวคนนี้ต้องเข้าวัดปฏิบัติธรรม ก็บอกว่าตอนนั้นเรียนอยู่มหาวิทยาลัยปี 4 และได้เข้ามาอยู่ในวงการบันเทิงแล้ว ด้วยความที่คุณพ่อคุณแม่เป็นห่วงกลัวว่าจะหลงไหลในสีสันของวงการบันเทิง จึงบังคับให้เข้าวัดปฏิบัติธรรม เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันทางใจ

ก็กล่าวว่า “เข้าวัดปฏิบัติธรรมครั้งแรกที่ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย แต่ไม่ได้เรื่องได้ราวอะไร เป็นหัวโจกพาเพื่อนคุย ไม่ศรัทธา และมีอคติ เราเป็นดาราแล้ว เล่นละครเรื่องแรกจบแล้ว แล้วมีความรู้สึกที่ชีวิตเรามั่นสมบูรณ์แล้ว ทำงานหาเงินได้แล้ว เรียนก็จะจบแล้ว ไม่เห็นจำเป็นต้องศึกษาธรรมะ”

ต่อมาได้มีโอกาสเข้าวัดปฏิบัติธรรมครั้งที่สองเพราะเหตุบังเอิญ เนื่องจากมีกำหนดจะเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ แต่หมอดูทักว่าอย่าไปเลยอาจเกิดอุบัติเหตุ คุณแม่ก็เลยให้ไปปฏิบัติธรรม พอไปเปิดตารางปฏิบัติธรรมก็ตรงกับช่วงเวลาที่จะไปเที่ยวตั้งแต่วันแรกจนถึงวันสุดท้ายพอดี การปฏิบัติธรรมครั้งที่สองถือเป็นจุดเปลี่ยนในชีวิต ก็กล่าวว่าครั้งนี้มีความศรัทธาในธรรมะมาก รู้สึกได้ว่ามีปัญหา เกิดปัญหาจากการปฏิบัติธรรม รู้สึกถึงขั้นที่ว่าถ้าเป็นผู้ชายก็อาจจะโกนหัวบวชไปแล้ว แต่เป็นผู้หญิงทำอย่างนั้นไม่ได้ ก็เลยเสนอตัวว่าขอไปช่วยงานศูนย์ปฏิบัติธรรมของเยาวชน เท่าที่จะสามารถช่วยเหลือได้

บทบาทของตัวละครที่ก๊ิกเล่นในบท “นางร้าย” ทำให้ก๊ิกได้เห็นความจริงของชีวิตอีกด้านหนึ่งเช่นกัน บทที่เล่นทำให้เข้าใจเลยว่าคนที่มีความโลภ ความโกรธ และความหลง มีความทุกข์ และเหน็ดเหนื่อยขนาดไหนที่ต้องดิ้นรนอย่างไม่รู้จบรู้สึก บนเส้นทางชีวิตที่ต้องเบียดเบียนผู้อื่น

ก็กล่าวว่า “ทุกวันนี้ที่เล่นละครได้เห็นความจริงของชีวิต เล่นไปก็ปลงไป คือเข้าใจว่าชีวิตมันก็เป็นแค่นี้จริงๆ ทรายใดก็ตามที่เราไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลง ชีวิตเราจะมีความสุขจริงๆ โดยปราศจากทุกข์”

ใบงานเรื่องอย่างนี้ดีควรทำและชีวิตเคลือบรสพระธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. พุศุคยแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากบทความที่อ่านเรื่อง “ชีวิตเคลือบรสพระธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ” แล้วร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

กิจกรรมในชีวิตประจำวันของก๊ก มยุริญ มีอะไรบ้าง

.....
.....
.....

การดำเนินชีวิตของก๊ก มยุริญ หากไม่มีหลักธรรมจะเป็นอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

ก๊ก มยุริญ นำหลักธรรมใดบ้างมาใช้ในชีวิตประจำวัน

.....
.....
.....

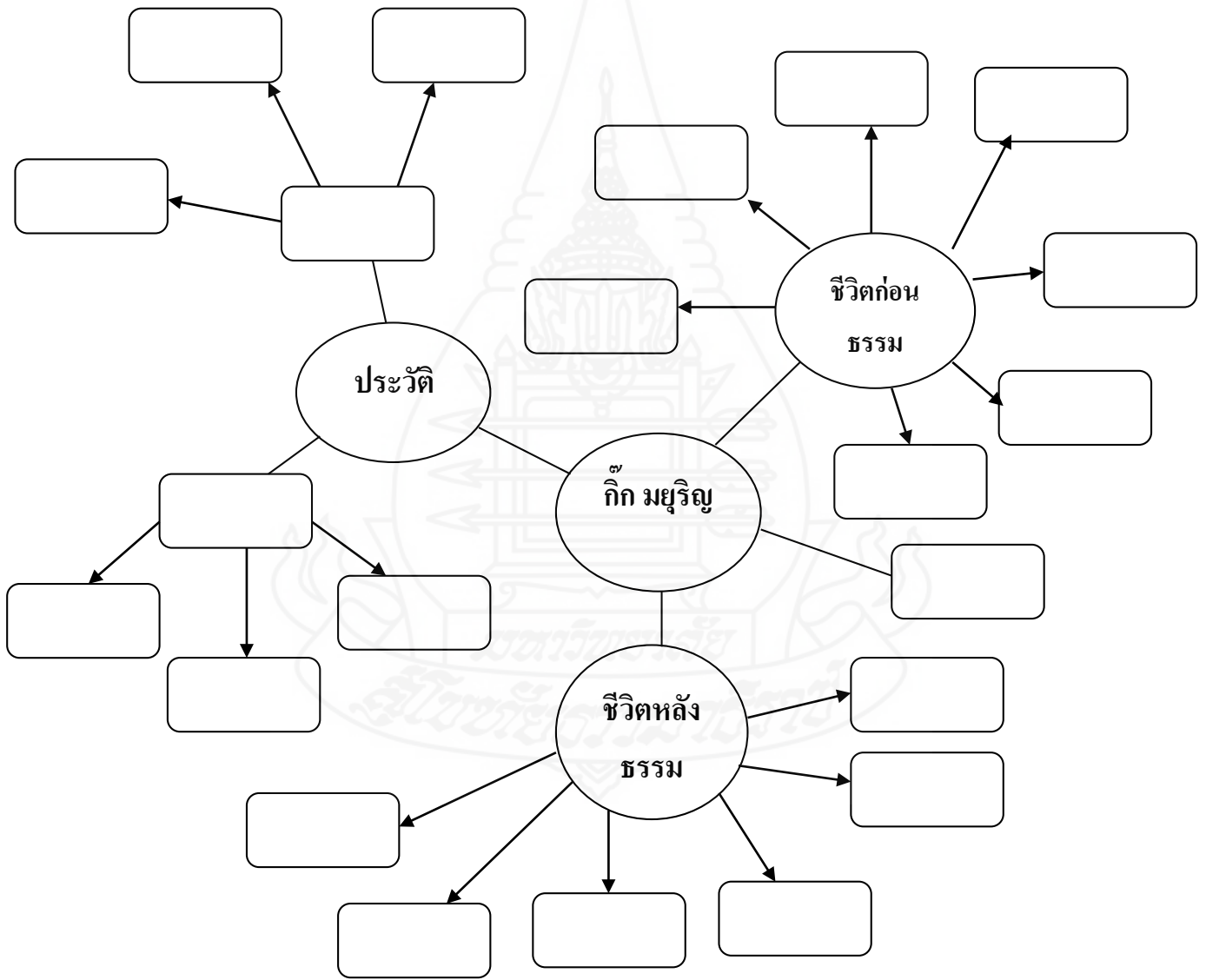
ธรรมะทำให้ชีวิต ก๊ก มยุริญ เป็นสุขได้อย่างไร

.....
.....
.....

.....
.....
.....

2. ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้เติมลงในผังมโนทัศน์ให้ถูกต้อง

มีศรัทธาในธรรม เหมือนเกิดใหม่ เรียนมหาวิทยาลัย ตั้งสติ มีความพยายาม ปราศจากทุกข์
 ปฏิบัติธรรม สวมบทนางรำ แม่ชีแห่งวงการบันเทิง แม่บังคับให้เข้าวัด อารมณ์แปรปรวน
 ชวนเพื่อนเข้าวัด กลัวหลงไหล หมอคูทัก ชีวิตมีความสุข ปฏิบัติธรรมครั้งที่ 2
 เข้าวงการบันเทิง ชีวิตส่วนตัว บทบาทหน้าที่ เจ้าคอร์สปฏิบัติธรรม ไม่มีศรัทธา
 ช่วยเหลืองานศูนย์ปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ

แนวคำตอบใบงานเรื่องอย่างนี้ดีควรทำและชีวิตเคลือบรสพระธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่อไปนี้

1. พุศุคยแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากบทความที่อ่านเรื่อง “ชีวิตเคลือบรสพระธรรมของก๊ก มยุริญ นางร้ายใจบุญ” แล้วร่วมกันตอบคำถามต่อไปนี้

กิจกรรมในชีวิตประจำวันของก๊ก มยุริญ มีอะไรบ้าง

.....ทำงานเป็นดารานักแสดง เข้าคอร์สปฏิบัติธรรม ตั้งสติระหว่างวัน ชวนเพื่อนเข้าวัดปฏิบัติธรรม ช่วยงานศูนย์ปฏิบัติธรรม.....

การดำเนินชีวิตของก๊ก มยุริญ หากไม่มีหลักธรรมจะเป็นอย่างไรบ้าง

.....หลงใหลในสีสันของวงการบันเทิง มีความสุขทางกาย แต่ไม่มีความสุขทางใจ การดำเนินชีวิตอาจเต็มไปด้วยความโกรธ ความโลภ ความหลง คล้ายกับบทบาทนางร้ายที่เธอเล่น.....

ก๊ก มยุริญ นำหลักธรรมใดบ้างมาใช้ในชีวิตประจำวัน

.....การมีสติและไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต เข้าใจสังขารของชีวิต เกิด แก่ เจ็บตาย ไม่โกรธ ไม่ยึดติดในชื่อเสียงเงิน เชื่อมมั่นในผลของการกระทำ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ไม่เบียดเบียนผู้อื่น.....

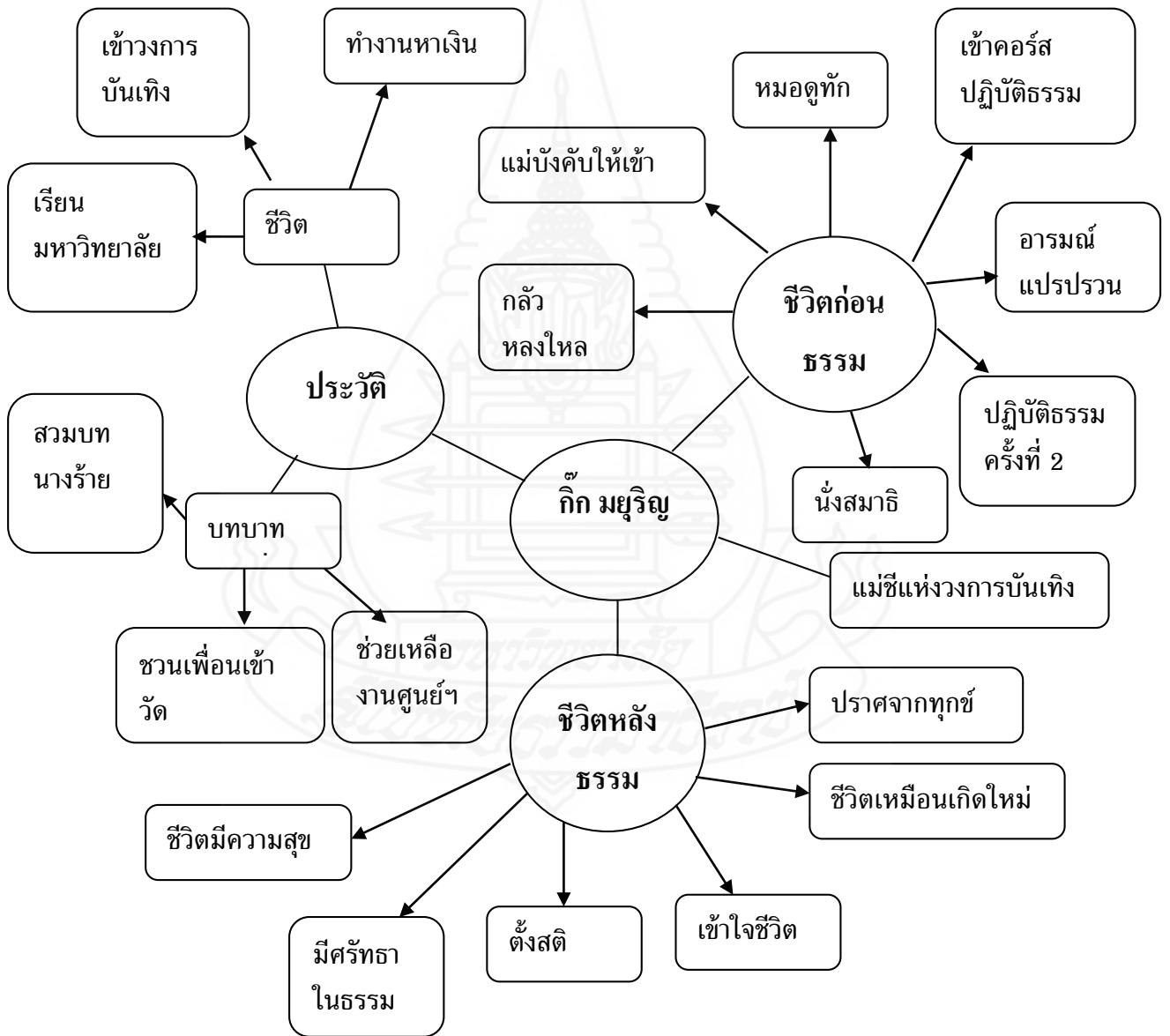
ธรรมะทำให้ชีวิต ก๊ก มยุริญ เป็นสุขได้อย่างไร

..... มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา เข้าใจธรรมชาติของชีวิต มีสติพร้อมรับมือกับสิ่งที่เข้ามาในชีวิต ไม่มีความทุกข์ ชีวิตพบความสงบที่แท้จริง

2. ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ต่อไปนี้เติมลงในผังมโนทัศน์ให้ถูกต้อง

มีศรัทธาในธรรม เหมือนเกิดใหม่ เรียนมหาวิทยาลัย ตั้งสติ มีความพยายาม ปราศจากทุกข์
 ปฏิบัติธรรม สวมบทนางร้าย แม่ชีแห่งวงการบันเทิง แม่บังคับให้เข้าวัด อารมณ์แปรปรวน
 ชวนเพื่อนเข้าวัด กลัวหลงไหล หมอดูทัก ชีวิตมีความสุข ปฏิบัติธรรมครั้งที่ 2
 เข้าวงการบันเทิง ชีวิตส่วนตัว บทบาทหน้าที่ เจ้าคอร์สปฏิบัติธรรม ไม่มีศรัทธา
 ช่วยเหลืองานศูนย์ปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ ทำงานหาเงิน เข้าใจชีวิต

ตัวอย่างภาพประกอบการสอนเรื่องอย่างนี้ดีควรทำและชีวิตเคลือบรสพระธรรมของก๊ก มยุริญ
นางร้ายใจบุญ

ตัวอย่างภาพประกอบการสอนเรื่อง **อย่างนี้ดีควรทำและชีวิตเคลื่อนบรรพชาพระธรรมของก๊ก มยุริญ**
นางร้ายใจบุญ

**แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ก่อนเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก มีข้อคำถามทั้งหมด 35 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบได้แล้ว ให้กาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ในกระดาษคำตอบ ให้ตรงกับคำตอบที่นักเรียนเลือกเพียงคำตอบเดียว
3. นักเรียนมีเวลาทำข้อสอบ 1 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 35 คะแนน

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1-3

แมงลักเป็นพืชล้มลุก มีลำต้นตรงที่มีลักษณะเป็นเหลี่ยม แตกแขนงได้มากมาย สูงประมาณ 30-80 เซนติเมตร ใบสีเขียวมีกลิ่นหอม ท้องใบมีขนสีขาวและมีต่อมน้ำมัน ดอกเป็นสีขาว แมงลักนอกจากนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแต่งกลิ่นและรสอาหารแล้ว ในทางการแพทย์ได้ใช้แมงลักเป็นส่วนประกอบของยามานานแล้ว เช่น ชาวจีนใช้น้ำสกัดจากแมงลักรับประทานแก้ไข้ ส่วนใบใช้เคี้ยวแทนพลู ชาวไทยใช้ใบตำพอกหรือทาภายนอกแก้โรคผิวหนัง แมงลักทั้งต้นสามารถนำไปต้มดื่มแก้ไข้และแก้โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร

1. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของแมงลัก
 - ก. นำมาเคี้ยวแทนพลู
 - ข. ทาแก้โรคผิวหนัง
 - ค. ปรุงอาหาร
 - ง. รักษาโรคหอบหืด
2. เพราะเหตุใดคนจึงนำใบแมงลักมาปรุงอาหาร
 - ก. ทำให้อาหารมีรสชาติหวานกลมกล่อมขึ้น
 - ข. ทำให้อาหารมีกลิ่นหอมชวนรับประทาน
 - ค. มีคุณค่าทางโภชนาการสูง
 - ง. เป็นวัตถุดิบอย่างหนึ่งสามารถใช้แทนผักชนิดอื่นได้

3. ข้อใดเป็นวิธีการที่ถูกต้องในการใช้แมงลักมาทำเป็นยา
- นำน้ำที่ได้จากการต้มแมงลักมาดื่มแก้ไอ
 - ต้มแล้วนำน้ำมาอาบแก้โรคผิวหนัง
 - เคี้ยวใบแมงลักสดเพื่อบรรเทาอาการไอ จากนั้นจึงดื่มน้ำตาม
 - ไม่ควรทำให้ใบแมงลักให้สุกเพราะจะเสียสรรพคุณทางยาไป

ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี แล้วตอบคำถามข้อ 4-6

นานมาแล้วมีขุนนางจีนผู้หนึ่งชื่อ เท่งเกียง มีความกตัญญูกตเวทีต่อผู้บังคับเกิดเกล้ามาก แม้ว่าเขาจะมียศสูงมีอำนาจเป็นที่เคารพของคนทั่วไป ก็หาที่จะละเลยหน้าที่ไม่ เขาดูแลมารดาอย่างหาที่ติไม่ได้ คำสั่งใดๆ ของมารดาเขาจะปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เวลาอาหารก็เฝ้าดูแลมิให้ขาดตกบกพร่องและคอยถามมารดาอยู่เสมอว่าต้องการอะไร ทุกคำเข้าก็จะไปถามทุกข์สุข กระโถนอุจจาระ ปัสสาวะของมารดา ก็จะนำไปชำระล้างด้วยตนเอง จนเพื่อนขุนนางด้วยกันตำหนิเขาว่า “ท่านเป็นขุนนางผู้ใหญ่ควรให้บ่าวไพร่ดูแลมารดาท่านแทน หากควรที่จะทำด้วยตนเองเช่นนี้” เท่งเกียงตอบว่า “มารดาเป็นผู้เลี้ยงเรามา ทำหาได้ใช้คนอื่นเลี้ยงแทนไม่ ฉะนั้นเราต้องดูแลท่านด้วยตนเองเช่นกัน”

4. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อใด
- เมื่อเท่งเกียงเป็นขุนนาง
 - เมื่อมารดาเท่งเกียงชรา
 - เมื่อเพื่อนมาเยี่ยมเท่งเกียง
 - เมื่อมารดาเท่งเกียงป่วย
5. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับแรก
- เท่งเกียงเป็นขุนนาง
 - เท่งเกียงให้เหตุผลแก่เพื่อนที่ตำหนิตน
 - เพื่อนตำหนิเท่งเกียง
 - เท่งเกียงดูแลมารดา
6. เรื่องนี้สอนเราว่าอย่างไร
- เมื่อเพื่อนแนะนำควรฟังเพื่อน
 - จะให้คนอื่นเคารพเราต้องทำความดี
 - การดูแลบิดามารดาเป็นหน้าที่ของลูก
 - การจะได้เป็นใหญ่ต้องดูแลมารดา

ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 7-12

มีหมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่ง หมู่บ้านนี้มีต้นมะพร้าวขึ้นริมฝั่งคลองเป็นจำนวนมาก บริเวณนั้นเป็นป่ารกไม่มีผู้คน มีแต่สัตว์เล็กน้อยอาศัยอยู่ เช่น พวกกระรอก กระแต หนู เป็นต้น

วันหนึ่งมีต้นมะพร้าวต้นหนึ่งบริเวณริมคลอง ต้นมะพร้าวต้นนี้มีลูกตกมาก ลำต้นมันทาน้ำหนักไม่ไหวก็เลยค่อยๆ เอนไปจนยอดมะพร้าวไปจดคลองอีกฟากหนึ่ง

กระรอกฝูงหนึ่งเห็นมะพร้าวเอนลงมายังฝั่งของตน หัวน้ำกระรอกจึงพูดขึ้นว่า “โอ้โฮ! วันนี้พวกเราช่างโชคดีเหลือเกินลากปากแท้อะไรเลย” “โชคดีอย่างไรละท่านหัวหน้า ช่วยบอกหน่อยซิ” บริวารกระรอกถาม “ก็ โน่น ใจเห็นมัย มะพร้าวลูกตกเอนมาทางฝั่งเรา” หัวน้ำกระรอกพูดพลางชี้ให้ดู “อย่างนั้นพวกเราก็ไปกินมะพร้าวได้นะซิท่านหัวหน้า” “ได้เลย ไปชวนกันมากินเยอะๆ นานๆ จะมีอาหารอันโอชะมาถึงที่อย่างนี้สักที” หัวน้ำอนุญาต

ว่าแล้ว บรรดากระรอกทั้งหลายก็ชวนกันปีนขึ้นไปเจาะกินน้ำมะพร้าวกินกันอย่างเพลิดเพลินอยู่หลายวัน วันละลูก สองลูก โดยไม่ลงมาจากต้นมะพร้าวเลย และไม่ได้สังเกตถึงความผิดปกติของต้นมะพร้าวด้วย กินกันจนหมดต้นเมื่อไหร่ก็ไม่รู้ตัว

เมื่อน้ำมะพร้าวแห้งหมดลูกแล้ว ต้นมะพร้าวก็เอนลงกลับมาดังเดิม พวกกระรอกทั้งหลายก็ติดอยู่บนต้นมะพร้าวและไม่สามารถกลับมายังฝั่งของตนเองได้ ครั้นจะว่ายน้ำข้ามไปก็ว่ายน้ำไม่เป็น กระรอกทั้งหลายต่างเศร้าโศกเสียใจ นั่งร้องไห้กันอยู่บนต้นมะพร้าว นั้น หัวน้ำกระรอกเห็นดังนั้นก็ไม่สบายใจ จึงเรียกบริวารกระรอกมาประชุมปรึกษาหารือกันว่า จะทำอย่างไรดีจึงจะกลับไปยังฝั่งของตนได้ ต่างแสดงความคิดเห็นกันหลากหลายวิธี แต่ตัดสินใจตรงๆ ที่ทำตามทีคิดไม่ได้

ในที่สุดมีกระรอกตัวหนึ่งเสนอความคิดเห็นว่า “พวกเราน่าจะช่วยกันไปอมน้ำในคลอง แล้วนำมากรอกใส่ลูกมะพร้าวทุกลูก เมื่อมะพร้าวมีน้ำเต็มทุกลูกต้นก็จะเอนไปยังฝั่งของเราดังเดิม”

ความคิดนี้กระรอกทุกตัวต่างเห็นด้วยว่าจะทดลองทำดู เพราะทำไม่ยากเพียงแต่กระรอกทุกตัวต้องช่วยกันอย่างเต็มที่เท่านั้น

และแล้วการลำเลียงน้ำของกระรอกทุกตัว โดยการอมน้ำจากลำคลองไปกรอกลงในมะพร้าวก็เริ่มขึ้น ในไม่ช้าน้ำในลูกมะพร้าวก็ค่อยๆ เพิ่มขึ้นทีละน้อย ทำให้ต้นมะพร้าวค่อยๆ ไน้มเอนลงไปที่ละน้อยเช่นเดียวกัน พวกกระรอกทุกตัวต่างไม่ลดละความพยายาม

จนในที่สุดผลของความเพียรพยายามและความสามัคคีก็มาถึง เมื่อกระรอกช่วยกันอมน้ำไปกรอกในลูกมะพร้าวจนเต็มทุกลูก ต้นมะพร้าวก็โน้มเอนไปยังฝั่งที่อยู่ของกระรอกตามเดิม กระรอกทุกตัวต่างก็ดีใจที่ได้กลับมายังฝั่งของตนเอง อย่างปลอดภัย

“ดีจริงๆ เลย คนเก่งของแม่ ชอบใจมากจ๊ะ” คุณแม่ตอบพลางยิ้มให้เด็กน้อย ทั้งสองปรึกษากันว่าจะเริ่มทำความสะอาดจากตรงไหนดี “อืม! น่าจะเป็นที่ห้องนอนเราก่อนนะคูลีทั้งของเล่นและของใช้วางเกลื่อนไปทั่วเลย” พี่เบนเสนอ

แต่เมื่อลงมือเก็บของไปได้สักพัก ทั้งคู่ก็อดใจไม่ไหวที่จะหยิบของเล่นที่วางอยู่มาเล่นกันอย่างสนุกสนาน คุณแม่เดินผ่านมาเห็นเข้าจึงพูดเตือนว่า “ไหนบอกแม่ว่าจะช่วยกันทำความสะอาดทำไมยังเล่นกันอยู่ละจ๊ะ”

พี่เบนและน้องแบมได้ฟังก็รู้สึกละอายใจ จึงรีบเก็บข้าวของที่วางเกลื่อนกลาดให้เข้าที่เป็นระเบียบอย่างรวดเร็ว คราวนี้ทั้งสองคนพี่น้องต่างช่วยกันทำความสะอาดอย่างแข็งขัน

“น้องแบม มาช่วยพี่จัดเตียงหน่อยจ๊ะ” พี่เบนร้องเรียก จากนั้นทั้งสองก็หันไปเก็บตู้เสื้อผ้า “เราต้องพับและจัดเรียงเสื้อผ้าเข้าตู้ให้เรียบร้อย” พี่เบนบอก

“พี่ว่าจัดของเล่นสนุกกว่าพับเก็บเสื้อผ้านะ” พี่เบนพูดตามที่คิด “แบมก็คิดอย่างนั้นเหมือนกัน” น้องแบมเห็นด้วย “พอเราเก็บทุกอย่างเข้าที่หมดแล้ว ห้องเราดูสะอาดเรียบร้อยดีจิงเลยนะคะ” น้องแบมกล่าว “จริงด้วยสิ ถ้าคุณแม่เห็นคงดีใจ ที่เรารู้จักเก็บข้าวของให้เป็นระเบียบเรียบร้อย” พี่เบนกล่าวเสริม

“พี่คิดว่าเราไปช่วยคุณแม่จัดโต๊ะอาหารกันต่อเถอะ” พี่เบนบอกน้องแบม

“เราต้องจัดวางแก้วน้ำ จาน ช้อน และส้อมให้ถูกที่นะจ๊ะ” พี่เบนสอนน้อง

“เสร็จแล้ว เราค่อยวางผ้าเช็ดปากไว้ข้างๆ หนึ่ง สอง สาม ลี เอาละครบทุกคนแล้ว” พี่เบนพูดไปทำไป “พี่เบนคะ เรายังมีชามที่ต้องจัดอีกนะคะ น้องแบมจะช่วยวางให้เองคะ” น้องแบมร้องบอก “ระวังอย่าให้ชามแตกเสียก่อนละ” พี่เบนเตือน น้องแบมจึงค่อยๆ วางลงบนโต๊ะอย่างระมัดระวัง

“พี่ว่าเราจัดโต๊ะครบหมดทุกอย่างแล้ว แต่เอ๊ะ! ยังขาดจานขนมปังอีกหนึ่งใบนี่” พี่เบนนึกขึ้นได้แล้วจึงไปหยิบจานมาวางตรงกลางโต๊ะ ส่วนน้องแบมก็ช่วยหยิบขนมปังมาวางบนจาน

“ตอนนี้ก็เพียงแต่รอคุณแม่ทำอาหารให้เสร็จเท่านั้นเอง” พี่เบนบอก

“อาหารพร้อมแล้วจ๊ะเด็กๆ แต่ต้องไปล้างมือให้สะอาดก่อนรับประทานอาหารนะจ๊ะ” คุณแม่ร้องบอกเสียงดังออกมาจากในครัว พี่เบนและน้องแบมจึงรีบวิ่งไปล้างมือทันที

“เด็กที่รู้จักช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านเล็กๆ น้อยๆ อย่างลูกๆ ทั้งสองของแม่ สมควรที่จะได้รับรางวัลเป็นอาหารอร่อยๆ แบบนี้รู้ไหมจ๊ะ” คุณแม่กล่าวชื่นชม

“อืม... อาหารของคุณแม่อร่อยมากเลยครับ” พี่เบนบอก โดยมีน้องแบมพยักหน้าเห็นด้วย พร้อมกับรับประทานอาหารบนโต๊ะอย่างเอร็ดอร่อย

จำเป็นแก่การยังชีพประจำวัน รวมไปถึงการลดกิจกรรมด้านบันเทิงเริงรมย์ต่างๆ แต่แนวทางหนึ่งที่นำพิจารณาอย่างยิ่งในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้ ก็คือ การปลูกผักสวนครัวไว้บริโภคเอง ซึ่งน่าจะช่วยลดรายจ่ายในครอบครัวลงได้มากที่สุดทีเดียว

เราไม่ควรมองข้ามผัก เนื่องจากผักที่ประกอบอยู่ในอาหารแต่ละชนิดทำหน้าที่สองอย่างคือ เพิ่มคุณค่าทางอาหารให้ประโยชน์ต่อร่างกาย เนื่องจากผักอุดมไปด้วยแร่ธาตุต่างๆ และวิตามินที่จำเป็นต่อร่างกายมนุษย์มากน้อยแล้วแต่ชนิดของผัก และหน้าที่อีกอย่างคือเป็นเครื่องชูรสอาหาร เนื่องจากผักมีสีกลิ่นต่างๆ อย่างหลากหลาย รวมทั้งกลิ่นและรสของผักต่างๆ นั้น ก็มีส่วนในการเพิ่มรสชาติของอาหารให้น่ารับประทานมากขึ้นด้วย

19. วิกฤตเศรษฐกิจหมายถึงอะไร

ก. เศรษฐกิจดี	ข. เศรษฐกิจตกต่ำ
ค. รัฐบาลยากจนลง	ง. รัฐบาลเป็นหนี้ต่างชาติ

20. ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจเกิดขึ้นกับใคร

- ก. ประชาชนทั่วไป
- ข. เฉพาะคนที่มีฐานะร่ำรวย
- ค. คนที่มีฐานะปานกลาง
- ง. คนที่มีรายได้น้อย

21. วิธีการใดที่จะช่วยรัฐบาลแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจได้

- ก. ช่วยกันบริจาคเงินให้รัฐบาล
- ข. เสียภาษีให้แก่รัฐบาล
- ค. ประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
- ง. ชักชวนเพื่อนต่างชาติค้าขายในประเทศ

22. การประหยัดรายจ่ายทำได้โดยวิธีใด

- ก. งดรับประทานอาหารมือเย็น
- ข. ใช้ฟืนหรือถ่านแทนแก๊สหุงต้ม
- ค. ก่อกองไฟให้แสงสว่างแทนการเปิดหลอดไฟ
- ง. ปลูกผักไว้กินเอง

23. “ผักเป็นเครื่องชูรสอาหาร” ข้อใดไม่สอดคล้องกับคำกล่าวนี้

- ก. ผักมีกลิ่นหอม
- ข. ผักมีรสชาติหวาน
- ค. ผักบางชนิดสามารถดับกลิ่นคาวได้

ง. ผักมีสีส้มสวยงาม

24. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการปลูกผักสวนครัว

- ก. นำเงินที่ได้จากการขายผักไปซื้ออาหาร
- ข. ประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
- ค. ได้รับประทานผักที่สดใหม่
- ง. ได้รับประทานผักปลอดสารพิษ

ให้นักเรียนอ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 25-30

เมื่อเวลา 07.00 น. วันที่ 8 กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓ นายพิภพ ธิษฏกุล พนักงานสอบสวน (สบ.๒) ส.ภ.๑. ท่าม่วง จ. กาญจนบุรี รับแจ้งจากศูนย์วิทยุมูลนิธิคุณนรรัตนนาถว่าพบคนตายอยู่ในรถยนต์ เหตุเกิดที่ถนนแสงชูโตใกล้สี่แยกหนองขาว จึงรีบไปที่เกิดเหตุ พบรถยนต์อีซูซุสีขาวหมายเลขทะเบียน บบ 976 กาญจนบุรี จอดอยู่ริมถนนเครื่องยนต์และไฟเลี้ยวด้านซ้ายยังติดอยู่ภายในพบศพนายกิตติศักดิ์ หรือ ผัด ธรรมโชติรส อายุ 56 ปี ชาวกาญจนบุรี เจ้าของกิจการร้านซ่อมรถจักรยาน เสียชีวิตมาแล้ว 5 ชั่วโมงสภาพศพใบหน้าเขียวคล้ำ มือทั้งสองข้างกำแน่น ที่พื้นรถมีเศษอาหารที่อาเจียนออกมา ไม่มีร่องรอยถูกทำร้าย สันนิษฐานเบื้องต้นว่านายกิตติศักดิ์อาจดื่มสุรามาก เมื่อขับรถมาถึงที่เกิดเหตุจึงจอดรถข้างทางหลังจากอาเจียนออกมา เกิดอาการช็อกเสียชีวิตทันที

25. เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่จังหวัดใด

- ก. สระบุรี
- ข. กาญจนบุรี
- ค. ปทุมธานี
- ง. กรุงเทพมหานคร

26. ตำรวจทราบได้อย่างไรว่ามีอุบัติเหตุเกิดขึ้น

- ก. ได้รับแจ้งทางโทรศัพท์จากผู้ที่ขับรถผ่านมาเห็น
- ข. พลเมืองดีไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ
- ค. เจ้าหน้าที่มูลนิธิวิทยุไปแจ้งให้ตำรวจทราบ
- ง. เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจขับรับผ่านมาเห็น

27. มีผู้เสียชีวิตทั้งหมดกี่คน

- ก. ไม่มีผู้เสียชีวิต
- ข. 1 คน
- ค. 2 คน
- ง. จำนวนมาก

28. รถยนต์ที่ประสบอุบัติเหตุเป็นรถชนิดใด

ก. รถเก๋ง

ข. รถกระบะ

ค. รถสิบล้อ

ง. รถตู้

29. เหตุการณ์ใดมีความเป็นไปได้มากที่สุด

ก. ผู้ตายเสียชีวิตขณะเดินทางกลับบ้าน

ข. ผู้ตายถูกทำร้ายก่อนเสียชีวิต

ค. ผู้ตายประสบอุบัติเหตุก่อนเสียชีวิต

ง. ผู้ตายเสียชีวิตในตอนเช้า

30. ผู้ที่ดื่มสุรามากเกินไปจะเป็นอย่างไร

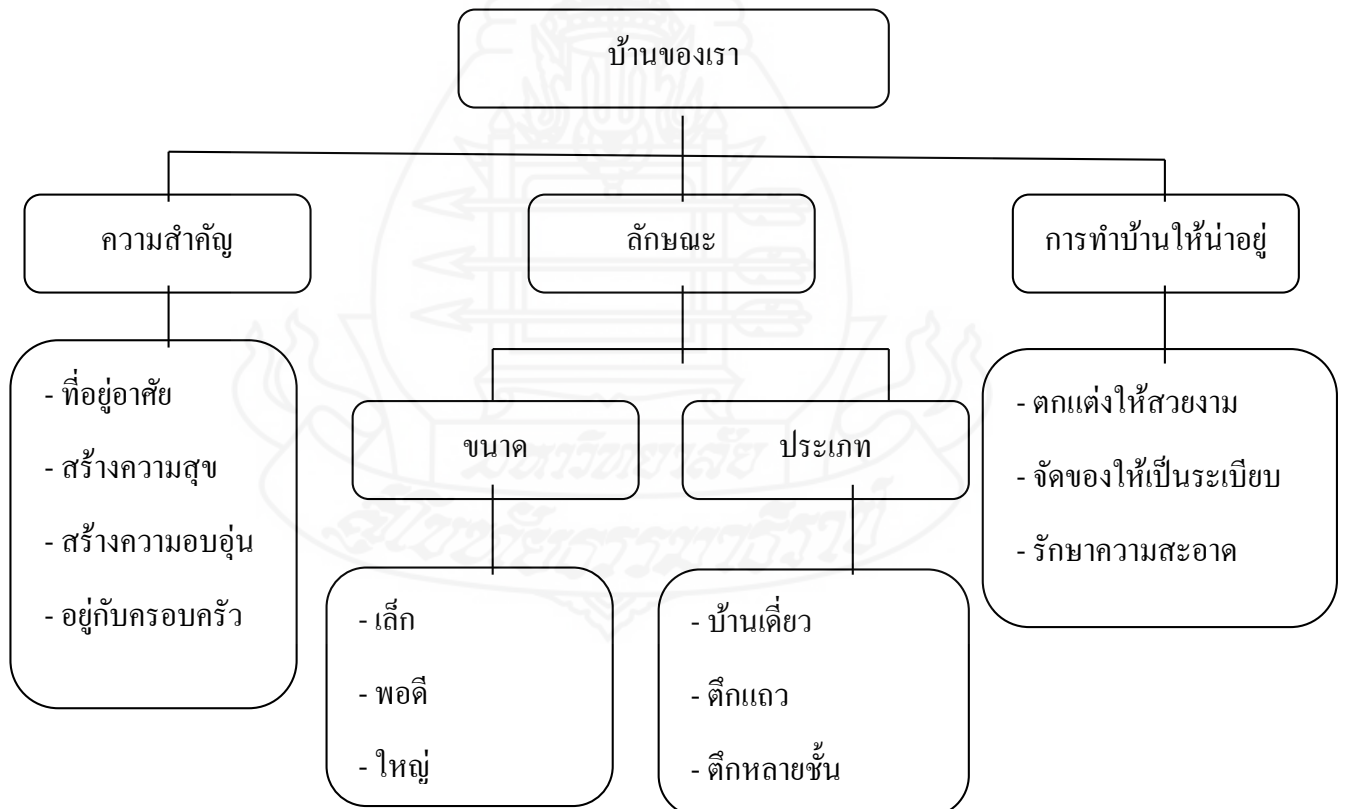
ก. เกิดความสนุกสนานในการดื่ม

ข. ขาดสติไม่สามารถควบคุมตัวได้

ค. มีเพื่อนมากไปไหนก็มีแต่คนรู้จัก

ง. มีคนศรัทธา นับถือมากมาย

ให้นักเรียนอ่านเรื่องจากผังมโนทัศน์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 31-32

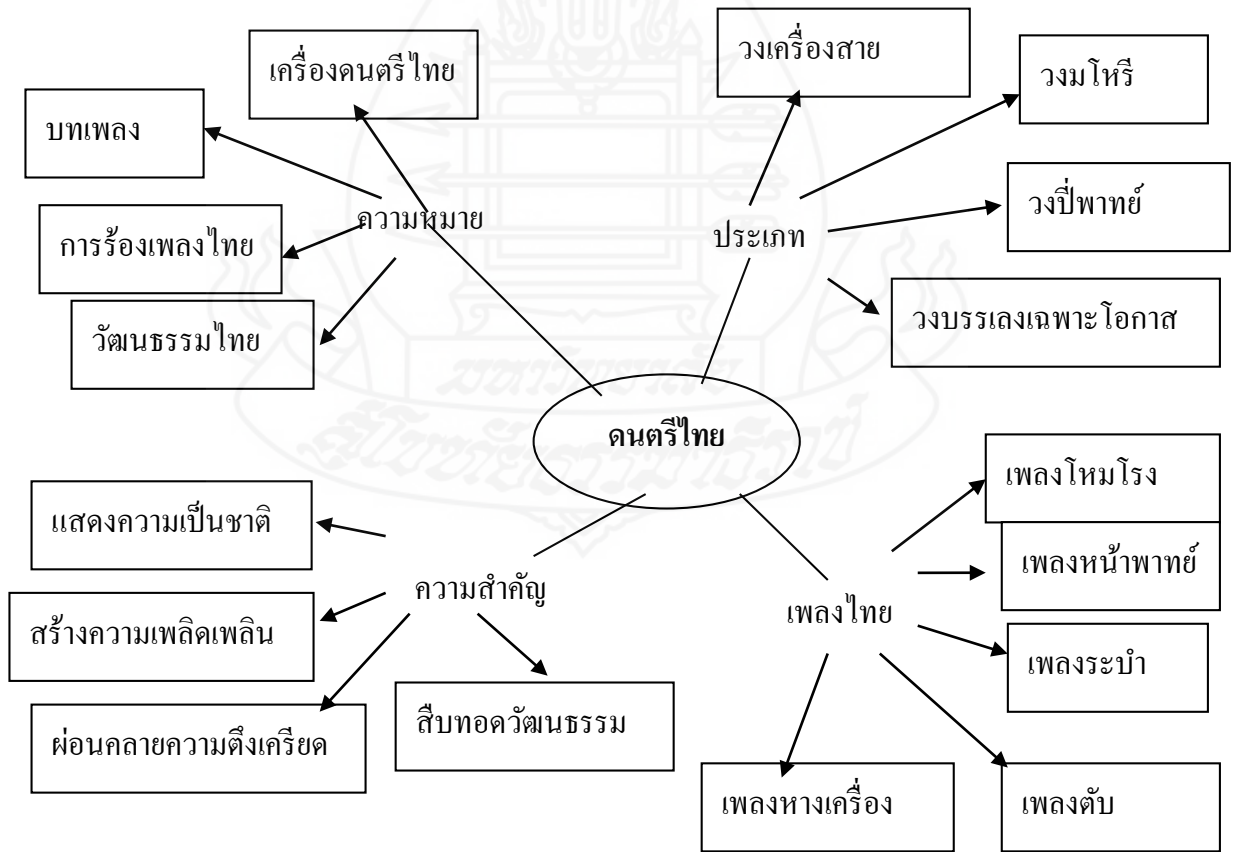
31. จากผังมโนทัศน์ข้างต้นรายละเอียดหลักที่ต้องการสื่อคือข้อใด

- ก. ประเภทและลักษณะบ้านของเรา
- ข. ลักษณะและความสำคัญของบ้าน และวิธีทำบ้านให้น่าอยู่
- ค. การตกแต่งบ้านให้สวยงามและน่าอยู่
- ง. ความสำคัญ ขนาด และประเภทของบ้านเดี่ยว

32. จากผังมโนทัศน์ข้างบนสรุปได้ว่า

- ก. บ้านสร้างความสุขและความอบอุ่นให้แก่ผู้อยู่อาศัย
- ข. การรักษาความสะอาดเป็นวิธีการทำบ้านให้น่าอยู่
- ค. บ้านมีหลายประเภท ได้แก่ บ้านเดี่ยว ตึกแถว ห้องพัก และตึกหลายชั้น
- ง. บ้านของแต่ละครอบครัวมีลักษณะที่แตกต่างกัน บ้านเป็นที่อยู่อาศัยและสร้างความสุขให้แก่คนในครอบครัว เราจึงควรบำรุงรักษาบ้านของเราให้น่าอยู่

ให้นักเรียนอ่านเรื่องจากผังมโนทัศน์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 33-35

33. ข้อใดไม่ใช่ดนตรีไทย

ก. เพลงไทย

ข. วงมโหรี

ค. ชุดโขนรามเกียรติ์

ง. เครื่องดนตรีไทย

34. จากผังมโนทัศน์ข้างต้นรายละเอียดหลักที่ต้องการสื่อคือข้อใด

ก. ความหมายของดนตรีไทย และบทเพลงไทย

ข. การสืบทอดวัฒนธรรมโดยใช้ดนตรีไทย

ค. ความหมาย ความสำคัญ ประเภทและเพลงของดนตรีไทย

ง. ประเภทของเพลงไทย และประเภทของดนตรีไทย

35. จากผังมโนทัศน์ข้างบนสรุปได้ว่า

ก. ดนตรีไทยเป็นรูปแบบของเครื่องดนตรี บทเพลง และการร้องเพลงในวัฒนธรรมไทยที่สามารถสร้างความเพลิดเพลินให้แก่คนในชาติได้ เช่น การบรรเลงวงเครื่องสาย

ข. การบรรเลงดนตรีไทยเป็นการสืบทอดวัฒนธรรมไทย และสร้างความเพลิดเพลินให้แก่คนในชาติ

ค. เพลงไทยที่เป็นส่วนหนึ่งของดนตรีไทย เช่น เพลงหางเครื่อง

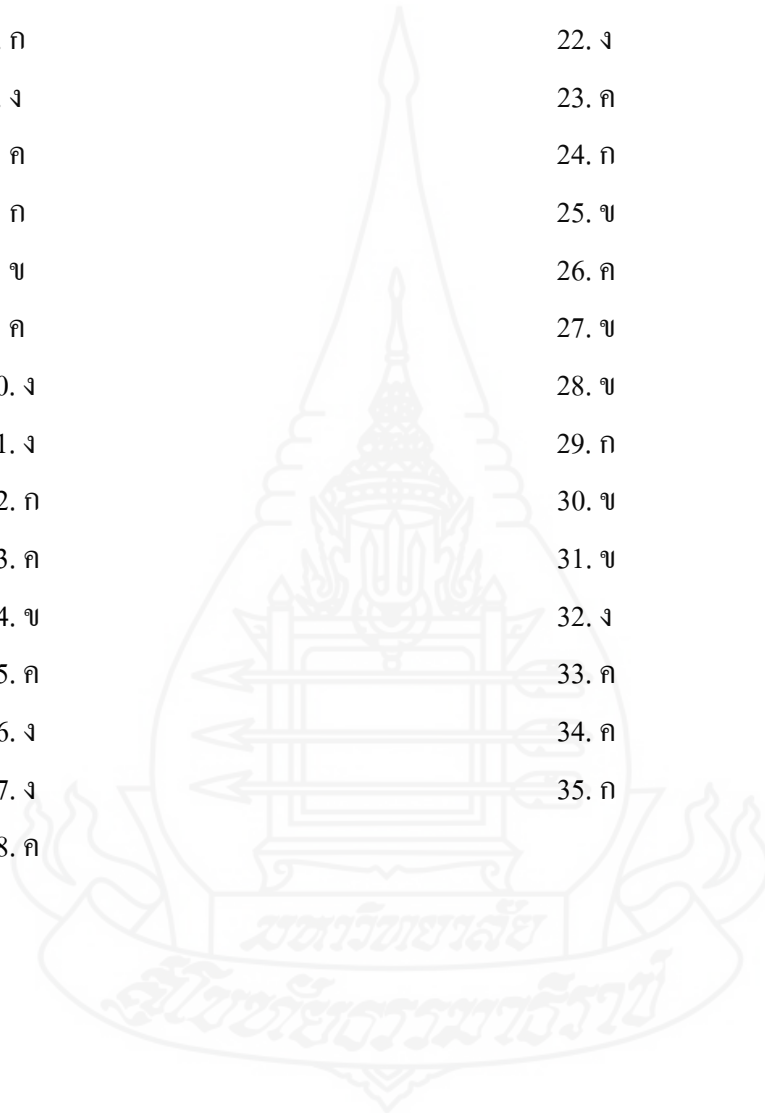
ง. ดนตรีไทยหมายถึง รูปแบบของเครื่องดนตรี บทเพลง และการร้องเพลงในวัฒนธรรมไทย

@@@@@

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

1. ง	19. ข
2. ข	20. ก
3. ก	21. ค
4. ก	22. ง
5. ง	23. ค
6. ค	24. ก
7. ก	25. ข
8. ข	26. ค
9. ค	27. ข
10. ง	28. ข
11. ง	29. ก
12. ก	30. ข
13. ค	31. ข
14. ข	32. ง
15. ค	33. ค
16. ง	34. ค
17. ง	35. ก
18. ค	

**แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หลังเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก มีข้อคำถามทั้งหมด 35 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
2. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว เมื่อนักเรียนเลือกคำตอบได้แล้ว ให้กาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ในกระดาษคำตอบ ให้ตรงกับคำตอบที่นักเรียนเลือกเพียงคำตอบเดียว
3. นักเรียนมีเวลาทำข้อสอบ 1 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 35 คะแนน

ให้นักเรียนอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1-3

เสือดาวเป็นเสือที่มีขนาดใหญ่เป็นที่สองของเสือชนิดต่างๆ ที่มีถิ่นอาศัยธรรมชาติในประเทศไทย เสือดาวมีนิสัยดุร้าย ว่องไวปราดเปรียว เป็นนักล่า เพราะเสือดาวเป็นสัตว์กินเนื้อล่าสัตว์ป่านานาชนิดเป็นอาหาร เช่น หนู อีเห็น กระเจิง เก้ง เป็นต้น เสือดาวขึ้นต้นไม้เก่ง ออกล่าเหยื่อเวลากลางคืน คราวขึ้นนอนพาดอยู่บนกิ่งไม้ในตอนกลางวัน

เคยพบทุกภาคของประเทศไทย แต่ปัจจุบันมีจำนวนน้อยมากเนื่องจากป่าอาศัยถูกบุกรุกเปลี่ยนแปลง และเสือดาวมักเข้ามากินสัตว์เลี้ยงของชาวบ้าน จึงบ่อยครั้งที่ตัวมันเองถูกล่า

เสือดาวและเสือด้า เป็นเสือชนิดเดียวกัน ตัวที่มีสีดำนั้นเมื่อสังเกตให้ดี ก็จะลายเข้มเป็นจุดๆ คล้ายตัวสีเหลืองเช่นกัน

ในภาพเป็นเสือดาวสองตัว ที่เกิดในที่เลี้ยงของสวนสัตว์คูสิต กรุงเทพฯ แม้ตัวเล็กๆ ก็แสดงแววตาที่ไม่ไว้วางใจ และแสดงถึงความมีนิสัยดุร้ายออกมาให้เห็น

1. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะนิสัยของเสือดาว

- ก. ขึ้นต้นไม้เก่ง
- ข. เป็นสัตว์ที่กินสัตว์เป็นอาหาร
- ค. ออกล่าเหยื่อในเวลากลางวัน
- ง. มีนิสัยดุร้าย

2. ทำไมปัจจุบันเสือดาวจึงมีจำนวนน้อยมาก
- เพราะถูกสัตว์อื่นกินเป็นอาหาร
 - เพราะกำลังสูญพันธุ์
 - เพราะถูกชาวบ้านล่า
 - เพราะถูกชาวบ้านจับไปเลี้ยง
3. เมื่อไปเดินป่าแล้วบังเอิญเจอเสือดาวนักเรียนจะอย่างไร
- ไม่ไปต้องสนใจมัน พยายามพาตนออกจากบริเวณที่มันอยู่
 - หยิบท่อนไม้ขึ้นมาเพื่อป้องกันตนเองเพราะเสือดาวอาจทำอันตรายเราได้
 - นำอาหารที่มีอยู่โยนให้เสือกิน
 - ถ้าเป็นลูกเสือดาว จับไปให้เจ้าหน้าที่สวนสัตว์เลี้ยงดีกว่าปล่อยไว้เพียงลำพังในป่า

ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 4-6

เวลาพักกลางวัน มีการพูดหาเสียงกันเป็นกลุ่มๆ ตามใต้ต้นไม้บ้าง ตามห้องเรียนบ้าง บางครั้งก็ถึงกับเถียงกันก็มี ครูเวรต้องคอยดูแลมิให้ทะเลาะกัน บางคนพูดคล่อง บางคนพูดไม่คล่อง เพราะไม่เคยพูดต่อหน้าที่ประชุมเลย คนฟังพากันวิจารณ์อย่างสนุกสนาน แต่ถ้าอริพูดครั้งใด เพื่อนๆ จะคอยปรบมือให้ทุกครั้ง ทุกคนลงความเห็นว่าเป็นตัวเก่งคนหนึ่ง ส่วนสุชาภีสนับสนุนหัวหน้าห้องตัวเองอย่างออกหน้าออกตา มีการแจกแจงนโยบาย ทำให้คนฟังสนใจเป็นพิเศษ มีผู้สมัครคนหนึ่งแอบแจกขนมเพื่อน เพื่อให้เลือกตนเป็นประธานนักเรียน แต่เพื่อนรู้ว่าเขาเป็นคนเฉื่อยแฉะ จึงไม่มีใครให้ความสนใจ

4. เหตุการณ์นี้น่าจะเกิดขึ้นในเวลาใด

ก. 08.30 น.	ข. 10.30 น.
ค. 12.30 น.	ง. 14.00 น.

5. เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นเป็นลำดับสุดท้าย

- ครูเวรคอยดูแลให้นักเรียนทะเลาะกัน
- อริเสนอนโยบายเพื่อให้เพื่อนเลือกตนเป็นประธานนักเรียน
- นักเรียนรับประทานอาหารกลางวัน
- มีคนให้สินบนเพื่อน

6. นักเรียนคิดว่าบุคคลที่น่าจะถูกวิจารณ์มากที่สุดคือใคร

- ก. คนที่แจกขนมเพื่อให้เพื่อนๆ ลงคะแนนให้
- ข. คนที่พูดได้คล่องแคล่วไม่ตะกุกตะกัก
- ค. ผู้ฟังที่คอยปรบมือให้เพื่อนที่พูดปราศัย
- ง. คนที่แจกนโยบายในที่ประชุม

ให้นักเรียนอ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 7-12

กุหลาบมอญต้นหนึ่งงอกงามอยู่ในสวนหน้าบ้านปะปนกับไม้ดอกอื่นๆ บรรดาต้นไม้ในสวนแห่งนี้เรียกขานกุหลาบมอญว่า “คุณยายกุหลาบมอญ” เพราะมีชีวิตอยู่ในสวนมาช้านาน ต้นไม้ที่ปลูกพร้อมๆ กันก็เหี่ยวแห้งตายไปจนหมดแล้ว มีแต่กุหลาบมอญเท่านั้นที่ยืนต้นทนแดดทนฝนอยู่ท่ามกลางไม้ดอกอื่นๆ แต่ก่อนกุหลาบมอญเป็นกุหลาบที่สวยงามที่สุดในสวน ออกดอกเป็นช่อใหญ่สีชมพูสดใสและมีกลิ่นหอมหวาน ฟุ้งกระจายไปทั้งสวน ใครที่ได้พบเห็นก็ต้องมาชื่นชม บัดนี้กุหลาบมอญชรามากแล้ว กิ่งก้านที่ไม่ได้รับการตกแต่งก็ยาวเก้งก้าง บางกิ่งเหี่ยวแห้งคาต้น ออกดอกกิ่งละดอกสองดอก สีซีดจาง ในขณะที่กุหลาบต้นอื่นๆ ที่เพิ่งปลูกใหม่แข่งกันผลิดอกบานสะพรั่ง สีขาว แดง เหลือง บางต้นก็มีสองสีอยู่ในดอกเดียวกันแลดูสดใส

ต่อมาเจ้าของบ้านขายบ้านและย้ายไปอยู่ที่อื่น บ้านว่างอยู่ชั่วคราว สวนดอกไม้จึงถูกทิ้งร้าง ต้นหญ้าขึ้นแซมอย่างรวดเร็ว ไม้ดอกเหี่ยวเฉา ขาดคนดูแล กุหลาบมอญยิ่งรู้สึกเศร้าสลดในภาพที่เป็นอยู่ แล้ววันหนึ่งเจ้าของบ้านคนใหม่ก็ย้ายเข้ามาอยู่ บ้านหลังนี้มีสมาชิกในครอบครัว 5 คน คือ พ่อ แม่ ลูกชาย ลูกสาวตัวเล็ก และคุณย่า

“ดีจริง” กุหลาบมอญชอบใจ “ฉันรักเด็กพวกนั้น ฉันไม่เหงาอีกแล้ว”

“คูสิ กุหลาบในสวนสวยนะคะ” แม่ชม

“ยกเว้น กุหลาบแก่ๆ ตรงมุมสวนนั้น ไม่สวยเลย” พ่อพูดพร้อมกับชี้มือไปที่กุหลาบมอญ “ฉันจะถอนทิ้ง ไม่อยากเก็บไว้ให้รกหูรกตา”

กุหลาบมอญใจหายวาบ เมื่อได้ยินคำพูดเจ้าของบ้าน “โอ ไม่มีใครต้องการเราแล้วรี” กุหลาบมอญรำพึงเศร้าๆ

แต่แล้วก็มีเสียงใครคนหนึ่งร้องชัดขึ้น

“เดี๋ยวก่อน อย่างเพิ่งถอนกิ่ง กุหลาบมอญต้นนี้นะเป็นกุหลาบต้นเดียวในสวนที่มีกลิ่นหอม นะ” หญิงชราเจ้าของเสียงเดินไปที่ต้นกุหลาบมอญ สองมือประกองดอกสีชมพู ก้มลงสูดกลิ่นหอม อย่างชื่นอกชื่นใจ

“กุหลาบที่มีสีสวยอย่างเดียว แต่ไร้กลิ่น ก็ดูไม่มีค่าก็จริงไหมล่ะ อย่าไปทำลายนะ เก็บไว้ ประดับสวนต่อไปเถอะ” หญิงชราซึ่งเป็นคุณย่าของเด็กๆ ชี้แจงเหตุผล

“ได้สิครับ คุณแม่” พ่อยิ้มกับคุณย่า

ทุกเย็นคุณย่าจะเข้ามาในสวนเพื่อดูแลกุหลาบมอญ หมั่นรดน้ำพรวนดินใส่ปุ๋ยคอยตัดเล็ม กิ่งก้านที่เหี่ยวแห้ง จับหนอนหรือแมลงที่มารบกวนกัดกินดอก และใบกุหลาบ กุหลาบมอญไม่เหงา อีกต่อไป กลับเป็นสุขที่มีคนเห็นคุณค่าและคอยดูแลเอาใจใส่ จึงงอกงามแตกกิ่งก้านขึ้นมาใหม่ และ ผลิดอกสะพรั่งเต็มต้น ส่งกลิ่นหอมระรื่น เป็นกุหลาบแสนสวย และมีกลิ่นหอมเพียงต้นเดียวอยู่ใน สวน

7. ทำไมใครๆ เรียกกุหลาบว่า คุณย่ากุหลาบมอญ

- ก. เป็นกุหลาบที่คอยปกป้องไม้ดอกต้นอื่นๆ
- ข. เป็นกุหลาบที่มีกลิ่นหอมที่สุด
- ค. เป็นกุหลาบที่ปลูกมานานแล้ว
- ง. เป็นกุหลาบที่ลำต้นสูงที่สุด

8. ข้อใดกล่าวถึงกุหลาบมอญได้อย่างถูกต้อง

- ก. กุหลาบมอญไม่มีกลิ่นหอม
- ข. กุหลาบมอญเคยมีสีชมพูสดใส
- ค. มีคนคอยตัดกิ่งกุหลาบมอญอย่างสม่ำเสมอ
- ง. กุหลาบมอญเป็นกุหลาบดอกที่โตที่สุด

9. เหตุใดคุณย่าจึงไม่ยอมให้ถอนต้นกุหลาบมอญทิ้ง

- ก. เพราะจะนำไปขายได้ราคาดี
- ข. กุหลาบมอญมีกลิ่นที่สามารถช่วยกำจัดแมลงได้
- ค. กุหลาบมอญมีกลิ่นหอมหวานและสีสวย
- ง. มีหญิงชราเข้ามาเข้าฝันคุณย่าว่า ห้ามทำลายกุหลาบมอญต้นนี้

10. เหตุใดกุหลาบมอญจึงดูรกทรุดตา

- ก. กุหลาบมีสีเขียวจาง
- ข. กุหลาบหมดกลิ่นหอมแล้ว
- ค. กุหลาบไม่ได้รับการตกแต่ง

ง. มีเถาวัลย์ขึ้นที่ต้นกุหลาบ

11. ข้อใดไม่เป็นความจริง

- ก. ต้นกุหลาบมอญมีอายุหลายปีแล้ว
- ข. มีต้นกุหลาบมอญหลายต้นเกิดขึ้นในสวน
- ค. บางครั้งกุหลาบมอญจะมีสองสีในดอกเดียว
- ง. กุหลาบมอญเป็นดอกไม้ที่สวยงามที่สุดในสวน

12. นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอย่างไร

- ก. ควรให้ความเคารพและเชื่อฟังผู้สูงวัย
- ข. บางสิ่งถึงแม้จะเก่าแต่ก็มีคุณค่าและประโยชน์อยู่ไม่น้อย
- ค. ของเก่าแก่ยิ่งนานยิ่งมีค่าควรรักษาไว้
- ง. ต้นไม้มีชีวิตที่ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่

ให้นักเรียนอ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 13-18

ประกายแดดเด่นยิกๆ อยู่ข้างหน้า และมีกลุ่มลมหัวกุดหรือลมบ้าหมู พัดพวยพุ่งหอบเศษฟาง ใบไม้ หญ้าแห้ง และฝุ่นผงปลิวว่อน ลมหัวกุดกำลังเคลื่อนตัวมาทางเด็กๆ ซึ่งพากันนั่งหลบแดดอยู่ที่ต้นมะขามข้างจอมปลวก

“เล่นลมหัวกุดกันเถอะเรา” อินตะโกนบอกเพื่อนๆ อันมี สัก เหน่ง จ้อ และเด็กเลี้ยงวัวคนอื่นๆ อีกสามสี่คน อินรีบแก้ผ้าขาวม้าที่มัดเอวออกมา พอลมหัวกุดพัดมาใกล้ๆ เด็กทุกคนก็วิ่งไปในกลุ่มลม ซึ่งสังเกตเห็นเป็นลำท่ามกลางฝุ่นผงปลิวว่อน แล้วก็ปล่อยสิ่งของที่เตรียมไว้ให้ลอยตามลม

พวกเด็กส่งเสียงแสดงความดีใจอย่างสนุกสนาน เมื่อเห็นเสื้อผ้าและหมวกของตนเองลอยสูงลิ่ว ทุกคนไม่กลัวฝุ่นจะเข้าตา เพราะกำลังสนุกกันสุดขีดเมื่อลมพัดไปทางไหนก็วิ่งตามจนกว่าจะกลายเป็นลมธรรมดา

ต้นพืมานเป็นต้นไม้มีหนาม ชอบขึ้นตามทุ่งบริเวณที่มีดินเือด ซึ่งมีความเค็ม แต่ต้นไม้ชนิดนี้กลับขึ้นงอกงามดี

ดินเือด คือ ดินเกลือที่ขึ้นเป็นเม็ดดำสีขาวตามพื้นดิน บริเวณใดที่มีดินเกลือต้นไม้จะขึ้นไม่ได้ เพราะความเค็มจะทำให้ต้นไม้ไม่เจริญงอกงาม นอกเสียจากต้นพืมานกับไม้หนามอีกพวกหนึ่ง คือ ต้นหนามพม และต้นหนามจี๋แฮด ที่เจริญเติบโตได้ในดินเือด

“ตายละ ผ้าขาวม้าติดอยู่บนยอดพิมาน” อินร้องขึ้นพร้อมกับแววตาที่มีความกังวล เพราะผ้า
ผืนนี้แม่เพิ่งทอเสร็จใหม่ๆ “มันอยู่สูง ทั้งต้นไม้ก็เป็นหนาม เราจะขึ้นเอาได้อย่างไร” สักหันมา
ปรึกษาเพื่อนๆ

“เข้าว่าหาไม้ยาวๆ มาสอยเอา” จ้อแนะนำ ทุกคนเห็นดีด้วย แล้วพากันตัดกิ่งไม้ต่อกันโดยใช้
เถาวัลย์มัด ใช้ความพยายามอยู่นานจึงสอยเอาเสื่อของสักลงได้ ส่วนผ้าขาวม้าของอินไม้ที่ใช้สอยไม่
ถึง กิ่งไม้เล็กๆ ที่เอามาต่อกันยาวๆ เวลาขยับขึ้นปลายของมันก็คดโค้งลง ทุกคนพยายามช่วยกัน แต่ก็
ไม่สำเร็จเพราะหนามแหลมเกาะไว้แน่นจนไม่สามารถเอาไม้เกี่ยวลงมาได้

“ปีนเอาดีมัย” จ้อหันไปถามสัก “ไม่ไหวหรอกทั้งหนาม ทั้งมดแดง คูชิไต่ยัวเหยี้ยเต็มลำต้น”
สักบอก

“มีทางเดียวที่จะได้ผ้าขาวม้าคืน” สักบอก “ทำอย่างไร” จ้อถาม

“ใช้มีดโค่นลำต้นให้ล้มเลย” สักออกความคิดเห็น

“ดีๆ เราช่วยกันเอาไม้ค้ำยันแปะเดียวลงขาด” จ้อสนับสนุนความคิดของสัก

“อย่าเลยข้าไม่เห็นด้วยหรอก แม้จะเสียดายผ้าขาวม้าใหม่ แต่ก็ไม่อยากจะทำลายต้นไม้ทั้ง
ต้น ยิ่งเดี๋ยวนี้บ้านเราต้นไม้ถูกทำลาย จนไม่มีต้นไม้ตามป่า ไร่นา อยู่แล้ว” อินพูด

“แล้วเอ็งจะทำอย่างไร” จ้อกังวล

“ไปเล่าความจริงให้แม่ฟัง ขอมรับผิดเรื่องที่เกิดจากความเสหาของเรา” อินตอบเสียงหนัก
แน่น

เย็นนี้เมื่อตอนฝูงควายเข้าคอกแล้ว เด็กน้อยตั้งใจจะบอกความจริงให้แม่รู้ทุกอย่าง

13. เหตุการณ์ในเรื่องนี้เกิดขึ้นที่ใด

ก. ท้ายตลาด	ข. ริมทะเล
ค. กลางป่า	ง. ชายทุ่ง

14. เด็กในเรื่องนี้มีจำนวนทั้งหมดกี่คน

ก. 3 คน	ข. 5 คน
ค. 7 คน	ง. 10 คน

15. ต้นพิมานมีลักษณะอย่างไร

ก. คล้ายต้นไผ่
ข. มีหนาม
ค. คล้ายต้นมะขาม
ง. มีกิ่งไม้ยาวใบเรียวยแหลม

ถ่านแกลบ หรือจะใช้ดินที่มีขายอยู่ทั่วไปก็ได้ ตอกยัดขอบด้านบนด้วยตะปูคอนกรีตเข้ากับกำแพงก็
ใช้ปลูกสวนครัวได้แล้ว

ผักที่สามารถปลูกบนสวนครัวกำแพงคือ ผักที่มีรูปร่างลักษณะสวยงามด้านศิลป์ และขึ้น
ตรงในแนวตั้ง ไม่แผ่ขยายออกไปกินพื้นที่ของบ้านข้างๆ เช่น ต้นหอม ผักชีฝรั่ง พริกชี้ฟ้าแคระ
โหระพา แมงลัก เป็นต้น

19. ทำไมคนที่อยู่ทาวน์เฮ้าส์ต้องทำสวนครัวในลักษณะกระถาง

- ก. เพราะมีเนื้อที่จำกัด
- ข. เป็นการป้องกันสัตว์เลื้อยมาทำลาย
- ค. ได้พืชผักที่ปลอดสารพิษ
- ง. เป็นการป้องกันโรคติดต่อในพืช

20. อุปกรณ์ใดที่นำมาปลูกสวนครัวในทาวน์เฮ้าส์ได้ดีที่สุด

- ก. ขวดแก้ว
- ข. กะละมัง
- ค. กะลามะพร้าว
- ง. ตระกร้าใส่เสื้อผ้า

21. ผักชนิดใดที่ไม่สามารถปลูกเป็นผักสวนครัวบนกำแพงได้

- ก. มะนาว
- ข. สารแหน่
- ค. ผักชีฝรั่ง
- ง. พริกแคระ

22. วัสดุใดที่สามารถนำมาปลูกผักได้

- ก. ดินผสมใบไม้
- ข. ขี้เลื่อย
- ค. ดินโคลน
- ง. เศษอาหารที่รับประทานเหลือ

23. ดินถุงที่มีจำหน่ายทั่วไปสำหรับปลูกสวนครัวน่าจะหมายถึงดินในข้อใด

- ก. ดินทรายที่บรรจุไว้ในถุงสำหรับปลูกพืช
- ข. ดินที่ผสมขุยมะพร้าวและใบไม้แห้งที่บรรจุไว้ในถุงสำหรับปลูกพืช
- ค. ดินผสมทรายหยาบที่บรรจุไว้ในถุงสำหรับปลูกพืช
- ง. ดินเหนียวที่บรรจุไว้ในถุงสำหรับปลูกพืช

24. ประโยชน์ทางอ้อมที่ได้รับจากการทำผักสวนครัวกำแพงคือข้อใด

- ก. ทำให้ได้ผักไว้บริโภค
- ข. ไม่ต้องจ่ายเงินซื้อผักมารับประทาน
- ค. เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- ง. เป็นการตกแต่งกำแพงให้สวยงาม

ให้นักเรียนอ่านข่าวต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 25-30

เมื่อวันที่ 24 กันยายน นายจตุรงค์ บุญนัก สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เปิดเผยว่า ทุกปีในช่วงต้นฤดูหนาว จะมีฝูงนกกระยางขาวและนกกระยางสีน้ำตาลนับร้อยตัว บินมาจากทางใต้แล้วพากันมาพักที่ทุ่งป่าไมยราบยักษ์หน้าทิว นกกระยางฝูงดังกล่าว จะพากันบินมาพักที่ป่าแห่งนี้ประมาณ 20-30 วัน ของต้นฤดูหนาว ก่อนจะมีการเดินทางต่อไป โดยเวลาประมาณ 15.30-18.00 น. นกกระยางจะกลับจากหากินมาพัก และออกไปหากินพร้อมกันเป็นฝูงใหญ่ๆ ในช่วงเช้าตรู่ ชาวบ้านบางคนเมื่อทราบข่าวจึงแอบนำปืนมายิงฝูงนกเหล่านี้ ซึ่งเป็นการกระทำที่รังแกนกอย่างมาก ดังนั้น จึงขอร้องทุกคนว่า ห้ามยิงหรือทำร้ายนกกระยางที่มาอาศัยอยู่แค่เดือนเดียว นกก็เหมือนคนที่หนีร้อนมาพึ่งเย็นเราไม่ควรทำร้ายเขา

นายสนิท บุญสุข หนึ่งในสมาชิกหมู่บ้าน กล่าวว่าน่าจะร่วมกันอนุรักษ์ฝูงนกนี้ เพราะแม้ว่าพวกมันจะมีเวลาพักที่นี้ไม่นาน แต่เราก็สามารถทำสถานที่แห่งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแก่ผู้ที่สัญจรผ่านไปมาบนเส้นทางนี้ได้

25. ฝูงนกกระยางบินมาอาศัยอยู่ในบริเวณของจังหวัดใด

ก. แพร่	ข. เชียงราย
ค. พะเยา	ง. พังงา

26. นกกระยางบินมาทางใต้ในช่วงใด

ก. กลางฤดูฝน	ข. ฤดูหนาว
ค. ฤดูร้อน	ง. ต้นเดือนมีนาคม

27. ข้อใดน่าจะเป็นเหตุผลที่นกกระยางมาพักอยู่บริเวณทุ่งไมยราบยักษ์แห่งนี้

- ก. อากาศดีไม่ร้อนไม่หนาว
- ข. เป็นป่าที่บเหมาะกับอาศัยอยู่และมีแหล่งหากิน
- ค. เป็นบริเวณที่สงบ ปราศจากชาวบ้านรบกวน
- ง. บริเวณนี้มีลักษณะเหมือนถิ่นที่อยู่ของนกกระยาง

28. จากข่าวนี้ สิ่งใดที่ไม่ได้กล่าวถึง

ก. แหล่งพักพิงของนก	ข. เวลาหากินของนก
ค. สีของนก	ง. รูปร่างลักษณะของนก

29. จากข่าวนี้ แสดงให้เห็นว่านกระยางนอนในช่วงเวลาใด

ก. 15.30-18.00 น.

ข. 18.00-05.00 น.

ค. 05.00-12.00 น.

ง. 12.00-13.00 น.

30. ประโยชน์ที่ได้จากการที่นกระยางมาพักอาศัยบริเวณนี้คือ

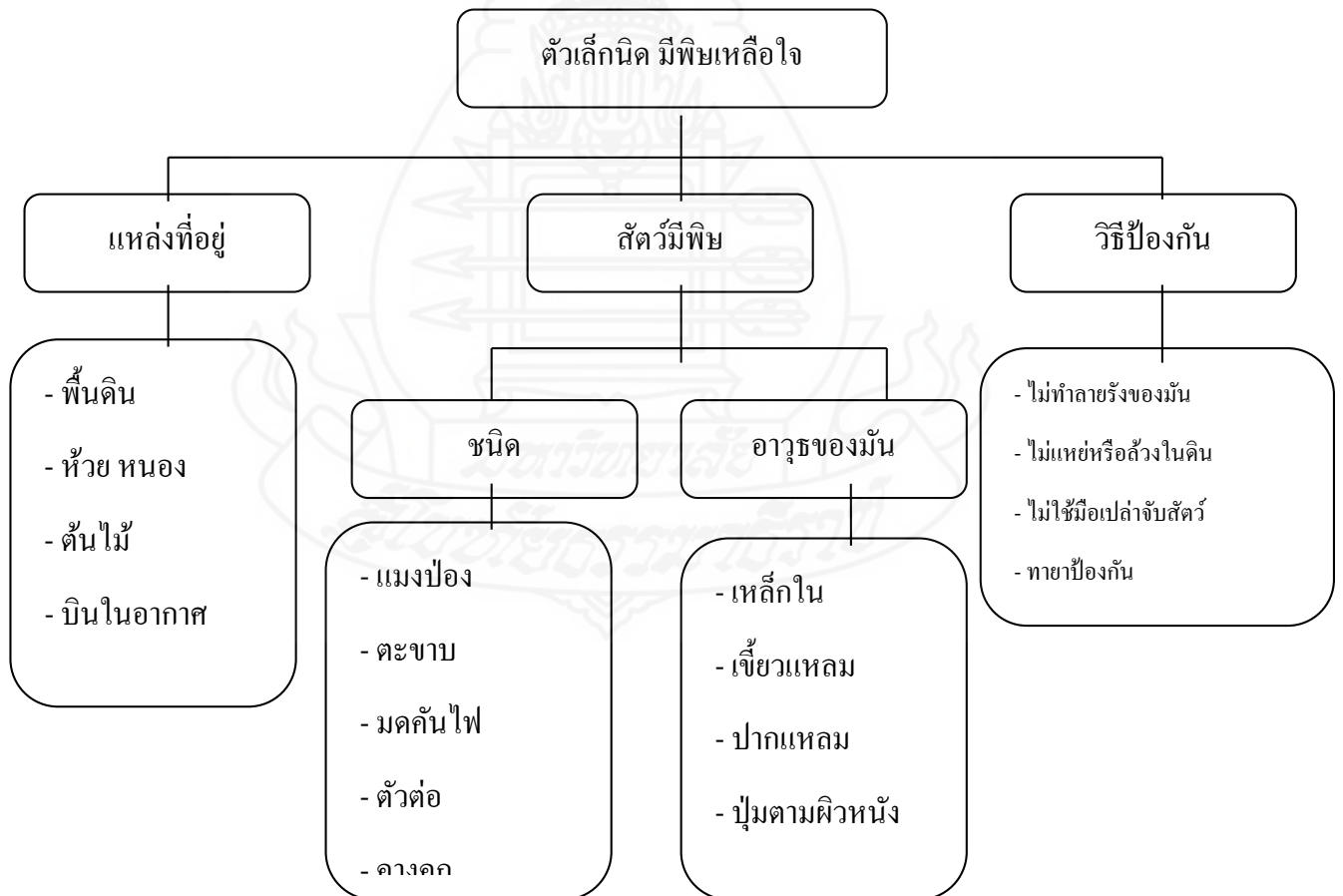
ก. เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ข. นักช่วยกำจัดวัชพืชให้หมดไป

ค. ช่วยให้ชาวบ้านเกิดความสามัคคีกัน

ง. ชาวบ้านมีนกกินเป็นอาหาร

ให้นักเรียนอ่านเรื่องจากผังมโนทัศน์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 31-32

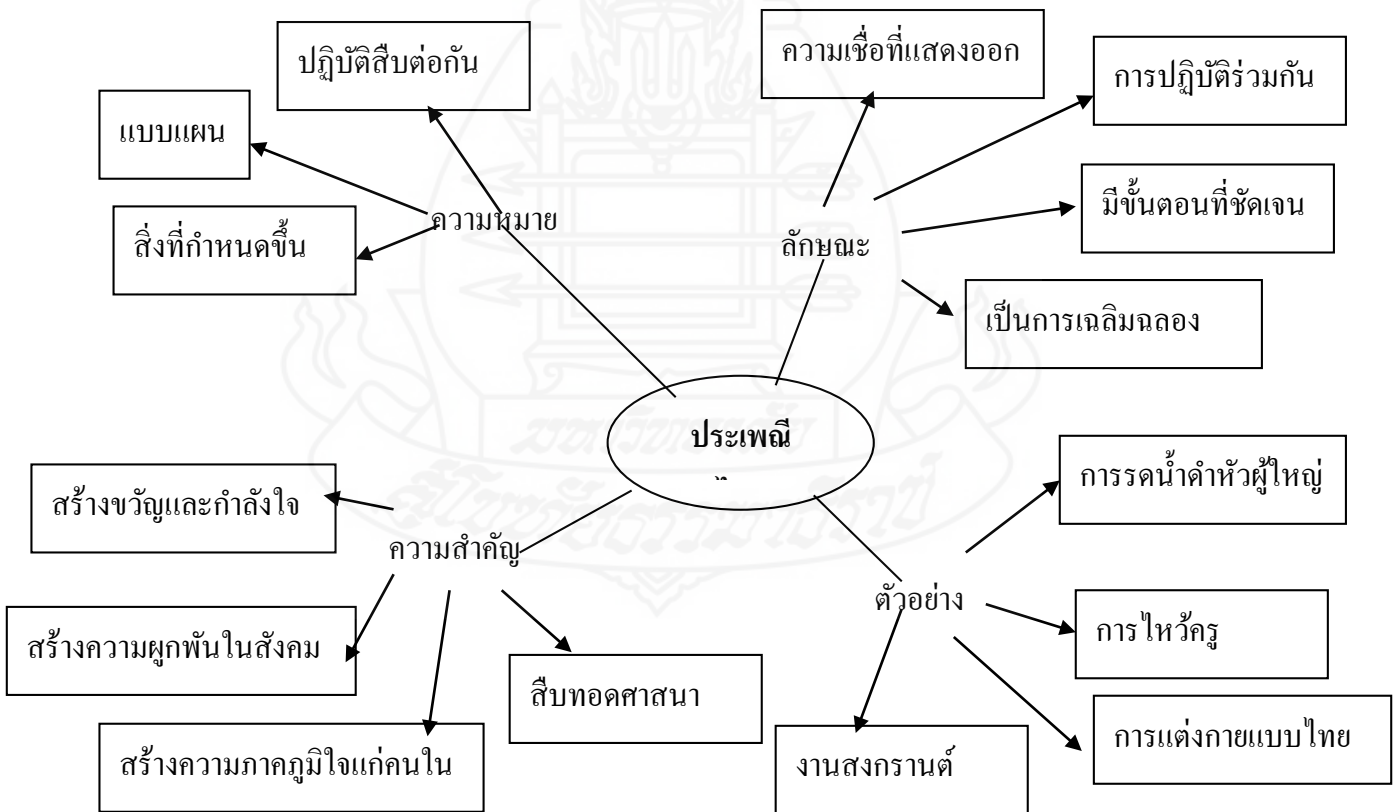
31. จากผังมโนทัศน์ข้างต้นรายละเอียดหลักที่ต้องการสื่อคือข้อใด

- ก. แหล่งที่อยู่ของสัตว์มีพิษ
- ข. วิธีป้องกันอันตรายจากสัตว์มีพิษ
- ค. ชนิดและอาวุธของสัตว์มีพิษ
- ง. แหล่งที่อยู่ วิธีป้องกันอันตราย ชนิดและอาวุธของสัตว์มีพิษ

32. จากผังมโนทัศน์ข้างบนสรุปได้ว่า

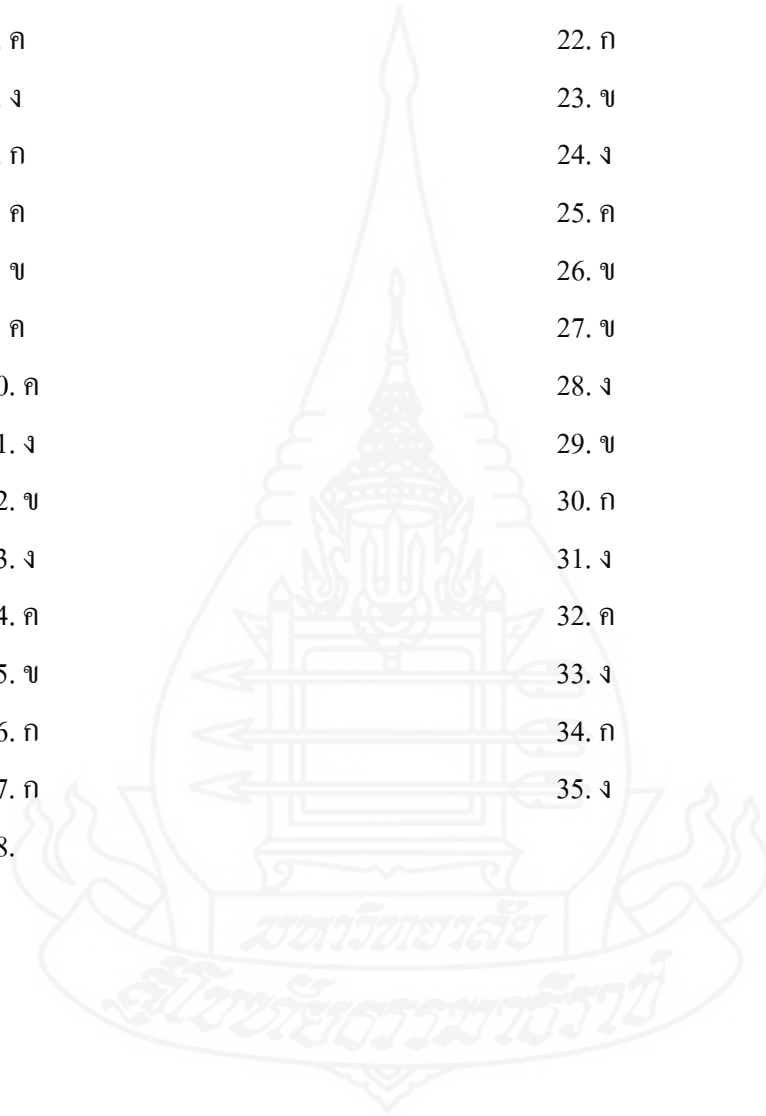
- ก. สัตว์มีพิษอาศัยอยู่ตามพื้นดิน ห้วยหนอง และต้นไม้
- ข. สัตว์มีพิษมีหลายชนิด เช่นแมงป่อง ตะขาบ มดคันไฟ
- ค. สัตว์มีพิษอาศัยอยู่ในธรรมชาติโดยมีชนิดและอาวุธที่แตกต่างกัน วิธีป้องกันอันตรายคือไม่ทำร้ายมัน
- ง. วิธีป้องกันอันตรายจากสัตว์มีพิษ คือการไม่ทำลายรังของมัน และทายาป้องกัน

ให้นักเรียนอ่านเรื่องจากผังมโนทัศน์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 33-35

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

1. ค	19. ก
2. ค	20. ข
3. ก	21. ก
4. ค	22. ก
5. ง	23. ข
6. ก	24. ง
7. ค	25. ค
8. ข	26. ข
9. ก	27. ข
10. ก	28. ง
11. ง	29. ข
12. ข	30. ก
13. ง	31. ง
14. ค	32. ค
15. ข	33. ง
16. ก	34. ก
17. ก	35. ง
18.	

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางปิยรัตน์ สังฆาตรี
วัน เดือน ปีเกิด	8 กรกฎาคม 2503
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ. (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2529
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านอินทร์แปลง ตำบลอินทร์แปลง อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสกลนคร
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

